

Strategický plán rozvoje města Vamberk

2014 - 2024

Analytická část

18. 11. 2014

OBSAH

1. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY MĚSTA	5
1.1 Stručný popis	5
1.2 Základní ukazatele a charakteristiky	6
1.3 Historie a současnost města Vamberk	7
2. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ	12
2.1 Ovzduší a hluková zátěž.....	12
2.2 Voda a vodní režim.....	16
2.3 Krajina a reliéf, ochrana přírody.....	18
2.4 Zemědělství a lesnictví	21
2.5 Odpadové hospodářství a ekologické zátěže	24
3. OBYVATELSTVO, BYDLENÍ, KVALITA ŽIVOTA	28
3.1 Počet a struktura obyvatel	28
3.2 Vzdělání a sociální diferenciacce obyvatel.....	31
3.3 Bydlení a kvalita života	33
4. EKONOMIKA, TRH PRÁCE, PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ	38
4.1 Ekonomická situace ve Vamberku.....	38
4.2 Trh práce.....	38
4.3 Podnikatelské prostředí, rozvoj podnikání.....	41
5. SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ, VZDĚLÁVÁNÍ A LIDSKÉ ZDROJE	45
5.1 Školství a vzdělávání.....	45
5.2 Sociální a zdravotní péče	48
6. KULTURA, SPORT A CESTOVNÍ RUCH.....	49
6.1 Kultura a cestovní ruch.....	49

6.2	Sport a sportovní vyžití.....	52
7.	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A DOPRAVA	55
8.	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA, SPRÁVA MĚSTA	58
9.	PRŮZKUM POTŘEB A SPOKOJENOSTI OBYVATEL OBCE, DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	63
9.1	Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Vamberk	63
9.2	Dotazníkové šetření mezi podnikateli ve městě Vamberk	107
9.3	Dotazníkové šetření mezi neziskovými organizacemi ve městě Vamberk	108
1.	10. SWOT ANALÝZA MĚSTA	110

ČÁST A – CHARAKTERISTIKA MĚSTA

1. Základní charakteristiky města

1.1 Stručný popis

Vamberk je pětitisícové město na východě Čech v Královéhradeckém kraji, 5 km jižně od Rychnova nad Kněžnou. Leží v podhůří Orlických hor na řece Zdobnici.

V centru města se křižují silnice I. třídy č. 11 (Praha-Ostrava) a silnice č. 14 (Náchod-Brno). Prochází zde i železniční trať Doudleby n.Orl. - Rokytnice v Orlických horách. Katastr obce je rozložen od nadmořské výšky 287 m (u soutoku Zdobnice s Divokou Orlicí) do výšky 603 m (Litický Chlum).

Součástí města jsou i místní části Merklovice a Peklo nad Zdobnicí.

Se jménem města je nerozlučně spojena vamberecká krajka, přesněji řečeno vamberecká paličková krajka. V roce 1889 otevřelo město Vamberk krajkářskou školu, která do současné doby vychovala řadu generací kvalitních krajkářek. V dolní části náměstí se nachází Muzeum krajky s rozsáhlou expozicí vývoje krajkářství.

Nejstarší dochovanou a zřejmě i nejhodnotnější stavbou Vamberka je raně barokní kostel sv. Barbory z roku 1697. Mezi další architektonicky zajímavé památky patří kašna na náměstí, barokní dvouvěžový kostel sv. Prokopa z roku 1898, židovský hřbitov s náhrobky ze 17. a 18. století a kamenný most přes Zdobnici s osmi sochami světců, postavený v roce 1865.

Vamberk a jeho okolí má velmi příznivé podmínky pro milovníky turistiky a cykloturistiky. V romantickém údolí říčky Zdobnice, nedaleko jejího ústí do Divoké Orlice je v letních měsících otevřené vamberecké koupaliště. Ve městě je potom dále k dispozici fotbalové hřiště a tři tenisové antukové kurty. Kouzelný výhled na Vamberk a celé pásmo Orlických hor poskytuje návrší chaty Na Vyhlídce. Za dobré viditelnosti lze spatřit i Kunětickou Horu, Sněžku nebo Kralický Sněžník.

1.2 Základní ukazatele a charakteristiky

UKAZATEL/CHARAKTERISTIKA	HODNOTA / ÚDAJ
Statut	Město
Číselník základní územní jednotky	576883
ID obce	17678
Správní obvod obce s rozšířenou působností	Rychnov nad Kněžnou
První písemná zmínka	1341
Počet částí obce	3 (Vamberk, Merklovice, Peklo nad Zdobnicí)
Počet katastrů	3 (Vamberk, Merklovice, Peklo nad Zdobnicí)
Katastrální výměra	2.103
Nadmořská výška	310 m.n.m.
GPS souřadnice	50°7'4.08"N, 16°17'17.88"E
Počet obyvatel	4.654
Průměrný věk obyvatel	41,9
Míra nezaměstnanosti	7,7 %
Počet podnikatelských subjektů celkem	1.037
V obci se nachází POŠTA	Ano
V obci se nachází MATRIKA	Ano
V obci se nachází ŠKOLSKÉ ZAŘÍZENÍ	Ano
V obci se nachází ZDRAV. ZAŘÍZENÍ	Ano
V obci se nachází POLICIE	Ano
V obci se nachází KANALIZACE (ČOV)	Ano
V obci se nachází PLYNOFIKACE	Ano
V obci se nachází VODOVOD	Ano

Zdroj: ČSÚ, k 1. 1. 2013

1.3 Historie a současnost města Vamberk

Vamberk je město, jehož počátky vzniku sahají až do 13. století, do doby zvané kolonizační, kdy na skalnatém ostrohu nad řekou Zdobnicí byl zbudován rodem Drslaviců hrádek Waldenberg. O jeho původním vzezření nic nevíme, zmiňován je až ve výčtu statků, navrácených králem dědicům potrestaného Mikuláše z Potštejna. Během let se jméno Waldenberg zkracovalo na Walmburg, až se ustálil dnešní název Vamberk.

První písemná zmínka o Vamberku je z roku 1341, ale zdejší archeologické nálezy však dokazují občasné osídlení území od konce starší doby kamenné. Od poloviny 15. století město přechází do majetku Vamberských z Chrastu a dále pak střídavě do rukou šlechtických majitelů např. Albrechta z Valdštejna, generála Kašpara z Grambu a jiných. Posledním majitelem byla vdova po Františku hraběti Lützowovi.

Středověký Vamberk se záhy stal hospodářským a kulturním střediskem okolí. Z minima historických záznamů o dějinách městečka vysvítá fakt, že v roce 1616 mu císař Matyáš udělil právo požádání tří jarmarků a týdenního trhu. Po porážce stavovského povstání připadlo město císařskému vojevůdci Albrechtu z Valdštejna. Ten jej směnil s Marií Magdalénou Trčkovou z Lobkovic a ta jej v druhé polovině 17. století prodala generálu Kašparovi z Grambu. Na počátku 18. století se držitelem Vamberka stal Leopold Libštejnský z Kolovrat. Ten potvrdil místním obyvatelům právo obchodu se solí a osvobodil je od robot za roční plat.

Význačným činem byla stavba Moravsko-polské silnice, jež byla zahájena roku 1839 a za dva roky dokončena. Vyžádala si značné terénní úpravy včetně prokopání kopce u kostela a stavbu terasu pod kostelem. Vjezd do města byl přes řeku Zdobnici po dřevěném mostě. O 25 let později byl tento most nahrazen mostem kamenným s dvěma mohutnými oblouky a osmi sochami českých patronů.

Velikou kulturní událostí pro Vamberk bylo odhalení pomníku mistra Jana Husa 3. července 1904. Divadelní spolek Zdobničan připravil k tomuto dni Tylovu hru "Jan Hus", kterou se hráli čtyřikrát při vyprodaném sále.

V té době se zde postupně rozvíjel především textilní, kamnářský a masný průmysl. Na počátku 20. století se Vamberk stal jedním z nejprůmyslovějších měst celého okolí.

Vamberk tak jako celé Podorlicko, je velmi bohatý na plastiky pocházející již z konce 17. století. Nejstarším dílem této skupiny památek je Mariánský sloup na Husově náměstí z roku 1699. Z dílny rodu Mielnických pak pochází nejvýznamnější rokokové sousoší sv. Anna a Kristus v okovech u schodiště kostela sv. Prokopa z let 1770 - 1780. Jedinečnou galerií vambereckých soch doplňuje výzdoba [Věšadlový most v Pekle] osmi světců na mostě přes řeku Zdobnici vytvořená v letech 1864 - 65 sochařem Hamachem.

Na již zmíněném Husově náměstí lze vidět i novorenesanční kašnu, vybudovanou roku 1869 a dále secesní sochu Mistra Jana Husa z roku 1904 podle návrhu sochaře Josefa Kalvody. Nejstarší dochovanou a zřejmě nejhodnotnější stavbou na území Vamberka je raně barokní kostel sv. Barbory z roku 1697. Poblíže kostela sv. Barbory se v areálu hřbitova nachází hrobka významného zakladatele české státnosti Dr. Františka Lützowa. Další významnou stavbou ve Vamberku je v dolní části Husova náměstí farní kostel sv. Prokopa z roku 1713. Kostel však již není v původní podobě, neboť byl po rozsáhlém požáru v roce 1898 přestavěn.

Další památky, jež stojí za zmínku, jsou: Židovský hřbitov s náhrobky ze 17. a 18. století, který dokládá existenci staré židovské obce ve Vamberku a okolí. Krypta pod kostelem sv. Prokopa s křížovou klenbou sklenutou na pilíře a s mumiiemi mj. "Vambereckého fexta" a zakladatelky krajkářství Magdaleny Grambové. Věšadlový krytý most v Pekle u zaniklé soukenické valchy z roku 1840, který je veden jako významná česká technická památka. Mnohasetletou tradici a bohatou historii má ve Vamberku krajkářství. Jeho velký rozmach nastává počátkem 17. století s příchodem Magdaleny Grambové z Vlámka, kraje proslulého krajkářstvím, jejíž manžel Kašpar z Grambu se roku 1627 stává majitelem vambereckého panství. České krajkářky původní lidovou tvorbu obohatily o tzv. flanderskou krajku, rozvíjely je a vymýšlely nové vzory. Tradice krajkářství, kterým se Vamberk proslavil po celém světě, je zachována dodnes. S vývojem vamberecké krajky od historie až po moderní současné výrobky se návštěvníci mohou seznámit v muzeu vamberecké krajky v dolní části náměstí. V tradici dnes pokračuje za podpory města Krajkářská škola s kurzy ručně paličkované vamberecké krajky. Kvalitu a úroveň výuky zajišťují výtvarně vzdělané odbornice. Další mnohaletou výrobní tradicí jsou ve Vamberku vamberecká kamna.

Vamberk je rodným městem skladatele, učitele hudby a kapelníka c.k. vídeňského dvora Jana Hugo Voříška. K jeho počtě se koná ve Vamberku a dalších místech v okolí hudební festival "Voříškův Vamberk". Dále zakladatele proslulého pražského nakladatelství Josefa Richarda Vilímka, skladatele a kapelníka Národního divadla Augustina Vyskočila, humoristy Františka Hajniše a historika Josefa Kalouska.

Umístění města v regionu

Zdroj: mapy.cz

Situační mapa

Zdroj: mapy.cz

Turistická mapa

Zdroj: mapy.cz

Mapa města z období let 1836 - 1852

Zdroj: mapy.cz

2. Životní prostředí a zemědělství

Přírodní podmínky a geografické poměry značně ovlivňují kvalitu životního prostředí ve městě, na jehož území se projevuje vysoká vertikální členitost reliéfu. Kvalita životního prostředí je ve Vamberku na dobré úrovni (v rámci porovnání s celorepublikovým průměrem) i vlivem úspěšného dokončení dopravních obchvatů, díky čemuž došlo k významnému snížení emisí výfukových plynů, prašnosti a hluchosti v centru města, což bylo do té doby nejvýznamnějším environmentálním rizikem na území města.

2.1 Ovzduší a hluková zátěž

Významným faktorem, který má zcela zásadní dopad na kvalitu ovzduší a hlukovou zátěž ve městě je silniční motorová doprava. Míra znečišťování ovzduší provozem mobilních zdrojů je závislá především na intenzitě dopravy. Podle sčítání intenzity dopravy v roce 2010 (*Centrum dopravního výzkumu, 2010*), směřovalo na město Vamberk po silnici č. 11 během 24 hodin téměř 10.000 motorových vozidel, které se díky obchvatům podařilo z centra města odklonit.

Mapa intenzity dopravy dle CDV z roku 2010

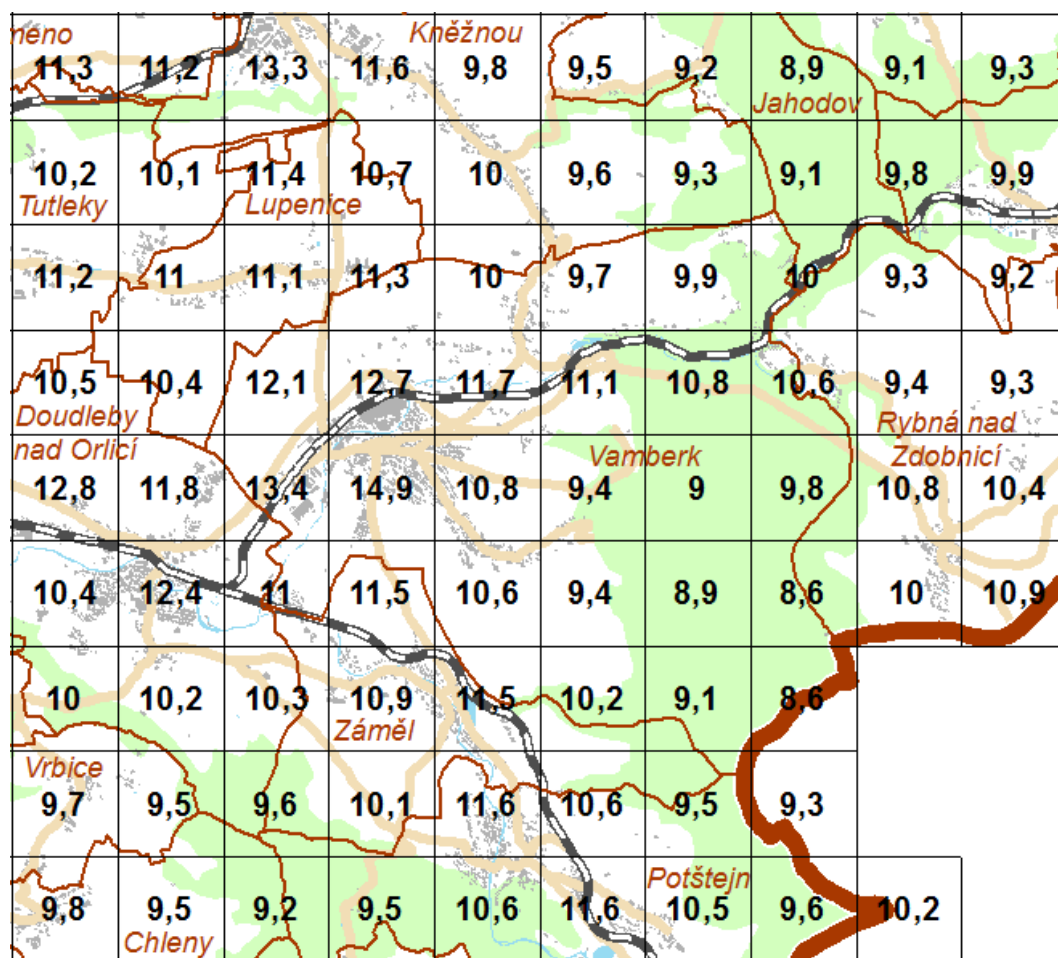

Zdroj: Centrum dopravního výzkumu

Kvalita ovzduší ve města byla donedávna ovlivněna také emisemi z dálkových zdrojů (elektrárny Opatovice a Chvaletice), i když jejich vliv je díky odsíření v posledních letech již podstatně nižší. Dochází ke zlepšení situace i v oblasti lokálních zdrojů díky vysokému procentu plynofikovaných domácností a odsíření velkých lokálních zdrojů. Nejvyšší koncentrace škodlivých látek se v ovzduší vyskytují v zimním období při nepříznivých rozptylových podmínkách a to vlivem vertikální diferenciace geografického reliéfu města a v blízkosti dopravních tepen prakticky v průběhu celého roku.

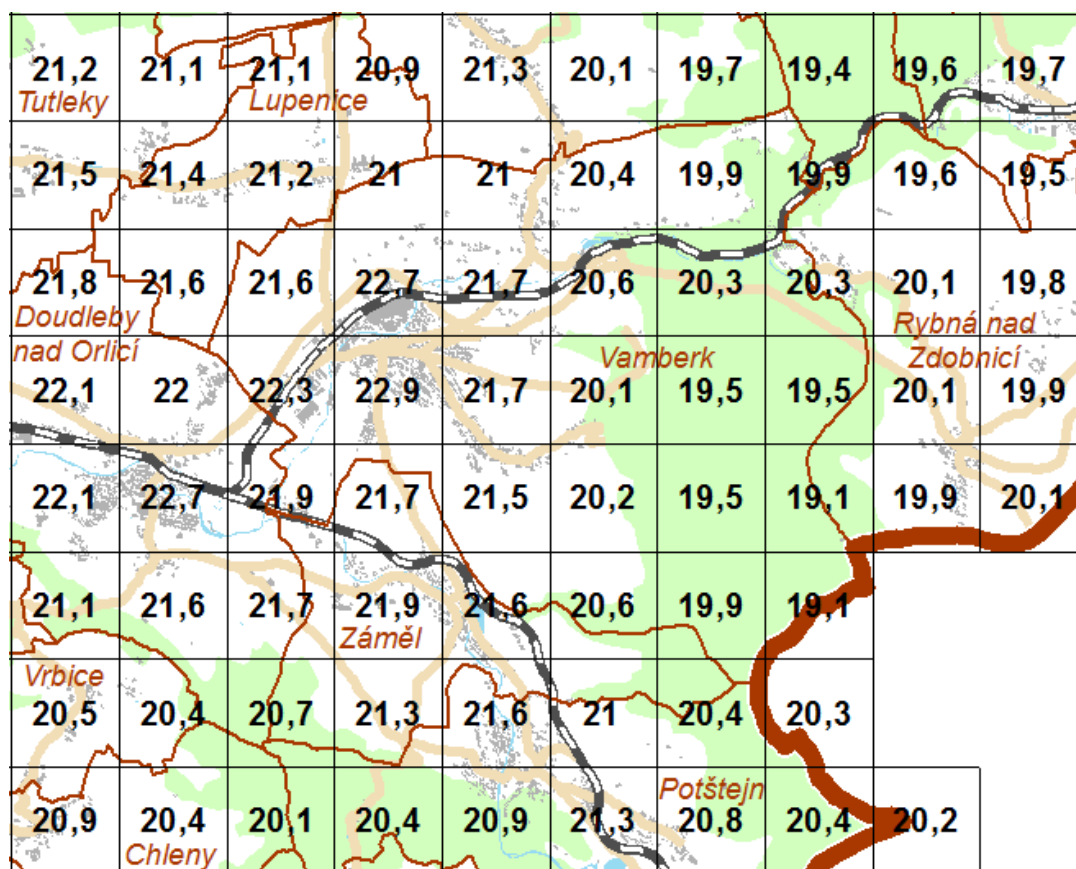
V některých okrajových partiích zastavěných území se projevuje zvýšená prašnost způsobená větrnou erozí na navazujících obhospodařovaných pozemcích orné půdy. Při pravidelném hnojení obhospodařovaných pozemků organickými hnojivy dochází rovněž k šíření nepříjemných pachových látek.

Oxid dusičitý, roční průměr 2008 – 2012, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Zdroj: ČHMÚ

Prachové částice menší než 10 µm, roční průměr 2008 – 2012, µg/m³

Zdroj: ČHMÚ

Provozovatelé velkých stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší a provozovatelé středních a malých zdrojů (které dle evidence mají nejvyšší emise znečišťujících látek):

- ESAB Vamberk
- Vambekon

Informace o stacionárním zdroji znečištění ESAB VAMBERK

Základní údaje	
Název:	ESAB VAMBERK, s.r.o.
NACE - NAMEA:	259300
Ulice:	Smetanovo nábřeží
Obec:	51754 Rychnov n. Kněžnou
Lokalizace	
Zeměpisné souřadnice:	50° 7' 20.840" sš 16° 17' 17.803" vd
Emise [t]	
tuhé emise	1,618
oxid siričitý	96,827
oxidy dusíku	22,687
oxid uhelnatý	15,257
organické látky vyjádřené jako TOC	0,000
těkavé organické látky (VOC)	3,550
meď a její sloučeniny, vyjádřené jako Cu	0,001000000
org. sloučeniny fluoru, vyjádřené jako F	0,010000
silné anorganické kyseliny	0,034000
Doplňující údaje	
Celkový výkon provozovny [MW]:	34,8
Paliva ze spalovacích procesů	
hnědé uhlí prachové	
zemní plyn	
Paliva pro technologie	
zemní plyn	
Druhy výrob	
Čistírný odpadních vod	
Obrábění a broušení kovů (mimo třískového obrábění)	
Povrch. úpr. kovů a plastů a jiných nekov. předmětů	
Pražení (aglomerace) rud - Příprava vsázky	
Spalovací zař. přímých proces. ohřevů - nevyjmen. zdroj	
Zdroje nevyjmenované (body 11.1. až 11.9. přílohy č. 2 k zák. č. 201/2012)	

Zdroj: ČHMÚ, 2011

Informace o stacionárním zdroji znečištění VAMBEKON

Základní údaje	
Název:	VAMBEKON, s.r.o. - centrální kotelna Struha, Vamberk
NACE - NAMEA:	353000
Ulice:	Palackého
Obec:	51754 Vamberk
Lokalizace	
Zeměpisné souřadnice:	50° 6' 54.198" sš 16° 17' 40.359" vd
Emise [t]	
tuhé emise	0,019
oxid siričitý	0,009
oxidy dusíku	1,495
oxid uhelnatý	0,000
organické látky vyjádřené jako TOC	0,059
Doplňující údaje	
Celkový výkon provozovny [MW]:	10,6
Paliva ze spalovacích procesů	
zemní plyn	
Paliva pro technologie	

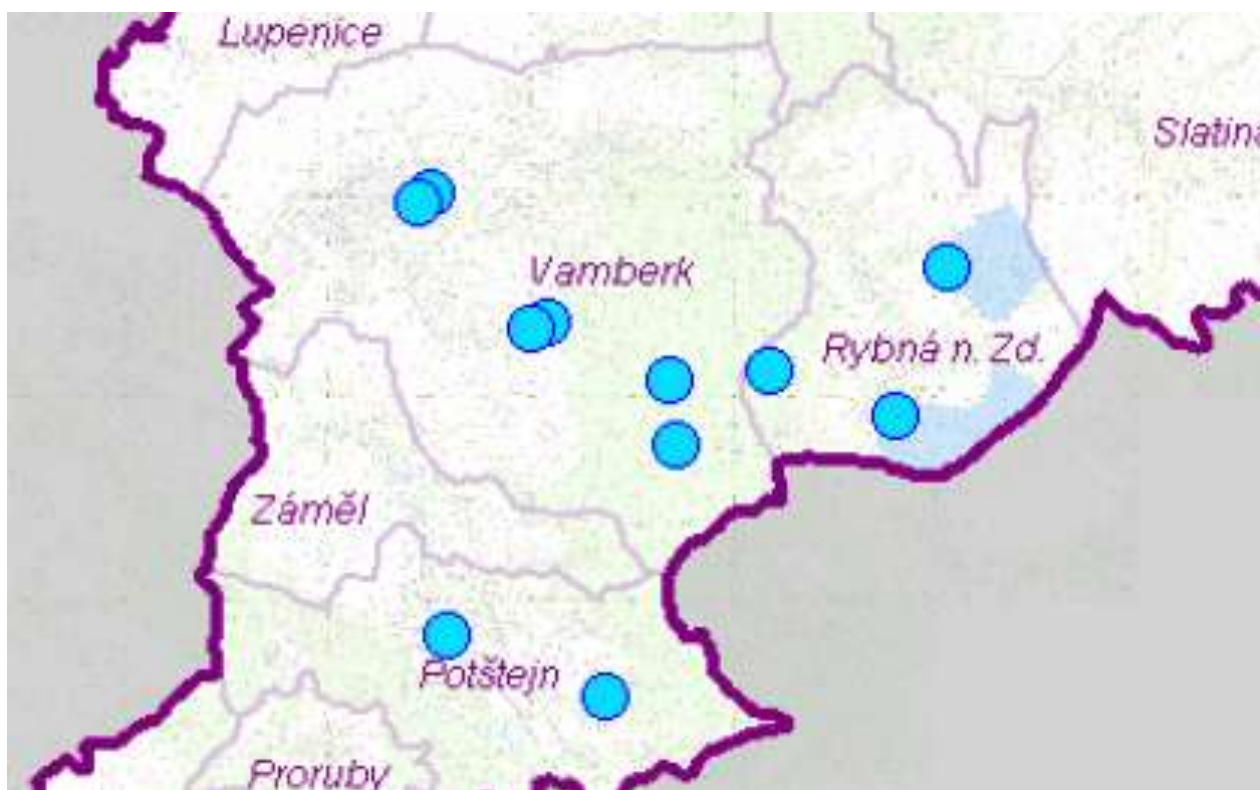
Zdroj: ČHMÚ, 2011

2.2 Voda a vodní režim

Území města má příznivý geomorfologický profil pro přirozenou akumulaci podzemních vod - vodohospodářský význam. Leží v chráněné oblasti přirozené akumulace vod CHOPAV Východočeská křída. Území města je odvodňováno řekou Zdobnicí, která je pravostranným přítokem Divoké Orlice.

Kvalita povrchových a podzemních vod je v řešeném území snižována zejména vlivem smyvu půdních částic a průsaků nežádoucích chemických látek z pozemků orné půdy a též průmyslovými a komunálními odpadními vodami. Dalším příležitostným zdrojem znečištění vod ropnými látkami je doprava (zejména silniční a účelová zemědělská, čerpací stanice pohonných hmot na území města).

Zdroje pitné vody a ochranná pásma vodních zdrojů v území

Řeka Zdobnice pramení pod Velkou Deštnou u Maruše a délka jejího toku je 34,2 km, plocha povodí měří 124 km². Řečiště je úzké a kamenité s romantickými úseky, divokou roklí pod Slatinou nad Zdobnicí a vysokými opukovými terasami v údolí Peklo, kde je řeka přemostěná vzácným dřevěným krytým mostem. Řeka je vodácky sjízdná jen za tání sněhu či po deštích a to jen krátce, neboť rychle odvádí vodu; charakteristická je pro ni rozkolísanost průtoku. Průměrný průtok na 11,5 říčním kilometru ve Slatině nad Zdobnicí činí 2,04 m³/s. Stoletá voda zde dosahuje 122 m³/s.

Snížení kvality vody v řece Zdobnici souvisí s narušením její přirozené samočisticí schopnosti vlivem regulace koryta a absence přirozené břehové dřevinné vegetace.

Území města má snížené retenční schopnosti v důsledku vysokého procenta zornění půd a nedostatku vodních ploch pro povrchovou akumulaci vod. Přirozený vodní režim v území zhoršují orné půdy na sklonitých pozemcích.

Záplavami je ohroženo území na dolním toku řeky Zdobnice, zejména v místě jejího soutoku s Divokou Orlicí; město Vamberk je v záplavovém území, ale povodněmi není kriticky ohroženo.

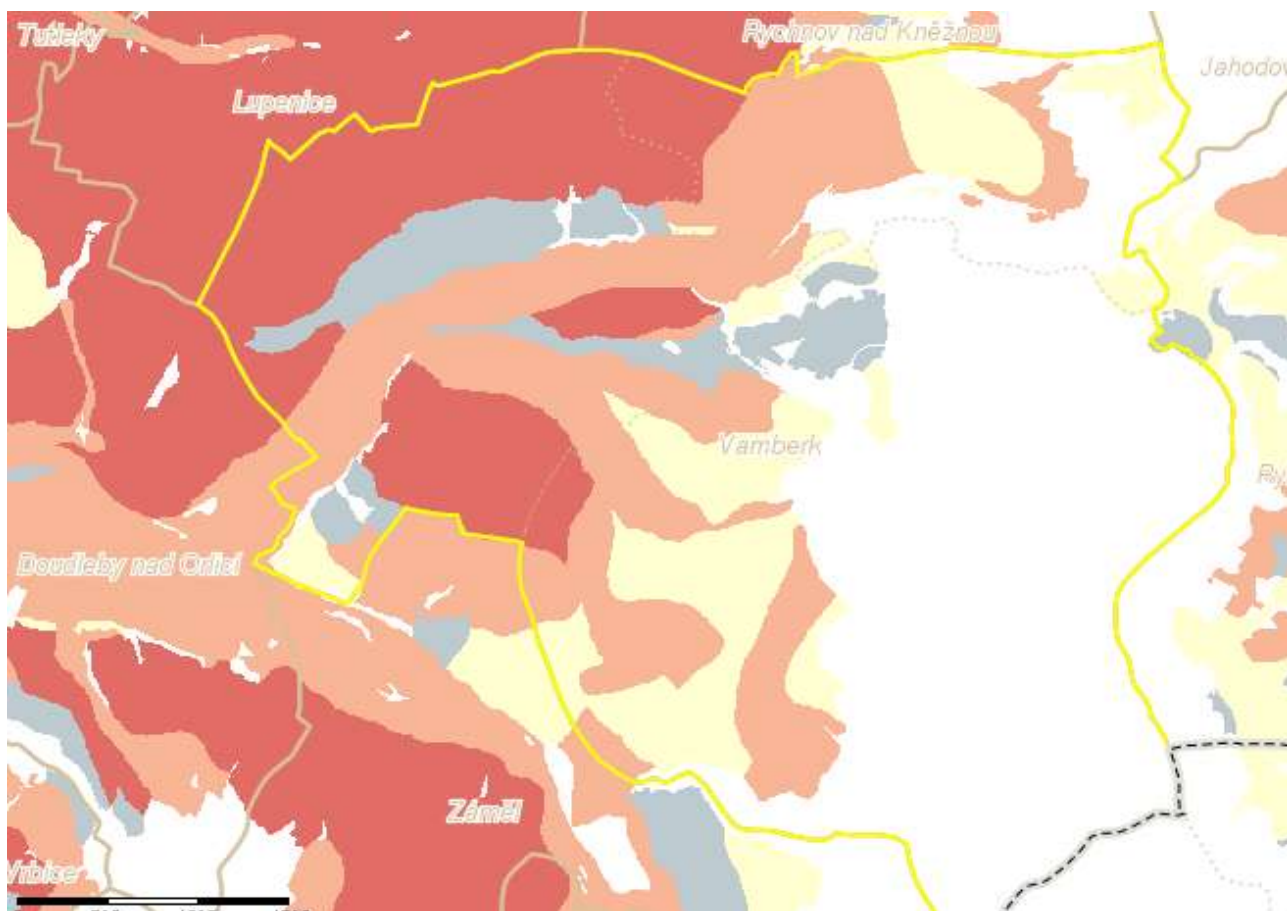
2.3 Krajina a reliéf, ochrana přírody

Geologická stavba území města je tvořena soustavou Českého masivu – slítnité horniny, křídové opuky, spraše, vápenité nivní uloženiny. Nevyskytují se zde zdroje rud ani energetických surovin.

Území města je zasaženo četnými svahovými deformacemi (geologická stavba litologického charakteru, křídové horniny). Sesuvy částečně zasahují do zastavěných území a omezují tak možnosti výstavby.

Vlivem velké vertikální diference geomorfologie území města je půda vystavena negativním účinkům vodní a větrné eroze. V místech s trvalým vegetačním krytem je půda ušetřena přímých negativních erozních vlivů rozsáhlejšího rázu. Rozvoj eroze je podmíněn zejména otevřeným terénem s malým podílem vzrostlé dřevinné vegetace a příhodnými větrnými a vlhkostními poměry. Nejvíce ohroženy větrnou erozí jsou návětrné svahy.

Náchylnost půdy k erozi (Faktor erodovatelnosti) – čím tmavší barva tím náchylnější

Zdroj: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

Na území města se nacházejí oblasti se zvýšeným ochranným statutem z hlediska životního prostředí.

Vyhlášené významné krajinné prvky (VKP):

- Kulhavův kopec - mokřadní společenstva s výskytem vzácných slatinných druhů na pozemku p.č. 465 - lesní půda, o rozloze 0,64 ha,
- Slínovcové skály s paleontologickými nálezy – paleontologická lokalita nad řekou Zdobnicí na pozemku p.č. 2025/1, o rozloze 0,15 ha,
- Tři vzrostlé exempláře červenolisté formy Buku lesního na sídlišti Struha.

Hodnotná přírodní území, ve kterých nejsou navrhovány stavební zásahy nebo jsou součástí biocenter ÚSES:

- Pekelská skála - lokalita nad pekelským rybníkem (Zakopanka),
- Pekelec - floristicky bohatá lokalita mokřadních a lučních společenstev,
- Hradisko - floristicky bohatá lokalita s chráněnými a ohroženými druhy,
- Bačinka – Dolce,
- okolí chaty Vyhlídka (U Bednářovy chaty),
- Baštovy doly - údolní niva drobného vodního toku,
- remízek Dvořákův a Čižinského - přirozený výskyt ohrožené sněženky podsněžníku.

Zvláště chráněná území:

- Přírodní rezervace Zámělský borek - lokalita nacházející se z části na k.ú. Vamberk na lesním pozemku p.č.857/1. Jedná se o území lesostepi s listnatým porostem s převahou habru na slínovcovém opukovém svahu s významným bylinným podrostem.
- Krajinná památková zóna Potštejnsko - část připravované krajinné zóny zasahuje do nezastavěného území Merklovic.

Památné stromy:

- Lípa malolistá - 3kusy na pozemku p.č.576 u kapličky,
- Lípa malolistá - 2kusy na pozemku p.č.1126/3 u sousoší sv. Anny,
- stromořadí - v různém druhovém zastoupení, 17 kusů u hřbitova a kostela sv. Barbory,
- Buk lesní - na pozemku p.č. 3812 na náměstí dr. Lutzowa,
- Lípa srdčitá - na pozemku p.č. 2003 (2257) v Podřezově,
- Lípa malolistá - na pozemku p.č. 50/1 u hřiště,

- Lípa malolistá - 2kusy na pozemku p.č. 304 na poli,
- Lípa malolistá - na pozemku p.č. 10/1 u hospodářské usedlosti čp.7.

Město Vamberk získalo dotaci v rámci Operačního programu Životní prostředí na projekt regenerace zeleně ve Vamberku.

2.4 Zemědělství a lesnictví

Město Vamberk se vyznačuje územím s převahou intenzivně zemědělsky obhospodařovaných půd, které navazují na venkovská sídla v severní a jižní části území. Důvodem je poloha města na řece Zdobnici, v jejíž údolní nivě je nejkvalitnější zemědělská půda. Jedná se o plochy velmi kvalitní orné půdy a trvalých travních porostů (pastvin) pro extenzivní a intenzivní pěstování zemědělských plodin a chov hospodářských zvířat.

Nejkvalitnější zemědělské půdy se nacházejí v severozápadní části katastru města Vamberka a jihozápadní části katastru Merklovice.

Vzhledem k rozdělení zemědělských pozemků silničním obchvatem města a jejich přiřazení ke struktuře zástavby města, jsou tyto pozemky pro intenzivní zemědělské obhospodařování neperspektivní a jsou proto navrženy k využití pro rozvoj města.

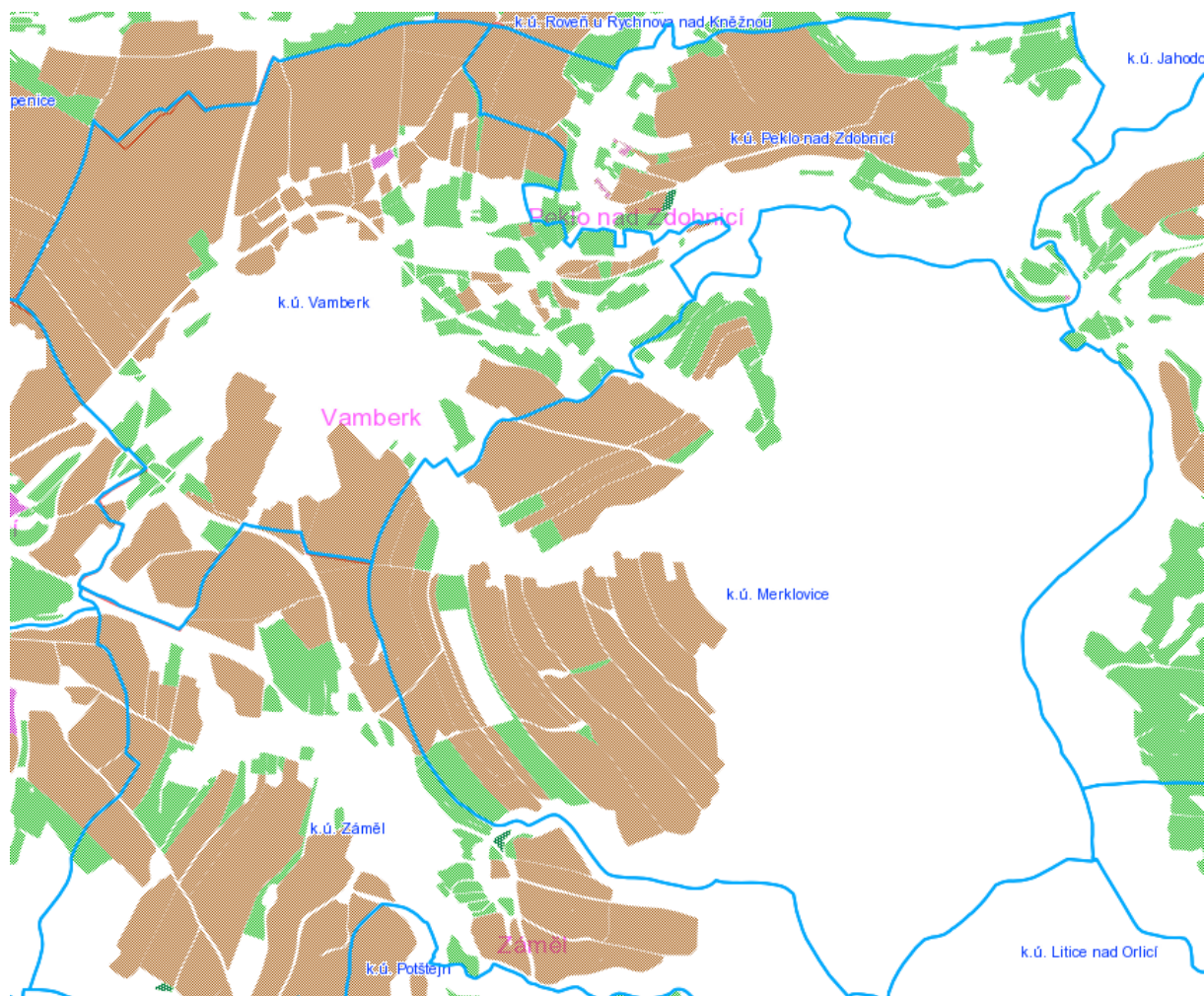
Z celkové rozlohy katastrů města (2.103 ha) připadá bezmála polovina výměry (1.037 ha) na zemědělskou půdu, z čehož je na celkem 739 ha orná půda.

Seznam podnikatelů v zemědělské výrobě na území města Vamberka:

IČ	Název
48615889	Jiřina Zemanová
11582561	Jaroslav Buňata
60112981	V A M B E K O N , s. r. o.
42882800	Jaroslav Pavlišta
46456864	Petr Hájek
69171181	Jiří Hájek

48613622	Eva Hájková
75014513	Milena Kuštová
13220888	Josef Tomek
48615307	Jan Jehlička
28805879	AGRO VAMBERK spol. s r.o.
67463118	Jiří Kulhavý

Zemědělské pozemky dle druhu

ZDROJ: eAGRI, 2012

(Legenda: **zelenou barvou** louky a pastviny, **hnědou barvou** orná půda)

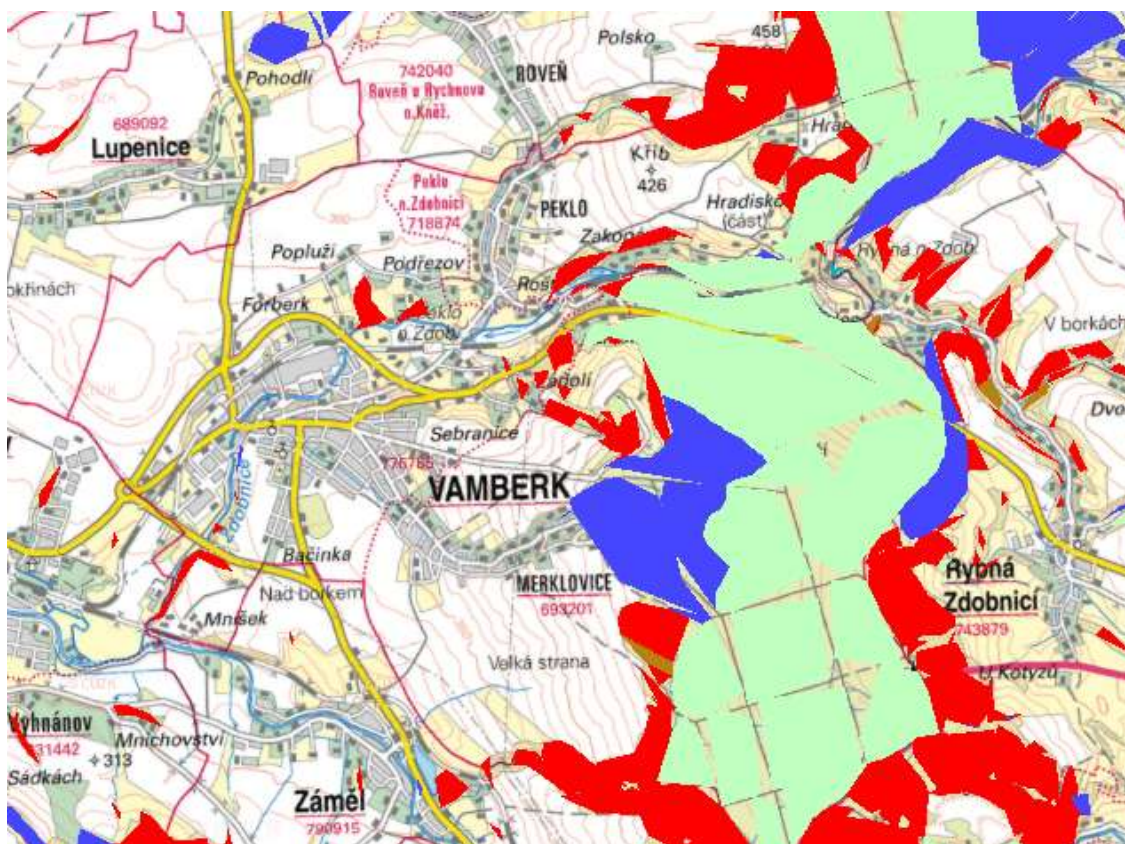
Území města Vamberka náleží do přírodní lesní oblasti č. 26 - Předhoří Orlických hor. Pro tuto lesní přírodní oblast je zpracován Oblastní plán rozvoje lesů, který je promítnut do Územního plánu velkého územního celku Orlické hory a podhůří. Lesní půda má výměru 815 ha a většina pozemků určených k plnění funkcí lesa je situována v centrální a východní části katastrálního území Merklovice, celkem 712 ha. Charakter lesa je převážně hospodářský, v k.ú. Vamberk se nacházejí v minimální výměře rovněž lesy zvláštního určení a lesy ochranné.

Rozdělení lesních pozemků na katastru města z hlediska vlastníka:

	k.ú. Vamberk	k.ú. Merklovice	k.ú. Peklo n. Zdobnicí
vlastník Město Vamberk	0,3	104,4	1,1
vlastník Lesy ČR	1,2	228,8	35,0
soukromý vlastník	20,9	378,3	43,2
výměra lesů celkem	22,4	711,5	79,3

Většina lesní půdy je vlastněna soukromými subjekty a podnikem Lesy České republiky; město Vamberk vlastní pouze 106 ha lesních pozemků.

Grafické znázornění vlastnictví lesních pozemků:

ZDROJ: ÚHÚL, 2011

(Legenda: **zelenou barvou** - pozemky vlastní stát, **červenou barvou** – pozemky vlastní soukromá osoba, **modrou barvou** – pozemky vlastní město)

2.5 Odpadové hospodářství a ekologické zátěže

Sběr a svoz běžného komunálního a základních druhů tříděného odpadu - papír, sklo, plasty - je zajištěn externí společností na základě smlouvy o zajištění služeb pro daný kalendářní rok.

Směsný komunální odpad je ukládán do 5 ks velkoobjemových kontejnerů o objemu 6,3 m³ a 31 ks kontejnerů o objemu 1 100 l.

Směsný komunální odpad ukládají občané města do cca 1.150 domovních popelnic, jejichž svoz probíhá s týdenní periodicitou. Velkoobjemové kontejnery jsou sváženy 2x týdně.

Roční produkce směsného komunálního odpadu se pohybuje kolem 1.200 tun, což znamená téměř 260 kg komunálního odpadu na osobu a rok (hodnota je pod celostátním průměrem).

Plastový odpad je ukládán do 31 kontejnerů umístěných na 26 místech s týdenní svozovou periodicitou. Sklo je ukládáno do 25 sběrných nádob, které jsou rozmístěny na 24 místech ve městě. Papír je ukládán do 23 kontejnerů rozmístěných na 18 místech. Sběrné nádoby na papír a sklo jsou odváženy 1 x za 14 dní.

Ročně je separováno a odvezeno více než 50 tun plastů, 40 tun skla a 25 tun papíru.

Velkoobjemové kontejnery na kompostovatelný odpad ze zahrad jsou přistavovány 2 x ročně na předem stanovená místa, informace o jejich umístění jsou zveřejňovány ve Vambereckém zpravodaji a na vývěsních plochách. Několikrát ročně probíhá mobilní sběr nebezpečných složek komunálního odpadu, nefunkčních elektrospotřebičů a ojetých pneumatik (stanoviště a termíny svozu jsou zveřejněny ve Vambereckém zpravodaji a na vývěsních plochách).

Rostoucí trend má produkce odpadů ze zemědělských a lesních provozů. Produkce průmyslového odpadu je na území města průměrná, průmyslový odpad je odstraňován mimo území města.

Ve městě dále působí několik soukromých subjektů, které se zabývají sběrem, separací a likvidací (recyklací) odpadů, zejména nebezpečných odpadů a elektroodpadů (EKOPART s.r.o.) a kovů a autobaterií (Metal-Vondra s.r.o.).

Na území města se nachází několik lokalit s ekologickou zátěží. Jde zejména o areál bývalých kasáren, původně textilní továrny z poloviny 19. století, po jejímž zániku se z areálu stal vojenský objekt sloužící především ke skladování vojenské techniky. Celá lokalita o výměře 30.753 m² je nyní v majetku města, které hledá její efektivní a smysluplné využití v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby bylo možné regulovat (ovlivnit), co na jeho místě vznikne a zabránit tím například skladování odpadu. Nyní probíhají demoliční práce s cílem areál prostorově „otevřít“.

Areál kasáren

(ZDROJ: Orlický deník)

Lokalitou s ekologickou zátěží je rovněž areál (těžební prostor) bývalé cihelny. Po ukončení výroby v cihelně zůstal prostor jako těžební jáma v blízkosti frekventované silnice a postupně zarůstal divokým náletem dřevin a křovinami. Část pozemku byla využita jako sklad vojenského materiálu (tankové pásy) a po uvolnění armádou je volná k dalším záměrům. Územní plán města zde počítá s další výstavbou, pro tento účel byla zahájena jeho rekultivace zásypem těžební jámy vytríděným stavebním odpadem. Vzhledem k umístění v těsné blízkosti frekventované silnice I.tř. č. 14 na jižním okraji města tento prostor při rekultivaci vytvoří přirozenou spojnici mezi prostorem zástavby na okraji města v místní části Nad Borkem a existující průmyslovou zónou.

Dalším místem s ekologickým zatížením je lokalita Mníšek, bývalá skládka TKO o výměře téměř 4 ha, která se nachází cca 1km JZ od městského intravilánu, ležící asi 100m od řeky Zdobnice. Skládka byla rekultivována zatravněním. V okolí skládky jsou obdělávaná pole a pod čelem skládky vytéká bezejmenná vodoteč, která je levostranným přítokem říčky Zdobnice. V drenážních vodách pod skládkou a v povrchových vodách přetrvává po mnoho let zvýšený obsah dusíkatých látek (dusitanů a dusičnanů). Území je tak znehodnoceno k opětovnému využití a brání přirozenému rozvoji města. Postižené území je nutné monitorovat a prověřit kontaminace podzemních a povrchových vod.

Dle Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM)¹ je rizikovou oblastí z hlediska ekologické zátěže rovněž skládka kalů a skládka WDS 6 v areálu podniku ESAB CZ, a.s. Vamberk, které leží v infiltračním území CHOPAV Česká křída. Skládka kalů tvoří protáhlé těleso v délce 250 m v údolní nivě řeky Zdobnice, nedaleko jejího soutoku s Orlicí. Okolní plochy jsou zemědělsky využívány jako louky a pole. Severně od skládky se nachází areál železáren ve Vamberku. Skládka je již po rekultivaci, plocha je osázena jehličnany.

¹ Informační systém SEKM, který provozuje MŽP, umožňuje dle pokynů Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) systematickou evidenci informací o kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných místech i ekologických újmách

3. Obyvatelstvo, bydlení, kvalita života

Územní plán města definuje koncepci rozvoje města jako vytvoření podmínek pro udržitelný rozvoj území.

Jedná se o zajištění podmínek pro:

- stabilizaci a zvýšení počtu trvale bydlících obyvatel,
- zvýšení počtu pracovních míst,
- rozšíření služeb občanského vybavení,
- technické vybavení území,
- ekologickou stabilitu a ochranu hodnot území.

3.1 Počet a struktura obyvatel

Počet obyvatel města, resp. dlouhodobé i krátkodobé trendy vývoje počtu obyvatel města jsou klíčovými faktory ovlivňujícími ekonomický a sociální růst a rozvoj města.

I přes dlouhodobý mírný pokles počtu obyvatel města, odpovídá demografický vývoj obecným celorepublikovým trendům. Za posledních zhruba padesát let se počet obyvatel Vamberka měnil jen minimálně a je velmi zajímavé, že absolutní rozdíl v počtu obyvatel mezi roky 1961 a 2011 byl kladný a činil „pouze“ 267 obyvatel. Nejvíce obyvatel měl Vamberk na přelomu osmdesátých a devadesátých let; konkrétně v roce 1980 a to 5.183 obyvatel.

Počet obyvatel města Vamberk podle výsledků sčítání lidu						Rozdíl 2011- 1961
1961	1970	1980	1991	2001	2011	
4 382	4 744	5 183	4 995	4 815	4 649	267

K 1. 1. 2013 měl Vamberk 4.654 obyvatel, z nichž 3.103 bylo v produktivním věku (15 – 64 let). Ve městě žilo 2.369 mužů a 2.304 žen, 702 dětí (0 – 14 let) a 849 seniorů nad 65 let.

Celkový roční úbytek byl 26 obyvatel. Průměrný věk činil 41,9 let. Narodilo se 52 dětí a zemřelo 63 obyvatel; přistěhovalo se 97 obyvatel a vystěhovalo celkem 112 obyvatel.

Živě narození	Zemřelí	Přistě- hovalí	Vystě- hovalí	Přírůstek (úbytek)			Stav k 31.12. 2012
				přirozený	migrační	celkový	
52	63	97	112	-11	-15	-26	4 654

Z hlediska struktury a počtu obyvatel se Vamberk vyznačuje stabilním a vyrovnaným trendem v rámci vztahu muži – ženy, děti – senioři i celkovým úbytkem obyvatel. Průměrný věk se pohybuje jen lehce nad celostátním průměrem.

Vývoj počtu obyvatel města

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stav obyvatel k 1.7.		4 772	4 744	4 757	4 737	4 715	4 710	4 709	4 686	4 649	4 673
v tom:	muži	2 341	2 332	2 337	2 337	2 327	2 329	2 339	2 334	2 340	2 369
	ženy	2 431	2 412	2 420	2 400	2 388	2 381	2 370	2 352	2 309	2 304
Stav obyvatel k 31.12.		4 768	4 769	4 731	4 728	4 699	4 701	4 698	4 672	4 680	4 654
v tom ve věku:	0 - 14	709	693	682	680	665	674	685	694	699	702
	15 - 64	3 390	3 403	3 370	3 350	3 321	3 292	3 239	3 178	3 136	3 103
	65 +	669	673	679	698	713	735	774	800	845	849
Průměrný věk		39,7	40,0	40,2	40,5	40,8	40,9	41,1	41,4	41,8	41,9
Index stárí (65+ / 0 - 14 v %)		94,4	97,1	99,6	102,6	107,2	109,1	113,0	115,3	120,9	120,9
	muži	2 343	2 343	2 340	2 336	2 323	2 330	2 344	2 320	2 364	2 358
v tom ve věku:	0 - 14	369	368	369	369	361	367	368	379	389	396
	15 - 64	1 709	1 712	1 701	1 683	1 673	1 667	1 662	1 615	1 630	1 615
	65 +	265	263	270	284	289	296	314	326	345	347
	ženy	2 425	2 426	2 391	2 392	2 376	2 371	2 354	2 352	2 316	2 296
v tom ve věku:	0 - 14	340	325	313	311	304	307	317	315	310	306
	15 - 64	1 681	1 691	1 669	1 667	1 648	1 625	1 577	1 563	1 506	1 488
	65 +	404	410	409	414	424	439	460	474	500	502
Živě narození		61	43	54	46	49	66	52	41	50	52
v tom:	muži	34	28	26	26	27	36	22	19	25	31
	ženy	27	15	28	20	22	30	30	22	25	21
v tom podle věku matky:											
	- 19	2	4	1	2	2	-	2	2	3	2
	20 - 24	17	10	10	6	11	10	7	7	8	13
	25 - 29	32	18	22	19	16	27	17	10	18	19
	30 - 34	9	9	16	16	18	23	17	15	13	11
	35 - 39	1	1	4	2	2	6	8	7	5	6
	40 +	-	1	1	1	-	-	1	-	3	1
v tom podle rodinného stavu matky:											
	svobodné	9	17	17	9	18	18	18	13	21	23
	vdané	50	20	31	35	24	42	29	26	24	26
	rozvedené	2	6	6	1	7	6	4	2	4	3
	ovdovělé	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-
Zemřeli		51	45	54	43	38	52	46	56	33	63
v tom:	muži	22	29	26	23	17	29	19	31	16	31
	ženy	29	16	28	20	21	23	27	25	17	32
v tom ve věku:	0 - 14	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	15 - 64	13	12	16	7	6	12	10	20	9	5
	65 +	38	32	38	36	32	40	36	36	24	58
Přistěhovalí		125	125	91	108	111	91	102	101	131	97
v tom:	muži	65	61	52	46	54	48	56	44	78	42
	ženy	60	64	39	62	57	43	46	57	53	55
v tom ve věku:	0 - 14	28	29	17	29	15	7	22	28	20	21
	15 - 64	88	93	71	76	89	79	78	68	108	70
	65 +	9	3	3	3	7	5	2	5	3	6
Vystěhovalí		157	122	129	114	151	103	111	112	117	112
v tom:	muži	78	60	55	53	77	48	45	56	51	48
	ženy	79	62	74	61	74	55	66	56	66	64
v tom ve věku:	0 - 14	39	30	24	32	28	15	20	19	31	28
	15 - 64	102	87	100	76	115	80	87	84	78	80
	65 +	16	5	5	6	8	8	4	9	8	4

Zdroj: ČSÚ

Z dostupných analýz vyplývá, že stabilní trend vývoje počtu a struktury obyvatel města bude pokračovat i v dalších letech. Vzhledem k aktivní snaze města zabezpečit plnohodnotný a kvalitní život svých obyvatel (nová bytová výstavba, výstavba a zkvalitnění veřejné infrastruktury, realizace dopravních obchvatů, apod.) je pravděpodobné vyrovnaní aktuálního úbytku obyvatel s přechodem do kladných hodnot (tzv. „pozitivní migrační saldo obyvatel“).

Na základě odhadů demografů překročí město Vamberk hranici pěti tisíc obyvatel v roce 2015 a v roce 2025 bude ve Vamberku bydlet 5.200 obyvatel.

3.2 Vzdělání a sociální diferenciacie obyvatel

Kvalitní, vhodně zaměřené a přiměřené vzdělání, orientované v souladu s potřebami současného trhu práce, má výrazný vliv na snížení počtu sociálně vyloučených osob. Vzdělání má rovněž přímý vliv na následnou ekonomickou aktivitu obyvatelstva.

Struktura obyvatel města podle stupně vzdělání (SLDB 2011)

			Vamberk - obec/město (okr. Rychnov nad Kněžnou)
nejvyšší ukončené vzdělání (věk 15 a více)	celkem		3 879
	z toho	bez vzdělání	15
		základní vč. neukončeného	687
		střední vč. vyučení (bez maturity)	1 538
		úplné střední s maturitou	993
		nástavbové studium	112
		vyšší odborné vzdělání	51
		vysokoškolské	280
	z toho	bakalářské	52
		magisterské	222

Z údajů Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 vyplývá, že i ve Vamberku je patrný celorepublikový trend nevyváženosti vzdělanostní struktury obyvatel. Z údajů vyplývá, že

ve městě je poměrně vysoký počet „vyučených“ obyvatel² a malý počet obyvatel s vyšším odborným vzděláním a se vzděláním bakalářským.

Představu o sociální a národnostní diferenciaci obyvatel Vamberka poskytují údaje o vývoji počtu sňatků a rozvodů, údaje o národnostním složení obyvatel.

Sociální charakteristiky obyvatel města Vamberk

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sňatky		19	28	24	22	27	24	23	21	27	22
v tom podle rodinného stavu snoubenců:											
ženich	svobodný	14	22	13	16	20	19	21	17	19	20
	rozvedený	4	6	10	6	7	5	2	4	8	2
	ovdovělý	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
nevěsta	svobodná	11	22	13	19	23	17	20	17	21	19
	rozvedená	8	6	10	3	4	7	3	4	6	3
	ovdovělá	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
oba	svobodní	11	20	7	15	19	15	18	16	17	18
Sňatky podle bydliště nevěsty		20	19	23	23	29	21	25	16	26	24
Rozvody		20	14	12	11	11	12	18	12	19	9
z toho:	s nezletilými dětmi	12	7	7	4	9	3	9	7	11	7

Počty sňatků se během posledních deseti let pohybují v rozmezí 20 – 30 sňatků ročně, což je (při přepočtu na 1000 obyvatel) v souladu s celorepublikovým průměrem. Počty rozvodů se pohybují v rozmezí 10 až 20 rozvodů za rok, což je opět v souladu s celorepublikovým průměrem. Pozitivním faktem je skutečnost, že kromě roku 2003 je vždy roční počet sňatků významně vyšší než roční počet rozvodů.

² Vysoký počet obyvatel se středním vzděláním bez maturity je dán rovněž faktem, že město je do značné míry zaměřeno na sektor průmyslu a ve městě působí několik velkým průmyslových podniků.

Počet obyvatel města podle národnosti (SLDB 2011)

Období: 26.3.2011

			Vamberk - obec/město (okr. Rychnov nad Kněžnou)
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	národnost	celkem	4 550 ¹
		česká	3 308 ¹
		moravská	5 ¹
		slezská	- ¹
		slovenská	53 ¹
		maďarská	2 ¹
		německá	- ¹
		polská	6 ¹
		romská	- ¹
		ruská	1 ¹
		ukrajinská	7 ¹
		vietnamská	15 ¹
		neuvedeno	1 126 ¹

Dle údajů Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 je většina obyvatel české národnosti, druhou nejpočetnější národnostní skupinou je národnost slovenská a třetí nejpočetnější je národnost vietnamská. Zajímavostí je poměrně vysoký počet obyvatel, kteří v rámci sčítání neuvedli svoji národnost.

3.3 Bydlení a kvalita života

Úroveň bydlení a kvalita života je jedním z klíčových faktorů přímo ovlivňujících počet a strukturu obyvatel města.

Období: 26.3.2011

			Vamberk - obec/město (okr. Rychnov nad Kněžnou)
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	způsob bydlení	celkem	4 549 ¹
		v bytech	4 482 ¹
		v zařízeních	45 ¹
		jinde	22 ¹
		bezdomovci	1 ¹

Z údajů Sčítání lidu, domů a bytů vyplývá, že více než 98 % obyvatel města žije v bytech a pouze necelá 2 % v jiných zařízeních (např. ubytovny). Není nezajímavé, že v roce 2011 žila ve Vamberku i jedna osoba bez přístřeší.

O kvalitativních a kvantitativních charakteristikách bydlení vypovídá tabulka níže, ze které je patrné, že mírná nadpoloviční většina obyvatel Vamberka bydlí v rodinných domech. V roce 2011 bylo ve Vamberku více než 1.800 bytů, z nichž mírná nadpoloviční většina byla v bytových domech.

Většina bytů je vytápěna centrálním způsobem, kdy kotelna je mimo dům. Za zmínku stojí rovněž fakt, že většina domů byla postavena v letech 1920 až 1970 a to, že téměř tisíc domácností bylo v roce 2011 vybaveno počítačem.

Charakteristiky bydlení (SLDB 2011)

				Vamberk - obec/město (okr. Rychnov nad Kněžnou)
Plocha bytu	obydlené byty - druh domu	celkem		137 249 ¹
		z toho	v rodinných domech	81 057 ¹
			v bytových domech	54 458 ¹
Plocha obytných místností (také kuchyň)	obydlené byty - druh domu	celkem		103 466 ¹
		z toho	v rodinných domech	59 383 ¹
			v bytových domech	42 697 ¹
Počet osob obvykle bydlících v domě	obydlené domy	celkem		4 523 ²
		z toho v rodinných domech		2 354 ²
				1 845 ³
Počet bytových domácností	počet hospodařících domácností	celkem		1 773 ³
		v tom podle počtu hospodařících domácností	1	68 ³
			2	4 ³
			3 a více	1 845 ³
	vybavenost počítačem	celkem		887 ³
		z toho vybavenost počítačem	počítač s internetem	76 ³
			počítač bez internetu	2 124 ³
Počet bytů	byty celkem - druh domu	celkem		1 094 ³
		z toho	rodinné domy	997 ³
			bytové domy	279 ³
	neobydlené byty - důvod neobydlenosti	z toho	změna uživatele	16 ³
			slouží k rekreaci	56 ³
			přestavba	16 ³
			nezpůsobilé k bydlení	21 ³
	obydlené byty - druh domu	celkem		1 845 ³
		z toho	rodinné domy	867 ³
			bytové domy	950 ³
	obydlené byty - energie k vytápění	celkem		1 845 ³
		z toho	z koteln mimo dům	802 ³
			uhlí, koks, uhlé brikety	324 ³
			plyn	239 ³

¹ měřicí jednotka - čtverečný metr

² měřicí jednotka - osoba

³ měřicí jednotka - četnostní jednotka

Období: 26.3.2011

				Vamberk - obec/město (okr. Rychnov nad Kněžnou)
Počet bytů	obydlené byty - typ	celkem		1 845 ¹
		z toho	standardní byty	1 715 ¹
			z toho s ústředním topením a úplným příslušenstvím	1 583 ¹
			byty se sníženou kvalitou	95 ¹
	obydlené byty - způsob vytápění	celkem		1 845 ¹
		z toho	ústřední	1 540 ¹
			etážové	49 ¹
			kamna	202 ¹
Počet domů	celkem (souhrn)		celkem	1 037 ¹
	domy celkem podle druhu	celkem		1 037 ¹
		z toho	rodinné domy	919 ¹
			bytové domy	94 ¹
	neobydlené domy s byty - důvod neobydlenosti	celkem		156 ¹
		z toho	slouží k rekreaci	51 ¹
			přestavba domu	7 ¹
			nezpůsobilé k bydlení	16 ¹
	obydlené domy - druh domu	celkem		881 ¹
		z toho	rodinné domy	767 ¹
			bytové domy	94 ¹
	obydlené domy - období výstavby nebo rekonstrukce	celkem		881 ¹
		z toho	1919 a dříve	105 ¹
			1920 - 1970	328 ¹
			1971-1980	162 ¹
			1981-1990	118 ¹
			1991-2000	72 ¹
			2001 - 2011	84 ¹
	obydlené domy - technická vybavenost	celkem		881 ¹
z toho		přípoj na kanalizační síť	449 ¹	
		vodovod	828 ¹	
		plyn	279 ¹	

¹ měřicí jednotka - četnostní jednotka

Období: 26.3.2011

				Vamberk - obec/město (okr. Rychnov nad Kněžnou)
Počet domů	obydlené domy - technická vybavenost	z toho	ústřední topení	647 ¹
		celkem		881 ¹
	obydlené domy - vlastník domu	z toho	fyzická osoba	752 ¹
			obec, stát	19 ¹
		z toho	bytové družstvo	3 ¹
			spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	92 ¹
Počet hospodařících domácností	typ hospodařících domácností	hospodařící domácnosti celkem		1 935 ¹
		tvořené 1 rodinou		1 221 ¹
		v tom:	úplné bez závislých dětí	622 ¹
			se závislými dětmi	362 ¹
			neúplné bez závislých dětí	119 ¹
			se závislými dětmi	118 ¹
		tvořené 2 a více rodinami		24 ¹
		domácnosti jednotlivců		621 ¹
		vícečlenné nerodinné domácnosti		69 ¹
Počet osob v bytě	obydlené byty	celkem		4 482 ²
		z toho v rodinných domech		2 353 ²
Průměrná plocha bytu	obydlené byty - druh domu	celkem		83,1 ³
		z toho	rodinné domy	.
Průměrná plocha bytu - obytná	obydlené byty - druh domu	celkem		62,7 ³
		z toho	rodinné domy	75,9 ³
Průměrná plocha bytu na osobu s obvyklým pobytem - obytná	obydlené byty - druh domu	celkem		50,2 ³
		z toho	rodinné domy	31,5 ³
Průměrná plocha bytu na osobu s obvyklým pobytem - obytná	obydlené byty - druh domu	celkem		34,1 ³
		z toho	bytové domy	28,8 ³

¹ měřicí jednotka - četnostní jednotka

² měřicí jednotka - osoba

³ měřicí jednotka - čtverečný metr

Stávající územní plán města Vamberka řeší problematiku bydlení (tvorba rozvojových ploch pro bydlení); jedná se zejména o plochy čistého bydlení v rodinných domech, bydlení v bytových domech a smíšené obytné plochy městského typu, včetně ploch občanského vybavení.

4. Ekonomika, trh práce, podnikatelské prostředí

4.1 Ekonomická situace ve Vamberku

Vamberk je situován v zemědělském regionu, kde převažuje intenzivní zemědělská prvovýroba. I přes tento fakt je město jedním z nejvýznamnějších center průmyslového rozvoje v regionu, čemuž napomáhá existence několika významných průmyslových podniků, které přirozeně vytváří ekonomický profil města. Terciární sektor (sektor služeb) není ve Vamberku nijak významně rozvinutý a poptávka po službách (veřejných i soukromých) převyšuje nabídku. Jedná se zejména o služby v oblasti obchodu, cestovního ruchu, ubytování, zdravotnictví a drobných řemesel.

Město Vamberk má tedy relativně silnou hospodářsko-ekonomickou základnu v podobě stávajících průmyslových obvodů, chybí mu však volné plochy pro rozvoj bydlení, které by zajistily stabilizaci a příliv pracovních sil a stabilizovaly klesající tendenci v počtu trvale bydlícího a stárnoucího obyvatelstva.

Stávající územní plán města vytváří vhodné podmínky (definuje vhodné rozvojové plochy) pro podporu podnikání, cestovního ruchu a rekreace, jakožto klíčové oblasti pro ekonomický rozvoj města.

4.2 Trh práce

Regionální a místní trh práce je determinován sektorem průmyslu, kdy více než 40 % pracovních míst vytváří právě tento klíčový hospodářský sektor.

Dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo ekonomicky aktivních 47 % všech obyvatel města.

Ekonomické charakteristiky obyvatel Vamberka (SLDB 2011)

				Vamberk - obec/město (okr. Rychnov nad Kněžnou)
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	ekonomická aktivita	celkem		4 550 ¹
		v tom	ekonomicky aktivní	2 148 ¹
			zaměstnaní	1 961 ¹
			nezaměstnaní	187 ¹
			ekonomicky neaktivní	2 163 ¹
			nezjištěno	239 ¹

				Vamberk - obec/město (okr. Rychnov nad Kněžnou)
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	vyjíždějící do zaměstnání	celkem		749 ¹
		v tom	v rámci obce	228 ¹
			do jiné obce okresu	388 ¹
			do jiného okresu kraje	38 ¹
			do jiného kraje	83 ¹
			do zahraničí	12 ¹
	zaměstnaní	celkem		4 550 ¹
		z toho zaměstnaní	celkem	1 961 ¹
			zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatné činní, pomáhající	1 804 ¹
			pracující studenti a učni	37 ¹
			pracující důchodci	84 ¹
			ženy na mateřské dovolené	36 ¹
	zaměstnaní podle odvětví	celkem		4 550 ¹
		z toho zaměstnaní	celkem	1 961 ¹
			zemědělství, lesnictví, rybářství	25 ¹
			průmysl	801 ¹
			stavebnictví	120 ¹
			velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	153 ¹
			doprava a skladování	89 ¹
			ubytování, stravování a pohostinství	56 ¹
			informační a komunikační činnosti	19 ¹
			peněžnictví a pojišťovnictví	31 ¹
			činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	106 ¹
			veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	73 ¹
			vzdělávání	91 ¹
			zdravotní a sociální péče	90 ¹
			nezjištěno	257 ¹

Míra nezaměstnanosti ve městě se posledních pět let pohybuje kolem 8 %, což je cca 1 % nad republikovým průměrem. Podrobné formace nabízí níže uvedená tabulka.³

³ Nejaktuálnější data na úrovni měst jsou k dispozici z roku 2011.

		2007	2008	2009	2010	2011
Uchazeči o zaměstnání		96	122	239	213	190
Uchazeči se zdravotním postižením		21	19	29	29	26
Uchazeči o zaměstnání dosažitelní		91	117	238	205	184
Míra nezaměstnanosti (%) [2]		3,80	4,89	9,95	8,57	7,69
Uchazeči na 1 volné místo		.	.	79,7	53,3	95,0
struktura uchazečů podle věku	Mladiství	.	.	3	.	.
	do 19 let	.	.	16	13	10
	20 - 24 let	.	.	31	27	32
	25 - 29 let	.	.	17	24	12
	30 - 34 let	.	.	24	29	14
	35 - 39 let	.	.	34	29	33
	40 - 44 let	.	.	23	19	18
	45 - 49 let	.	.	18	19	22
	50 - 54 let	.	.	36	19	20
	55 - 59 let	.	.	34	29	27
	60 a více let	.	.	6	5	2
struktura uchazečů podle vzdělání	Bez vzdělání	.	.	-	-	-
	Neúplné základní vzdělání	.	.	1	1	-
	Základní vzdělání	37	37	68	46	48
	Nižší střední vzdělání	.	.	1	1	-
	Nižší střední odborné vzdělání	.	.	7	8	5
	Střední odborné vzdělání s výučním listem	.	.	101	100	81
	Střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu	.	.	5	3	3
	Úplné střední všeobecné vzdělání	.	.	5	1	3
	Úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou	.	.	10	10	10
	Úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení)	.	.	32	34	33
	Vyšší odborné vzdělání	.	.	-	2	-
	Bakalářské vzdělání	.	.	-	1	1
	Vysokoškolské vzdělání	.	.	9	6	6
	Doktorské vzdělání	.	.	-	-	-
	absolventi škol	4	7	18	13	12
struktura uchazečů podle požadovaného zaměstnání [3]	1000 - Zákonnodárci, vedoucí a řídící pracovníci	.	.	3	1	1
	2000 - Vědeckí a odborní duševní pracovníci	.	.	8	8	5
	3000 - Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	.	.	15	11	8
	4000 - Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	.	.	28	27	21
	5000 - Provozní pracovníci ve službách a obchodě	.	.	30	33	38
	6000 - Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech /kromě obsluhy strojů a zařízení - hl.třída 8/	.	.	3	2	4
	7000 - Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři /kromě obsluhy strojů a zařízení/	.	.	35	36	27
	8000 - Obsluha strojů a zařízení	.	.	32	33	21
	9000 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	.	.	54	57	60
	0000 - Příslušníci armády	.	.	-	-	-
	bez uvedení požadovaného zaměstnání	.	.	31	5	5
struktura uchazečů podle délky nezaměstnanosti	Méně než 3 měsíce	.	.	69	74	73
	3 měsíce a více, méně než 6 měsíců	.	.	65	34	37
	6 měsíců a více, méně než 9 měsíců	41	37	40	29	11
	9 měsíců a více, méně než 12 měsíců	.	.	30	14	11
	12 měsíců a více, méně než 24 měsíců	.	.	28	46	30
24 měsíců a více		.	.	7	16	28

Z hlediska věkové a vzdělanostní struktury uchazečů o zaměstnání je zajímavým faktem skutečnost, že nejvíce uchazečů (v roce 2011) bylo ve věkové skupině „plně produktivních“, tedy 35 – 39 let, se středním odborným vzděláním (výučním listem). Pozitivní skutečností je existence převážně tzv. „krátkodobé nezaměstnanosti“, tedy do 6 měsíců délky trvání nezaměstnanosti. Dlouhodobá nezaměstnanost (nad 24 měsíců trvání nezaměstnanosti) byla v roce 2011 pouze cca 15 %.

4.3 Podnikatelské prostředí, rozvoj podnikání

Klíčovým sektorem z hlediska podnikatelského prostředí města je sektor průmyslu. Ve Vamberku sídlí hned několik nadregionálně významných průmyslových podniků.

Jsou to zejména:

- ESAB Vamberk
- PEWAG
- Řetězy Vamberk
- Vaspo
- Drátovny Vamberk
- LANA Vamberk
- Vamtex
- EKOPART

ESAB VAMBERK s.r.o., Smetanovo nábřeží 334

Společnost se zabývá vývojem a výrobou svařovacích a řezacích technologií a je předním světovým dodavatelem zejména pro automobilový průmysl, stavebnictví, energetický a zpracovatelský průmysl, apod. Společnost je zároveň největším zaměstnavatelem ve Vamberku.

PEWAG s.r.o., Smetanovo nábřeží 172

Firma Pewag se zabývá výrobou sněhových řetězů, řetězů pro lesnické hospodářství, břemenové a dopravníkové řetězy, Do-it-yourself výrobky, inženýrství, vázací prostředky a kotevní prostředky tak jako ochranné řetězy. Moderní pokrokové závody v Evropě umožňují paletu vysoce jakostních produktů. Společnost využívá několika set letou zkušenost výroby řetězů a jejich komponentů. Od prvních zmínek o výrobě řetězů v kovárně v Brücklu roku 1479 se společnost Pewag vypracovala ve světově největšího výrobce řetězů. Dnes se úspěch

zakládá na kvalitních produktech a nejmodernějším stavu techniky. Společnost je druhým největším zaměstnavatelem ve Vamberku.

ŘETĚZY VAMBERK spol. s. r.o., Dvořákova 426

Společnost je jedním z největších výrobců řetězů a řetězových kol ve střední Evropě vyrábějící řetězy válečkové, dopravní válečkové, fleyerovy, pouzdrové, gallovy, dopravní, rotary a speciální řetězy, dále pak řetězy pro zemědělství, pekárny, výrobu izolačních materiálů, podvěsné dopravníky, dřevařský a papírenský průmysl a pro mnoho dalších aplikací ve všech průmyslových oborech.

VASPO VAMBERK s.r.o., Smetanovo nábřeží 180

Společnost se zabývá vývojem, konstrukcí a výrobou prototypových zařízení a jednoúčelových strojů. Produkce je v poslední době zaměřena především na automobilový průmysl a zařízení určených pro výrobu tažených drátů a produkci zařízení a strojů na výrobu svařovacích elektrod. Stavební divize poskytuje komplexní služby v oblasti občanské a bytové výstavby a zabývá se rovněž výstavbou a prováděním oprav zemědělských a průmyslových staveb.

Drátovny Vamberk s.r.o., Smetanovo nábřeží 127

Firma byla založena v roce 1995 a působí jako obchodní a výrobní společnost, zabývající se výrobou a prodejem tažených drátů a výrobků z nich.

LANA Vamberk s.r.o., Smetanovo nábřeží 172

Společnost je předním výrobcem ocelových lan s více než 50ti letou tradicí.

VAMTEX s.r.o., Na Kamení 146

Firma vznikla v roce 1992 a navázala na předválečnou rodinnou tradici textilní výroby. V současné době je významným českým výrobcem úklidových textilií.

EKOPART s.r.o., Tyršova 305

Společnost se zabývá nakládáním s odpady, provádí sběr a likvidaci nebezpečných složek komunálního odpadu, sběr a svoz průmyslových odpadů, čištění a revize nádrží na skladování ropných produktů a provozuje zařízení na výkup a zpracování elektroodpadu.

Mezi další významné podniky patří zejména:

- Kuchyně (Richard Sokol) - zakázková výroba kuchyňských linek a interiérů
- WELDIS, s.r.o. - nákup a prodej přídatných svařovacích materiálů

Kromě výše uvedených společností výrobního či obchodního charakteru působí ve Vamberku řada subjektů poskytujících služby. Ve Vamberku fungují tři prodejny potravin Konzum - obchodní družstvo (skupina COOP), mléčná jídelna, prodejna drogerie, kadeřnictví, knihařství, železářství, květinářství, lékárny, aj.

Podle Administrativního registru ekonomických subjektů (ARES) sídlí ve Vamberku k 28.2.2014 celkem 1.054 ekonomických subjektů. V převážné většině jde o podnikající fyzické osoby nezapsané v Obchodním rejstříku, kterých je celkem 764.

Až do konce roku 2013 byla významným podnikatelským subjektem a regionálním zaměstnavatelem (cca 100 zaměstnanců) společnost Vamberecké maso uzeniny, která však svůj provoz z ekonomických důvodů přestěhovala do Olomouce a ve Vamberku by měl zůstat pouze obchodní úsek a sklad hotových výrobků.

Velmi významným prvkem v rámci úvah o rozvoji města a potažmo i podnikatelského prostředí je areál bývalých kasáren, který byl původně textilní továrnou, od roku 1994 není využíván a v současnosti je v majetku města. Jedná se o komplex budov různého stáří a technického stavu, jejichž další existence v exponované poloze poblíž středu města není vhodná a není v souladu s územně plánovací dokumentací. Výrazným prvkem celého areálu je v současné době zakrytý náhon a malá vodní elektrárna v západním cípu areálu u Kamenného mostu. Územně plánovací dokumentace umožňuje investorovi realizovat

na pozemku, po odstranění stávajících objektů, rozmanitou urbanistickou koncepcí. Vzhledem k výhodné poloze v blízkosti městského centra se předpokládá úplná přestavba území s využitím uvolněných ploch pro bydlení, obchod a nevýrobní služby - včetně veřejného parkování.

Pasport a následně studii využitelnosti bývalého vojenského areálu zpracovala pro město Vamberk česká konzultační a inženýrská společnost Haskoning DHV Czech Republic, spol. s r.o. Výsledkem studie bylo doporučení pro město a posouzení prodeje, pronájmu či ponechání částí revitalizovaného území včetně ekonomického vyhodnocení.

V první fázi město počítá s částečným uvolněním pozemků pro dopravní a technickou infrastrukturu včetně ploch pro potřeby města a veřejnou zeleň. V další fázi pomalá varianta počítá s postupným uvolňováním pozemků za současného dočasného využití některých objektů převážně pro potřeby města a drobné podnikatelské aktivity.

Ve stávajících objektech je k dispozici celkem 13.052 m² převážně skladové užitné plochy. Rychlá varianta představuje okamžité uvolnění všech pozemků a přípravu pro investice typu multifunkčního centra, bytových domů, objektu pro sport a rekreaci a veřejnou zeleň. K dispozici by mělo být v multifunkčním centru cca 2.000m² užitné plochy, v pěti samostatně stojících objektech celkem 60 bytových jednotek a sportovní hala s venkovními sportovišti včetně potřebného počtu parkovacích míst. Vše doplněno parkovou zelení. Předpokládané investice do revitalizace při intenzivním využití areálu bývalých kasáren jsou odhadnuty ve výši 150 mil. Kč. Prověřena byla rovněž možnost dočasného využití uvolněných ploch jako městský park. Studie počítá s obnovením náhonu a malé vodní elektrárny jako součástí celého areálu. V současné době hledá město Vamberk partnera, se kterým by byl záměr revitalizace uskutečněn.

5. Sociální prostředí, vzdělávání a lidské zdroje

5.1 Školství a vzdělávání

Ve městě velmi dobře funguje sektor vzdělávání a školství má ve Vamberku dlouhou tradici. Ve Vamberku existuje jedna základní škola, mateřská škola a škola krajkářská.

Základní škola Vamberk

Základní škola v ulici Komenského je příspěvkovou organizací města s cílovou kapacitou 475 žáků; kapacita školy je využita na cca 75 %. Vzdělávání a školské služby se uskutečňují ve více budovách. V hlavní budově s přilehlým pozemkem na adrese Komenského 95 se nacházejí ZŠ a školní družina a v budově s adresou Jugoslávská 607 dům dětí a mládeže. V blízkosti hlavní budovy jsou umístěny školní dílny. Žáci využívají k výuce tělesné výchovy menší tělocvičnu ve škole a také školní hřiště s umělým povrchem a skateparkem, které sousedí s hlavní budovou, městskou sportovní halu (především žáci 2. stupně) a další sportoviště města. Žáci a zaměstnanci školy se stravují ve školní jídelně, kterou provozuje v hlavní budově soukromá společnost.

Na 1. stupni je deset tříd, vždy dvě paralelní pro žáky jednoho ročníku. Jejich průměrná naplněnost byla v posledních třech letech 20 – 23 žáků. Po ukončení 1. stupně značný počet žáků odchází studovat do víceletého gymnázia v nedalekém okresním městě či do třídy pro nadané žáky tamější ZŠ. Důsledkem je velký pokles počtu žáků na 2. stupni školy a ekonomická nutnost spojit zbývající žáky ze dvou tříd do jedné.

Školní družina zajišťuje v šesti odděleních zájmové vzdělávání pro žáky 1. stupně. Širokou nabídku zájmového vzdělávání poskytuje žákům také dům dětí a mládeže, který zajišťuje pravidelnou i příležitostnou zájmovou činnost (kroužky, kluby a kurzy, rukodělné dílny, výstavy, výlety, víkendové akce) i spontánní aktivity (domečkové kratochvíle, dílny, tělocvična, zahrada s trampolínou, atp.) Dále zajišťuje organizování soutěží a letních a příměstských táborů a vzdělávacích programů pro MŠ, ZŠ a ŠD.

V posledních několika letech byly v budově ZŠ a ŠD zrealizovány opravy podlah v celém objektu, výměna všech oken a vchodových dveří, zateplení budovy včetně půdy, nové

opláštění budovy a vznik nových teras. Následovala částečná výměna osvětlení (sborovny a kabinety) a vymalování všech prostor. Změnilo se zabezpečení budovy a byly zavedeny čipy. Byla zrenovována počítačová učebna a také nově vybavena. Z projektu EU peníze školám získala škola nové notebooky, dataprojektory, interaktivní tabule a vizualizéry.

V souvislosti s dalším dále uvedeným aktuálním projektem zaměřeným na rozvoj přírodovědné gramotnosti žáků se uskutečnila renovace školního pozemku. V celém období průběžně probíhala výměna žákovského nábytku v učebnách. V části budovy DDM byla zrenovována podlahová krytina. Materiálně-technické podmínky v ZŠ a ŠD se velice zlepšily a žáci se vzdělávají i stravují ve velmi hezkém prostředí.

Úroveň vzdělávání je na velmi vysoké úrovni, což pravidelně potvrzují rodiče žáků i závěry provedených inspekčních šetření České školní inspekce.

Mateřská škola Vamberk

Mateřská škola je příspěvkovou organizací města s cílovou kapacitou 162 dětí a spolu s odloučeným pracovištěm v ulici Jugoslávská a se školní jídelnou pro cca 190 osob zajišťují kvalitní a plnohodnotné služby předškolního vzdělávání.

Mateřská škola v ulici Tyršova se nachází v jednopatrové budově, která je obklopena rozlehlou zahradou parkového typu. Přírodní prostředí (listnaté a jehličnaté stromy, velké travnaté plochy) a materiální zázemí (pískoviště, tělovýchovné vybavení, domek pro hru dětí, zahradní hračky a doplňky) poskytují dětem dobré zázemí k aktivnímu pobytu. V přízemí je jedna třída, kuchyň s jídelnou, šatny, sklady, kancelář vedoucí školní jídelny a vnitřní bazén, který slouží jak dětem z MŠ, tak i maminkám s malými dětmi. V prvním poschodí jsou umístěny druhá a třetí třída, ředitelna, sborovna, kabinety a byt, ve kterém dříve bydlela školnice. Nyní je obsazen nájemníky města Vamberk. Všechny tři třídy mají shodné prostorové zázemí (třída, herna, sociální zařízení, kabinety). Děti mají k dispozici pestrou nabídku zákoutí pro námětové, tvořivé i konstruktivní hry, pracovní i výtvarné činnosti, dostatek prostoru pro pohybové aktivity. Vybavení hračkami a učebními pomůckami, tělovýchovným nářadím a náčiním, hudebními nástroji je díky zřizovateli na velmi dobré úrovni.

Odloučené pracoviště MŠ v ulici Jugoslávská je umístěno na jižním svahu v krásném klidném prostředí. Jedna z budov je určena pro hospodářské účely. V této budově je umístěna kuchyň, sklady, kancelář pro zástupkyni ředitelky a vedoucí školního stravování a třída pro nejmladší věkovou skupinu dětí. Druhá budova je pavilónového typu, v přízemí jsou děti 4 - 5ti leté a v 1. patře děti nejstarší. Každé oddělení má svůj samostatný vchod.

Využití jednotlivých místností MŠ je účelné, vytváří optimální podmínky k realizaci jednotlivých činností a aktivit předškolní výchovy – volný přístup dětí k hračkám, různým pomůckám a výtvarnému materiálu podněcuje samostatnost a tvořivost dětí. Rozlehlá školní zahrada se dvěma pískovišti opatřenými ochrannými sítěmi je součástí objektu MŠ. Zahrada je vybavena průlezkami, skluzavkou a dalšími tak, aby byla splněna funkce pro dostatečné vyžití dětí při pobytu venku. Obě budovy jsou spojeny vestibulem, který je vybaven dětskými stolečky, židličkami, magnetickými tabulemi pro volný čas dětí v případě nepříznivého počasí.

Krajkářská škola Vamberk

Mezi vzdělávací instituce je možné zahrnout rovněž místní krajkářskou školu, která je místním unikátem a dotváří tradici, význam a „genia loci“ města, coby centra krajkářství.

Od roku 2006 je škola organizační složkou města; výuku zajišťují odborně vzdělané učitelky.

V roce 1889 byla otevřena První odborná krajkářská škola ve Vamberku. První učitelkou se stala slečna Aloisie Kubiasová z Vamberka. V roce 1905 byla škola zestátněna a podřízena c. k. Ústřednímu běhu krajkářskému ve Vídni. Byla jedinou z odborných krajkářských škol v celém Rakousko-Uhersku, kde se vyučovalo kreslení. V roce 1919 se škola stala součástí Státního ústavu školského pro domácí průmysl v Praze. V roce 1964 přejmenován na Školský ústav umělecké výroby Praha (ŠÚUV) - pobočka Vamberk. V roce 1999 (110 let existence školy ve Vamberku) ŠÚUV Ministerstvem školství zrušen. Krajkářská škola přechází pod Dům dětí a mládeže v Rychnově nad Kněžnou a za podpory Města Vamberka výuka nadále probíhá v samostatných prostorách vily v Tyršově ulici.

Krajkářskou školu navštěvuje v kurzech paličkování cca 90 dospělých a cca 50 dětí. Denně ve Vamberku a částečně v nedalekém Potštejně probíhají až tři kurzy po třech vyučovacích hodinách.

Připočteme k tomu, že tu proběhlo už deset ročníků týdenních kurzů zdokonalování v paličkové kraje, jehož se účastní každým rokem v červenci desítka slovenských krajkářek z Košic (jde o reprezentantky Slovenské republiky na každoročních Krajkářských slavnostech).

Mateřské centrum Vamberecký dráček

Mateřské centrum Vamberecký dráček je občanským sdružením, které bylo založeno v roce 2008 a které poskytuje zázemí pro děti, které ještě nenavštěvují předškolní zařízení.

5.2 Sociální a zdravotní péče

Město Vamberk je zřizovatelem **Pečovatelské služby**, jako organizační složky města. Pečovatelská služba funguje od roku 2007 jako terénní služba doplněná o Středisko osobní hygieny. Pečovatelská služba je poskytována občanům v jejich domácnostech na území města Vamberka, včetně městských částí Peklo a Merklovice a na území obce Potštejn. Jde o službu terénní a ambulantní. Posláním pečovatelské služby je poskytovat sociální služby tak aby mohli tito občané co nejdéle žít ve svém přirozeném prostředí, na které jsou zvyklí.

Pečovatelskou službu zajišťují 4 pracovníce v sociálních službách ve Vamberku, 1 v Potštejně, sociální pracovníce na 0,5 úvazku, a vedoucí Pečovatelské služby.

Kapacita pečovatelské služby je cca 80 klientů a nejžádanější službou je dovoz oběda. Dále jsou poskytovány zejména tyto služby: nákupy, pochůzky, běžný úklid, praní, žehlení, prádla, pomoc při přípravě a podávání jídla a pití, dohled nad dodržováním léčebného režimu, pedikúra atp.

Ve Vamberku rovněž funguje soukromé sociální zařízení **Domov pro seniory Anička** v ulici Na kameni, které poskytuje pobytovou sociální službu v nepřetržitém provozu. Domov vznikl v roce 2009 rekonstrukcí staršího areálu, který je nyní přizpůsoben všem potřebám seniorů. Současná kapacita je 51 lůžek.

Vybavenost města zdravotními zařízeními není dostatečná a za řadou specialistů je nutné dojíždět do Rychnova nad Kněžnou. Ve městě působí dva praktičtí lékaři, pediatr, gynekolog a dvě zubní lékařky. Dále zde funguje středisko rehabilitace a fyzioterapie, tři lékárny a veterinární ordinace.

6. Kultura, sport a cestovní ruch

6.1 Kultura a cestovní ruch

Město Vamberk je proslulé zejména svojí Vambereckou krajkou, ke které se váže třísetletá tradice ruční výroby krajek v tomto regionu. O historii a odkaz paličkování krajek pečuje **Muzeum krajky**, které provozuje Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, jako příspěvková organizace zřizovaná Královéhradeckým krajem.

Expozice muzea obsahuje krajky především paličkové, ale zastoupeny jsou i krajky zhotovené jinými technologiemi. Muzeum krajky Vamberk nabízí návštěvníkům jedinečnou expozici, která ozřejmuje vývoj české krajky od 18. století až do současné doby. Představuje staré lidové krajky, vývoj krajkářství pod vlivem odborného školství od konce 19. století, je zde zastoupena tvorba zakladatelských osobností české moderní krajky a práce jejich žákyň, především v souborech krajkových děl, která reprezentovala stát na světových výstavách EXPO Brusel 1958 a EXPO Montreal 1967. Samostatnou část expozice tvoří soubor unikátních děl českých umělců současné doby. V roce 2002 založilo Muzeum krajky v tomto významném krajkářském regionu novou tradici a ve spolupráci s městem Vamberk uspořádalo 1. Bienále české krajky, nad kterým převzala patronát paní Dagmar Havlová. Bienále, prezentované výstavou soutěžních prací, se stalo přehlídkou nejlepší krajkářské tvorby z počátku třetího tisíciletí. Vítězné dílo zakoupilo město Vamberk a je vystaveno v expozici muzea. Vedle stálé expozice nabízí Muzeum krajky každoročně také tematické výstavy, věnované krajkám historickým nebo tvorbě významných osobností. V budově Muzea krajky je také prodejna, kde je možné zakoupit paličkové krajky a veškeré potřeby pro krajkářky - podvinky, podušky, paličky, špendlíky atd.

V roce 2013 byl dokončen projekt Centrum studií a prezentace krajkářského řemesla a umění krajky v Čechách – Centrum krajky, jehož předmětem byla celková rekonstrukce objektu muzea, spojená zároveň s modernizací a rozšířením expozic muzea krajky. Budova muzea krajky je národní kulturní památkou zapsanou v seznamu kulturních památek ČR. Rekonstrukce objektu tak přispěla k zachování kulturního dědictví České republiky. Hlavním cílem projektu bylo vybudovat z muzea krajky ve Vamberku „Centrum studií a prezentace

krajkářského řemesla a umění krajky v Čechách – Centrum krajky“. Jeho stěžejním cílem bylo provést rekonstrukci, modernizaci a rozšíření budovy muzea v takovém rozsahu, aby vyhovovala požadavkům na moderní muzejní expozici, která přiláká co největší množství turistů a pomůže nejen zachovat, ale ještě zvýšit povědomí o krajkářské tradici a umění krajky v Čechách. Roční návštěvnost se pohybuje kolem 3.500 osob.

Městský klub Sokolovna v ulici Tyršova je organizační složkou města, která zabezpečuje pro občany města kulturní vyžití. Úkolem Městského klubu Sokolovna je organizovat, zabezpečovat, podporovat a rozvíjet kulturní činnost ve městě, zejména pořádáním:

- koncertů populární i vážné hudby,
- profesionálních a ochotnických divadelních představení,
- kurzů tance,
- plesů, tanečních zábav, diskoték,
- módních přehlídek,
- zábavných a výchovných pořadů pro děti,
- výstav.

Městský klub pravidelně pořádá Svatováclavský jarmark a vánoční trhy. Mezi významné akce mající celorepublikový charakter patří Voříškův Vamberk a soutěž mladých varhaníků ve hře na historický nástroj, v lichých letech je to pořádání Krajkářských slavností. Nejproslulejší pořádanou akcí u nás i v zahraničí je Mezinárodní setkání krajkářek a Bienále české krajky.

Vamberk se pyšní také jednou z nejstarších **knihoven** v regionu, jejíž historie sahá až do roku 1857. Městská knihovna sídlí již více než 80 let v domě č. p. 84 na rohu vamberského náměstí a Voříškovy ulice (knihovna má dvě pobočky – v Merklovicích a v Pekle nad Zdobnicí). Knihovna je organizační složkou města, jejímž posláním je zabezpečovat všem občanům rovný přístup k informacím a kulturním hodnotám, které jsou obsaženy ve fondech a

informačních databázích knihovny. Knihovní fond činí cca 40.000 svazků. V roce 2010 získala cenu Knihovna roku, udělovanou Ministerstvem kultury České republiky.

Mezi návštěvnicky atraktivní místa a turistické zajímavosti města patří zejména významná technická památka Věšadlový krytý most v Pekle pod Zdobnicí z roku 1840, který se nachází u zaniklé soukenické valchy a bývalého mlýna nedaleko železniční stanice Peklo. Základem nosné konstrukce mostu jsou dvě lichoběžníková věšadla o výšce 3,25 metru a podélné trámy, které jsou nyní nahrazeny 6 ocelovými nosníky tvaru písmena I. Most, po kterém stále jezdí automobily, je dlouhý 17,2m a svojí šířkou 6,2 metru patří k našim nejširším dřevěným mostům.

Mezi další návštěvnícké atraktivity patří rovněž typické plastiky (nejstarší z konce 17. století) z nichž nejvýznamnější a nejstarší je Mariánský sloup na Husově náměstí z roku 1699. U schodiště kostela sv. Prokopa se nachází významné rokokové sousoší sv. Anna a Kristus v okovech roku 1770. Jedinečnou sbírku vamberských plastik doplňuje výzdoba osmi světců na mostě přes řeku Zdobnici z roku 1864 vytvořená sochařem Harnachem. Novorenesanční kašna na Husově náměstí z roku 1869 a secesní socha Mistra Jana Husa z roku 1904 jsou rovněž významnými památkami, které je možné shlédnout v centru města. Nejstarší dochovanou stavbou na území města je kostel sv. Barbory z roku 1697, kde se v areálu hřbitova nachází hrobka zakladatele české státnosti Dr. Františka Lutzowa. Další významnou stavbou je farní kostel sv. Prokopa z roku 1713 a židovský hřbitov s náhrobky ze 17. a 18. století. V křížové klenbě krypty kostela s. Prokopa byly nalezeny zachovalé mumie. Celkem 34 mumii pocházejících ze 17. a 18. století bylo uloženo v otevřených dřevěných rakvích. V roce 2000 byly vlivem zhoršení vlhkostních poměrů v kryptě přemístěny do Broumovského kláštera.

Doprovodné služby cestovního ruchu, jako zejména služby v oblasti hotelnictví a gastronomie nejsou v současné době na dostačující úrovni z hlediska kvality i kvantity a turisté a návštěvníci často využívají tyto služby mimo města (nejčastěji ve městě Rychnov nad Kněžnou).

Současné poptávce po doprovodných službách cestovního ruchu vyhovuje jen několik zařízení ve městě; jedná se o čtyřhvězdičkový hotel Krajka, penzion U Barbory a chata Na vyhlídce.

6.2 Sport a sportovní vyžití

Podmínky pro aktivní trávení volného času je ve městě na dobré úrovni a zahrnuje relativně širokou škálu sportovního využití.

V roce 2005 byla zřízena nová příspěvková organizace města Správa sportovních zařízení, jejímž úkolem je zajistit provoz, údržbu a ekonomiku sportovních zařízení města.

Infrastruktura města Vamberk pro sportovní vyžití zahrnuje tato sportoviště:

- sportovní hala v ulici Jánova,
- venkovní koupaliště v ulici V lukách,
- fotbalový stadion s kapacitou 2.500 míst,
- tenisové hřiště (3 hřiště, antukový povrch),
- volejbalové hřiště (u sportovní haly),
- školní hřiště,
- hřiště v Merklo,
- vicích (kluziště),
- dětský krytý bazén (v MŠ Tyršova),
- lyžařský vlek.

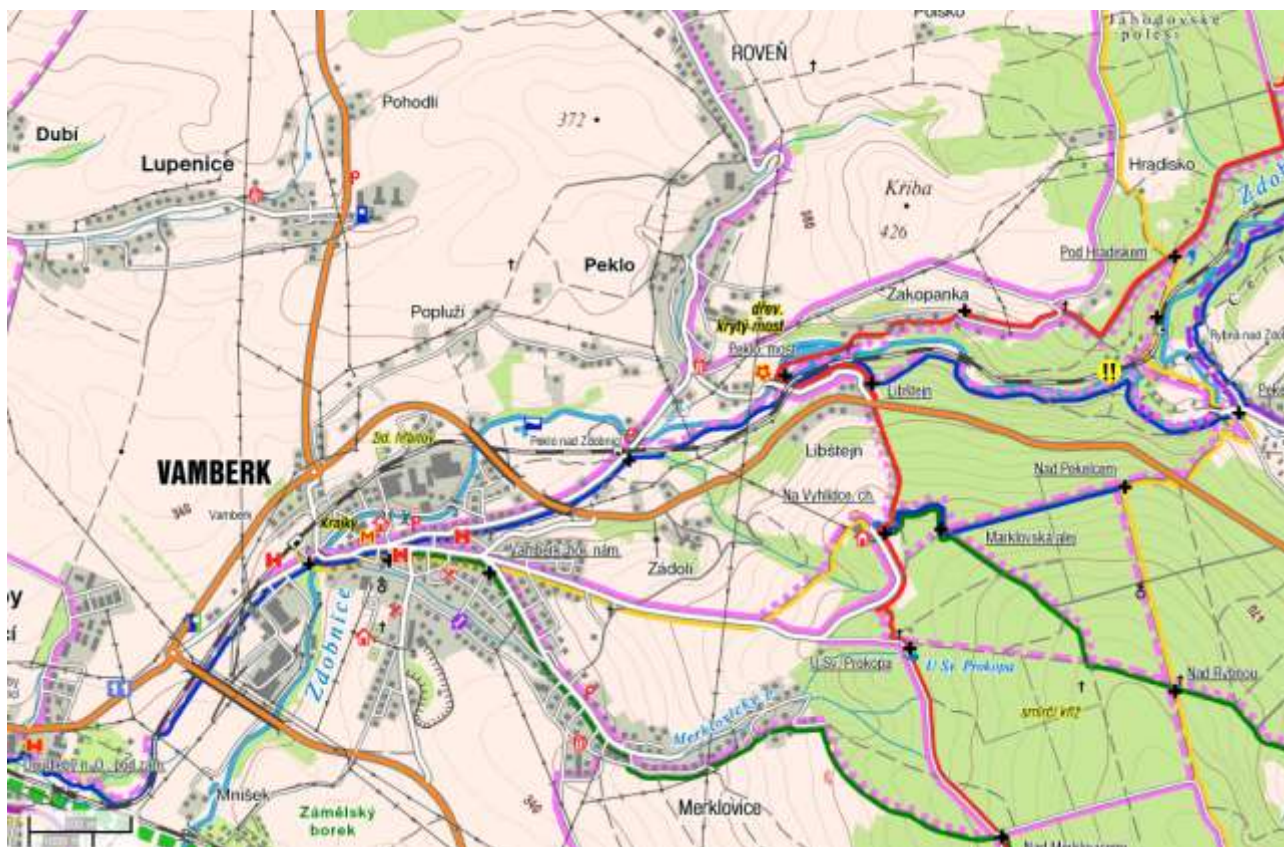
Výše uvedenou infrastrukturu využívají místní sportovní kluby:

- Fotbalový klub TJ Baník Vamberk, založený v roce 1906, čítající 123 členů
- Klub sálové kopané FC Hřbitov Vamberk, který byl založen v roce 1984
- Florbalový klub FBO Baník Vamberk založený v roce 1998
- Tenisový oddíl TJ Baník Vamberk čítající 29 členů

- Klub stolního tenisu TJ Baník Vamberk založený v roce 1930
- Volejbalový klub
- Klub nohejbalu Peklo založený v roce 2006
- Badminton Vamberk
- Taneční studio M
- Aerobic
- Oddíl orientačního běhu Vamberk čítající 50 členů
- Oddíl karate Shotokan

Vamberk je na trase několika doporučených cyklotras (na mapě níže vyznačeny fialovou barvou) a značených turistických tras (modrá, červená, zelená a žlutá).

Mapa turistických tras

7. Technická infrastruktura a doprava

Jedním ze zásadních počinů a nejvýznamnějších akcí v oblasti výstavby technické infrastruktury bylo bezpochyby **vybudování obchvatů města** ve směru na Žamberk, resp. na Ústí nad Orlicí. Podle sčítání intenzity dopravy v roce 2010 (*Centrum dopravního výzkumu, 2010*), směřovalo na město Vamberk po silnici č. 11 během 24 hodin více než 10.000 motorových vozidel, které se díky obchvatům podařilo z centra města odklonit.

Tyto dvě významné silnice nadregionálního charakteru (silnice I/11 a silnice I/14) procházely středem města, obě se spojovaly na východním okraji náměstí města odkud peážovaly přes náměstí a most přes řeku Zdobnici, kde se opět rozdělily. Silnice I/11 Praha - Ostrava vede severovýchodní částí republiky a silnice I/14 zajišťuje spojení od Svitav do Liberce Královéhradeckým krajem.

V létě 2004 byla slavnostně otevřena druhá část přeložky silnice I/11 Vamberk - obchvat Vamberka. Dokončená část obchvatu v délce 1,87 km je pokračováním dopravního řešení, kterým se převádí tranzitní doprava mimo zastavěnou část města Vamberk. Stavba byla zahájena v říjnu 2002, celkové náklady dosáhly 390 mil. Kč.

První etapou byla stavba "přeložka sil. I/11 - 1. stavba". Tato přeložka spojila obchvatem silnici I/11 ve směru od Doudleb nad Orlicí se silnicí I/14 směrem od Rychnova nad Kněžnou. Dokončena byla 1996. Stavba "I/11 Vamberk, 2. stavba" byla druhou etapou a navazuje na předchozí stavbu novou okružní křižovatkou a prodlužuje obchvat směrem na Žamberk, a to severně od Vamberka. Další navazující etapou byla stavba "I/14 Vamberk - rozšíření", která upravila šířkové upořádání silnice (stoupací pruh na výjezdu z Vamberka (v délce cca 700 m do Lupenice, směrem na Rychnov nad Kněžnou).

Poslední a významnou etapou dopravního řešení dokončenou v roce 2010 byla stavba "I/14 Vamberk - jižní přeložka". Tato 1,7 km dlouhá přeložka (s mostem o délce 526,6 m) stála téměř 400 mil. Kč a díky ní bylo možné odklonit tranzitní dopravu mezi Náchodem a Ústím nad Orlicí z centra města.

Vzhledem ke strategické poloze města na spojnici dvou významných silničních tahů, staví ve městě řada regionálních a zejména dálkových autobusových linek. Autobusová stanoviště

jsou v současné době umístěna na Husově náměstí, kde pravděpodobně i zůstanou po plánované velké rekonstrukci tohoto náměstí. Územní plán města nicméně navrhuje pro tyto účely využít plochu před vlakovým nádražím.

Město je rovněž napojeno na železniční síť prostřednictvím trasy č. 023, která začíná v Rokytnici v Orlických horách a končí v Doudlebách nad Orlicí, kde navazuje na trasu č. 021 z Týniště nad Orlicí do Letohradu.

Na základě výše uvedeného je možné konstatovat, že dopravní dostupnost i dopravní obslužnost města je na dobré úrovni.

V současné době však město trápí stav lokální infrastruktury, jak je mj. patrné z dotazníkového šetření. Jde zejména o stav místních komunikací, chodníků, veřejného osvětlení a kanalizační sítě, nedostatek parkovacích ploch apod.

Stávající systém **zásobování pitnou vodou** je vyhovující a dostačující i pro budoucí rozvoj území. Nepoužívané gravitační zdroje vody v Pekle, Merklovicích a Podřezově jsou zakonzervovány pro případ řešení krizových situací. Pro posílení vodovodní sítě lze v případě potřeby zapojit do skupinového vodovodu stávající nevyužívané vodní zdroje - vrt Park (5l/s) a vrt Vamberecké maso a uzeniny (11l/s).

V současné době není zcela vyřešeno **centrální odkanalizování města** a pravděpodobně i v budoucnu bude ponechán stávající způsob lokálního a individuálního čištění odpadních vod, jak navrhuje územní plán města. Ten navrhuje centrální odkanalizování obce Merklovice s napojením na systém centrálního odkanalizování města Vamberk, který je doplněn návrhem městské čistírny

odpadních vod a několika kanalizačními sběrači. Toto řešení je postupně realizováno dílčími projekty. V současné době je realizován projekt „Dostavba kanalizačního systému“ za téměř 9 mil. Kč, který je kofinancován z Operačního programu Životní prostředí.

Pitná voda

Počet obyvatel zásobených pitnou vodou	4 694
Délka vodovodní sítě bez přípojek (v km)	38
Počet úpraven vody	1
Počet vodojemů	5

Odpadní voda

Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci	4 200
Počet obyvatel napojených na ČOV	3 810
Délka kanalizační sítě bez přípojek (v km)	14,9
Počet přípojek	506
Počet ČOV	1

Stávající systém **zásobování plynem** je doplněn návrhem několika plynovodů STL ve městě Vamberk a plynofikací obce Peklo a Merklovice. Koncepčně je navrženo přeložení nadzemního vedení průmyslového kolektoru v oblasti Pod městem. Ve městě funguje **systém centrálního zásobování teplem**.

Stávající systém **zásobování elektrickou energií** je vyhovující a územní plán navrhuje pouze výstavbu nových trafostanic v nových rozvojových plochách.

8. Územní samospráva, správa města

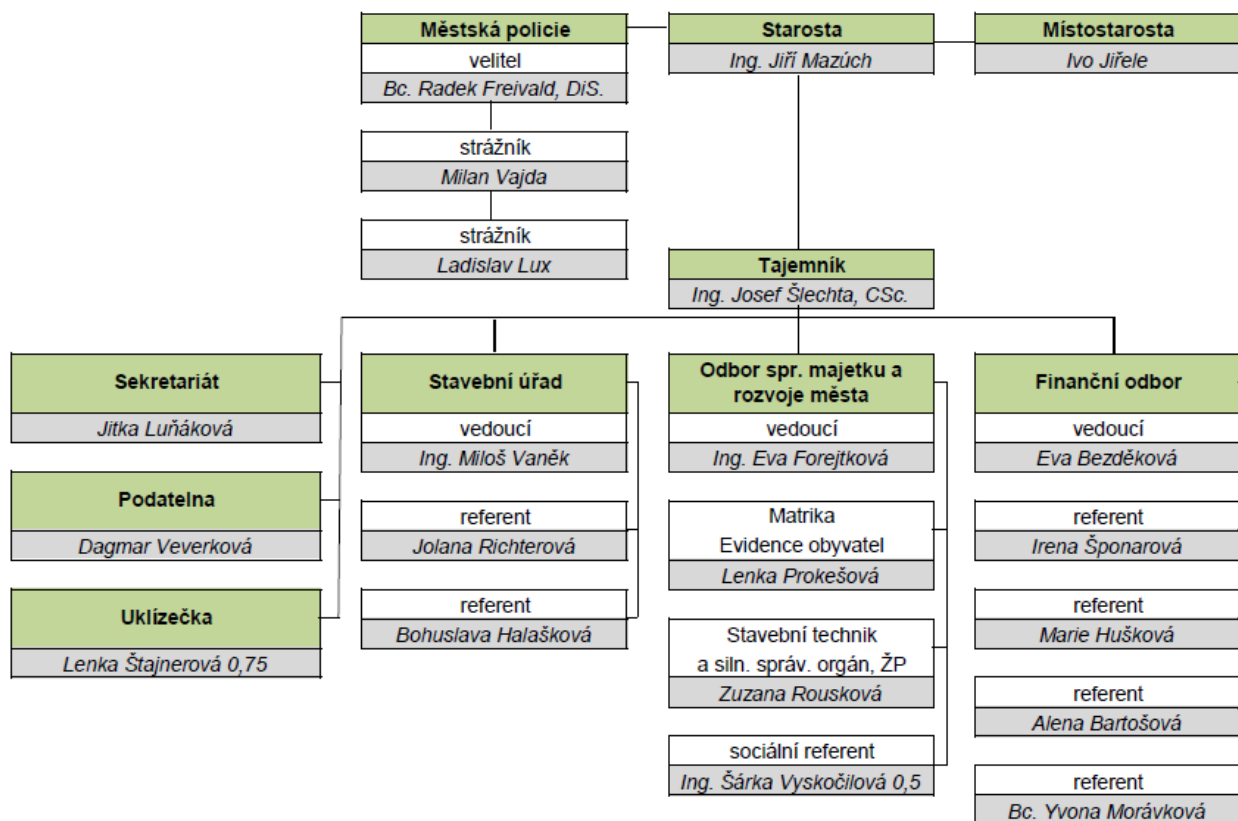
Město Vamberk je ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Rychnov nad Kněžnou a zároveň město s pověřeným obecním úřadem. Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem je vymezen územím obcí Lhoty u Potštejna, Lupenice, Polom, Potštejn, Proruby, Rybná nad Zdobnicí, Záměl.

Městský úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník a celkem 17 zaměstnanců zařazených v jednotlivých odborech MěÚ, včetně tří příslušníků městské policie. Orgánem města je Rada města, která má 5 členů a Zastupitelstvo města s 15ti zastupiteli.

Městská policie je výkonným orgánem místní samosprávy, zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku na území města, při plnění svých úkolů spolupracuje s Policií České republiky.

Městská policie slouží všem občanům, které ochraňuje a její činnost je namířena proti narušitelům pořádku.

Organizační schéma Městského úřadu ve Vamberku

Město Vamberk má současně tyto organizační složky:

- Městská knihovna Vamberk
- Městský klub Sokolovna Vamberk
- Technické služby Vamberk
- Pečovatelská služba Vamberk
- Krajkářská škola Vamberk

Město Vamberk je zřizovatelem těchto příspěvkových organizací:

- Základní škola Vamberk
- Mateřská škola Vamberk
- Správa sportovních zařízení

V roce 1993 byla založena společnost **Vambekon, s.r.o.**, jejímž zakladatelem a jediným společníkem bylo, resp. je město Vamberk. Jedná se v podstatě o „technické služby města“, které zajišťují širokou škálu veřejných služeb pro občany města.

Zejména zajišťují kompletní služby tepelného hospodářství, správu bytů a nebytů města a bytů společenství bytových jednotek, činnosti v rámci odpadového hospodářství a údržby hřbitova a veřejných ploch, výlep plakátů, provozování a údržbu veřejného osvětlení, úklid a údržbu místních komunikací, včetně souvisejících zařízení, a veřejných prostranství, včetně zeleně a prostorů.

V roce 2002 byla městem založena společnost **Vamberecká voda s.r.o.**, která zajišťuje provozování městského vodovodního řadu a čistírny odpadních vod pro veřejnou potřebu.

Rozpočet města na rok 2014 byl schválen jako přebytkový se saldem 450 tis. v celkové výši cca 63 mil. Kč., kdy kapitálové výdaje činí více než 11 mil. Kč.

SCHVÁLENÝ ROZPOČET MĚSTA VAMBERKA PRO ROK 2014 (v Kč)

1	Daňové příjmy	49 282 000
2	Nedaňové příjmy	10 286 000
3	Kapitálové příjmy	185 000
4	Přijaté transfery	3 531 200
PŘÍJMY CELKEM		63 284 200
5	Běžné výdaje	51 507 300
6	Kapitálové výdaje	11 326 900
VÝDAJE CELKEM		62 834 200
SALDO (příjmy - výdaje)		450 000

Město každoročně poskytuje dotace veřejným i soukromým neziskovým subjektům, které fungují ve veřejném zájmu. Seznam všech podpořených subjektů v roce 2014 je uveden v tabulce níže.

Schválená veřejná podpora pro rok 2014

Žadatel	Požadavek	Požadavek	Schválený požadavek
Svaz včelařů	na činnost	10 000,00	10 000,00
Sdružení zdravotně postižených	na činnost	15 000,00	15 000,00
Dráček OS	na činnost	15 000,00	15 000,00
ORION Rychnov nad Kněžnou	na činnost	200 000,00	20 000,00
Sdružení tajemníků	na činnost	1 500,00	1 500,00
Sdružení hasičů	členský příspěvek	700,00	700,00
KRPS při Základní škole Vamberk	na činnost	10 000,00	10 000,00
Divadelní spolek Zdobničan Vamberk	na činnost	10 000,00	10 000,00
Rada města - příspěvky	na rozdělení příspěvků z RM	60 000,00	50 000,00
MAS Vyhlička	členský příspěvek	1 500,00	1 500,00
"Přátelé historie Vamberka, o.s."	na činnost	20 000,00	20 000,00
STU-ART o.s.	festival "Vamberák" 3. ROČNÍK	40 000,00	40 000,00
SDH Peklo	oprava chodníku, zabezpečení objektu klubovny,	38 000,00	38 000,00
Celkem 5222		421 700,00	231 700,00
Rímsko katolická farnost Vamberk	oprava a nátěr střechy	40 000,00	0
Celkem 5223		40 000,00	0,00
Domov Sv. Josefa v Žirči	na činnost - klienti z Vamberka	30 000,00	30 000,00
Hospic Anežky České Červený Kostelec	na činnost - klienti z Vamberka	20 000,00	20 000,00
Farní charita Rychnov nad Kněžnou	denní stacionář, odlehčovací služby	40 000,00	40 000,00
Tercia Volta Doudleby nad Orlicí	na činnost	5 000,00	5 000,00
Svaz měst a obcí	členský příspěvek	14 000,00	14 000,00
Celkem 5229		109 000,00	109 000,00
Mikroregion Rychnovsko	členský příspěvek	47 000,00	47 000,00
Celkem 5329		47 000,00	47 000,00
Euroregion - cyklobusy	členský příspěvek	4 000,00	4 000,00
Celkem 5511		4 000,00	4 000,00

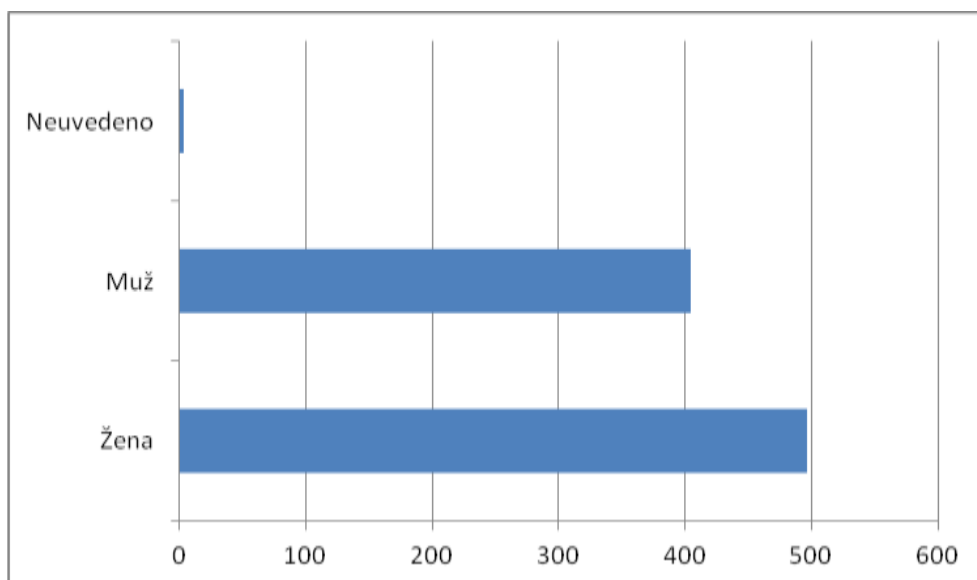
ČÁST B – DOTAZNÍKOVÁ ŠETŘENÍ

9. Průzkum potřeb a spokojenosti obyvatel obce, dotazníkové šetření

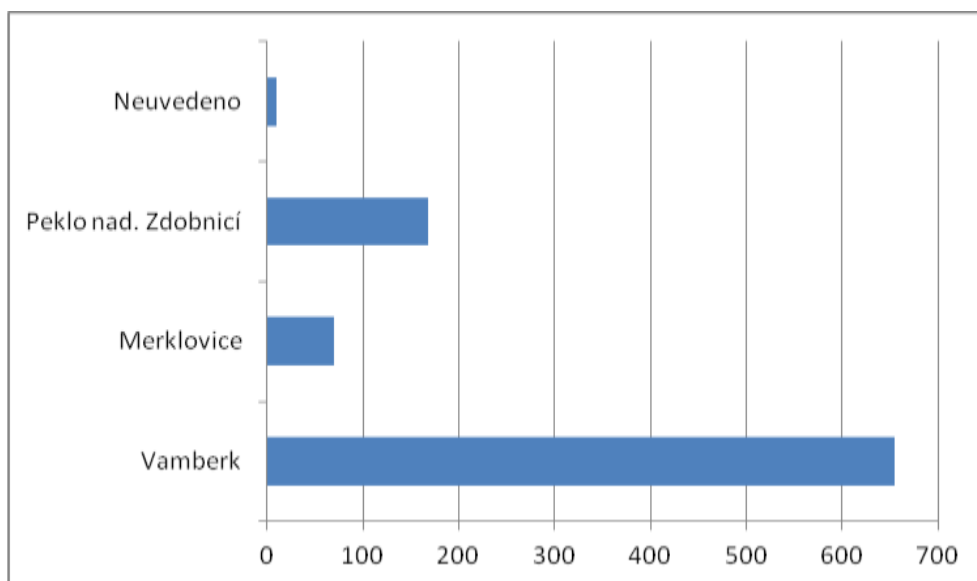
9.1 Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Vamberk

Dotazníkové šetření se uskutečnilo v měsíci březnu 2014 a prováděla ho skupina vyškolených tazatelů. Celkem bylo vyplněno 903 dotazníků.

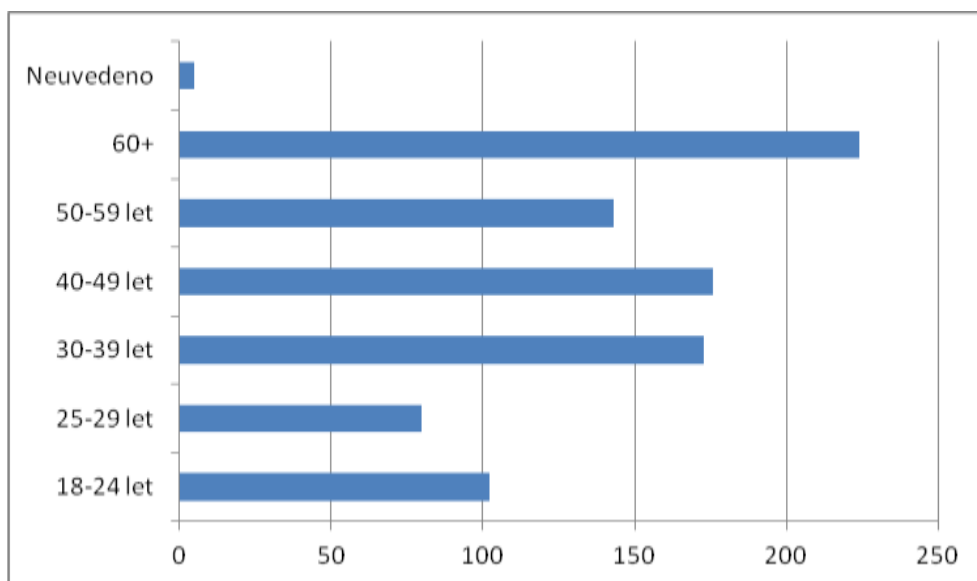
Mezi plnoletými respondenty – občany města Vamberka, bylo téměř 500 žen a více než 400 mužů.

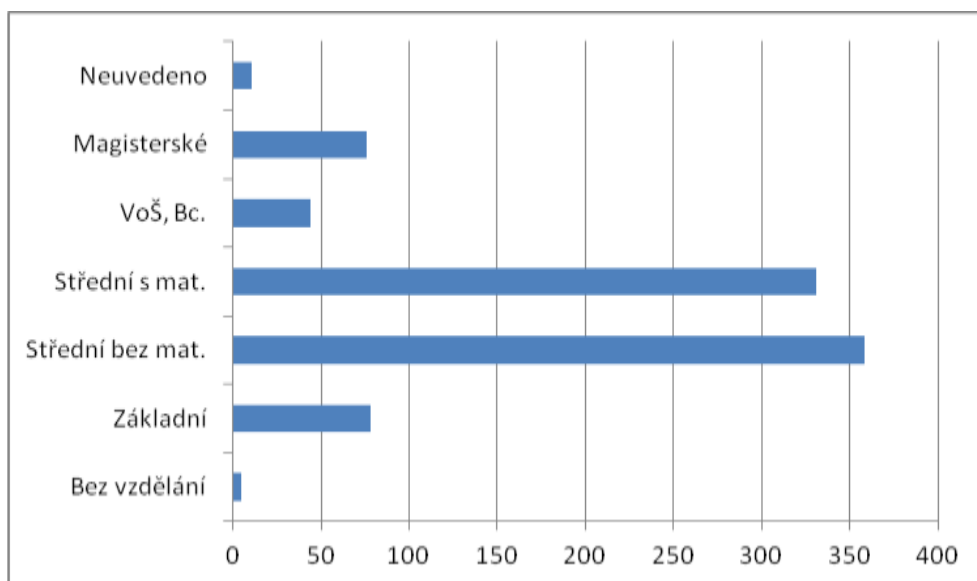
Většina dotazovaných bydlela ve městě, téměř 200 dotázaných v místní části Peklo nad Zdobnicí a méně než sto respondentů bydlelo v místní části Merklovice.

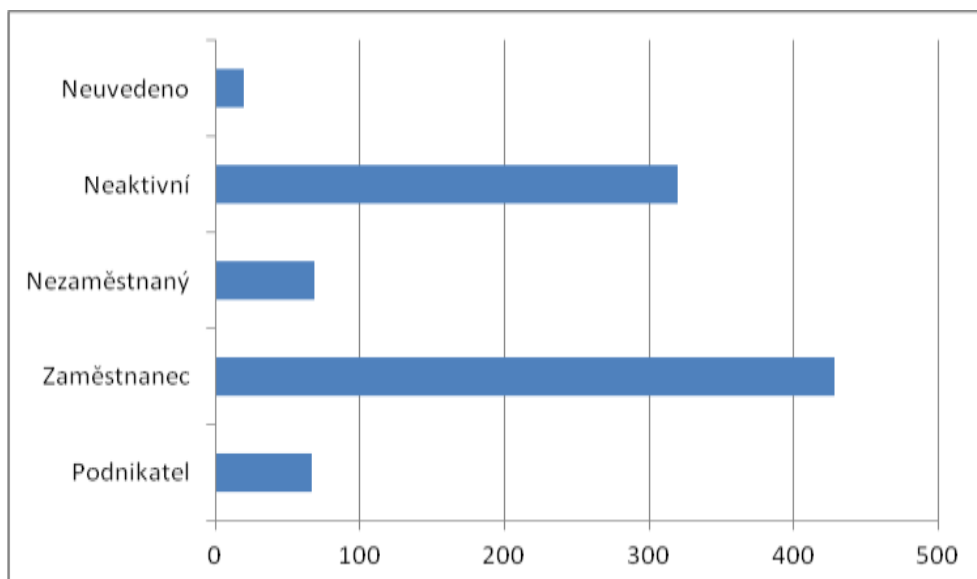
Převážná většina všech respondentů byli senioři nad 60 let a občané v produktivním věku mezi 30 a 50 lety.

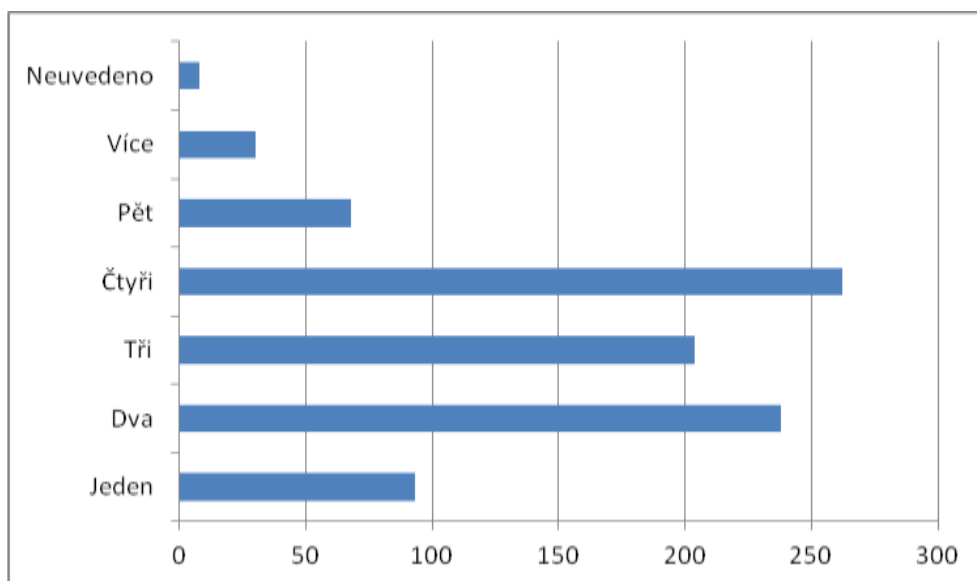
Z hlediska úrovně vzdělání respondentů je možné konstatovat, že nejpočetnější skupinou byli občané se středoškolským vzděláním (s maturitou i bez maturity). Zajímavým výsledkem je skutečnost, že 11 respondentů neuvedlo své vzdělání a 5 dotazovaných uvedlo, že je zcela bez vzdělání (pouze základní vzdělání uvedlo 78 respondentů).

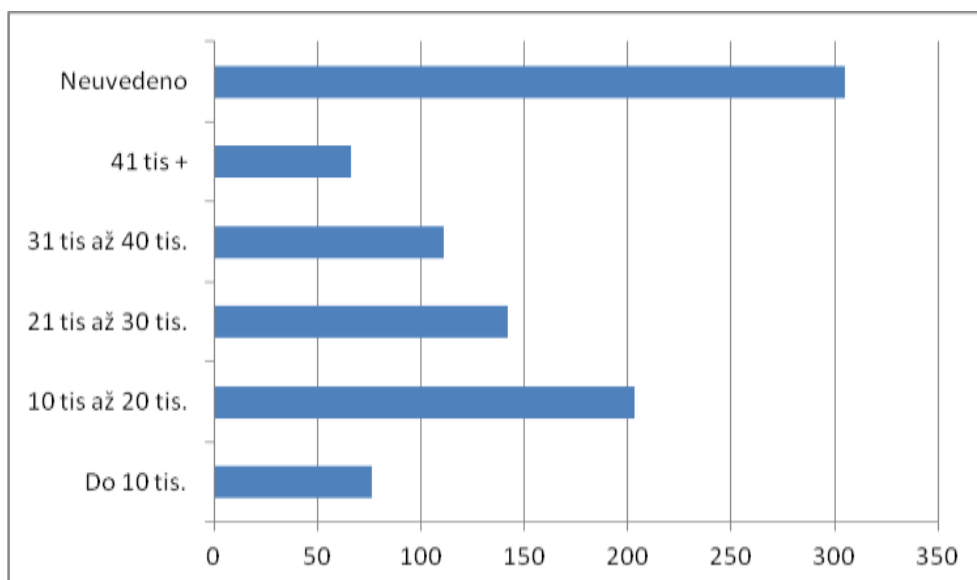
Z hlediska ekonomické aktivity byla mezi respondenty polovina „zaměstnanců“ a téměř třetina „neaktivních“ (důchodci, matky na mateřské dovolené, atp.). Dotazníkového šetření se zúčastnil relativně malý počet „nezaměstnaných“ a osob „podnikajících“.

Podle počtu členů domácnosti se šetření zúčastnilo nejvíce respondentů, kteří žili v domácnosti se čtyřmi osobami.

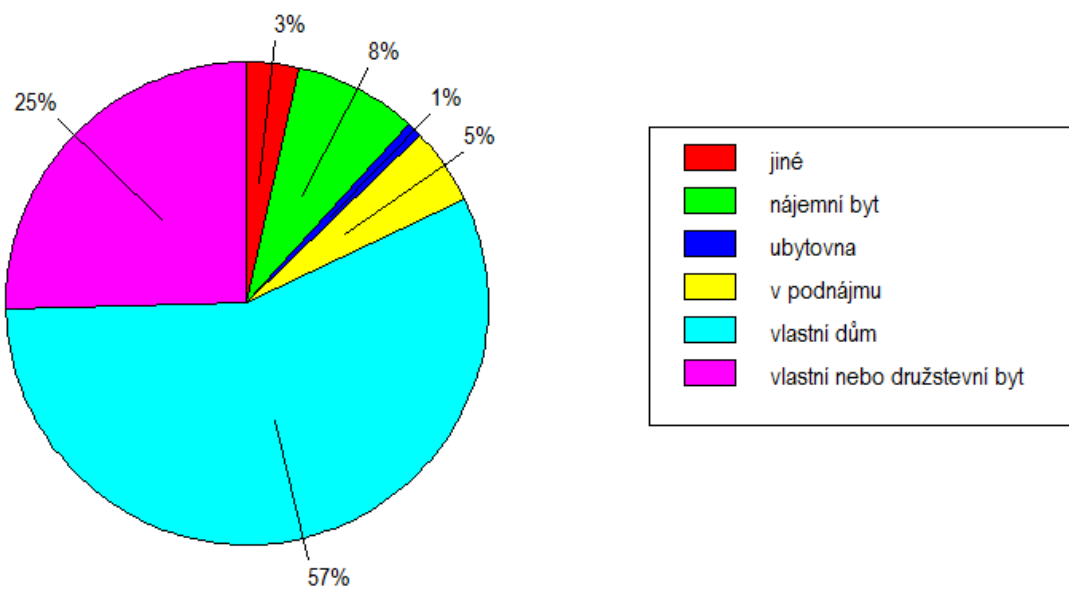

Poslední statistickou otázkou byla výše příjmu domácnosti, na kterou celá třetina dotázaných odmítla odpovědět. Ze sebraných odpovědí plyne, že příjem domácnosti většiny respondentů se pohyboval v rozmezí 10 – 30 tis. Kč.

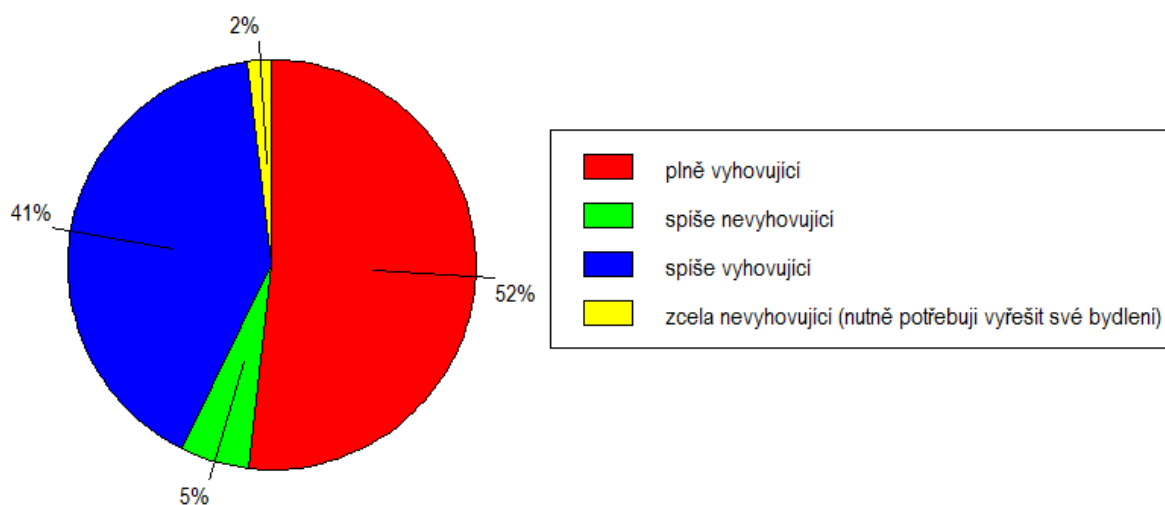

BYDLENÍ

Na otázku ohledně typu bydlení odpovědělo 896 respondentů. Většina dotazovaných bydlela ve vlastním domě či bytě.

Jako nevyhovující označilo úroveň bydlení pouze 7 % dotazovaných, většina hodnotí svoji situaci jako plně vyhovující, či spíše vyhovující. Na otázku odpovědělo 890 respondentů.

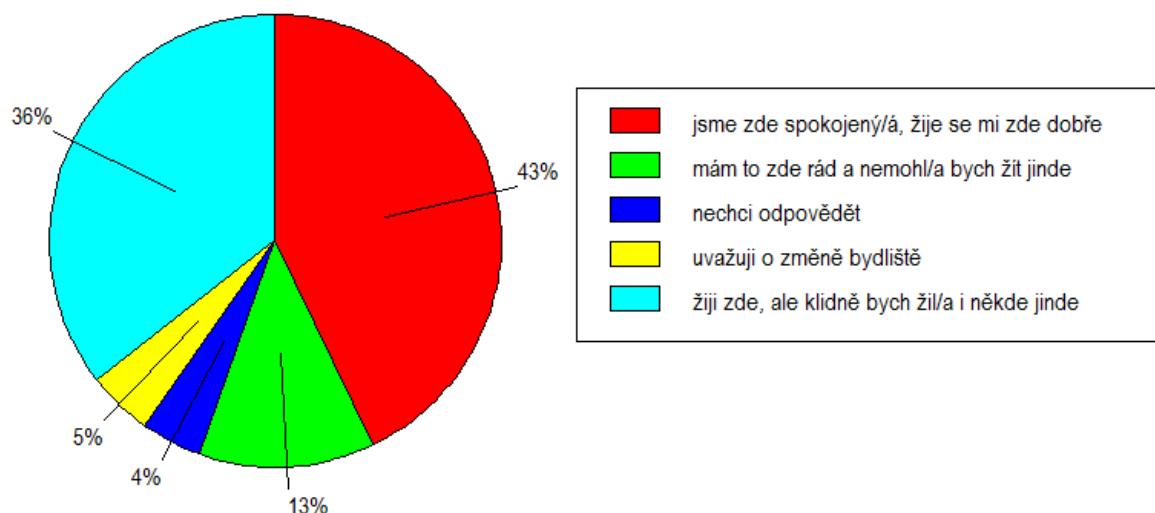

Na otázku řešení své aktuální bytové situace odpověděla většina dotázaných, že o tom v současnosti neuvažují. Téměř pětina dotázaných uvažuje o rekonstrukci domu či bytu.

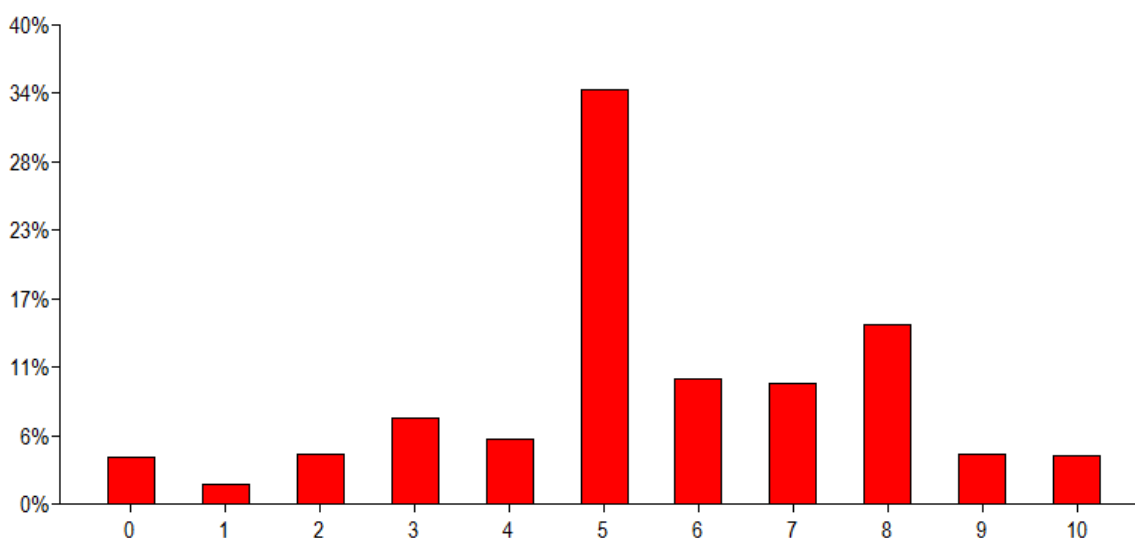

KVALITA ŽIVOTA

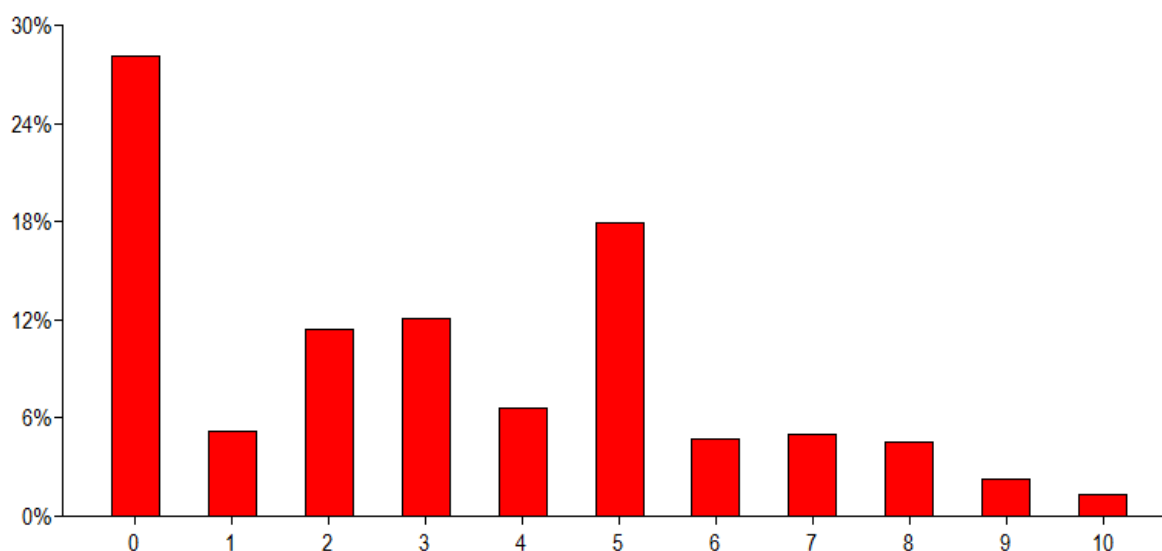
Na základě sebraných odpovědí v oblasti kvality života je patrné, že většina dotázaných je spokojena s životem ve Vamberku a žije se jim zde dobře. Na otázku odpovědělo 884 respondentů.

Mezilidské vztahy ve městě hodnotí účastníci šetření jako mírně nadprůměrné, a to průměrnou známkou 5,5 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo 878 dotazovaných.

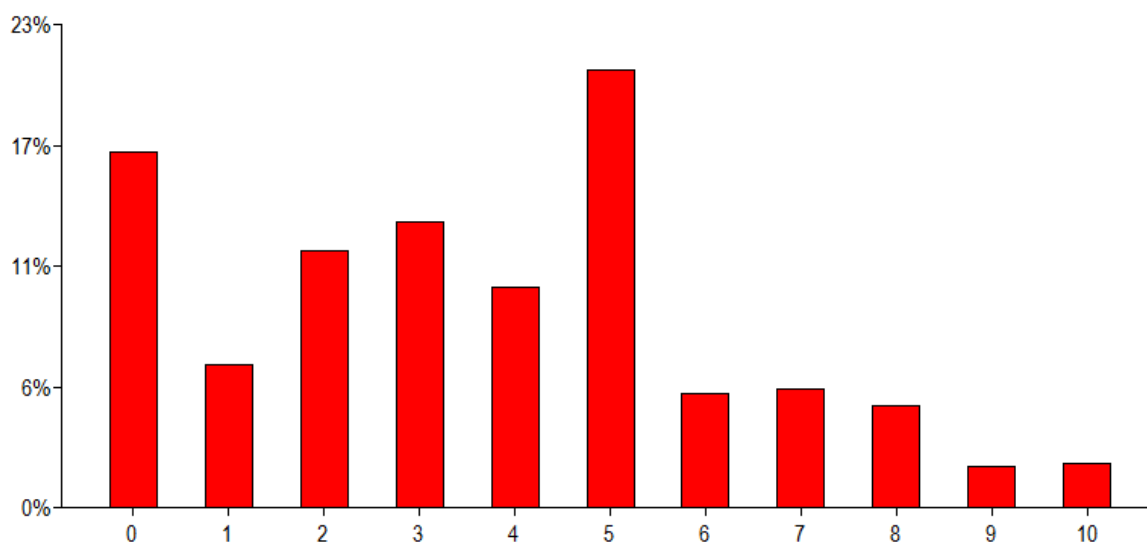

Nabídku pracovních příležitostí ve městě hodnotí většina dotázaných jako spíše nedostatečnou, s průměrnou známkou 3,2 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo 826 dotazovaných.

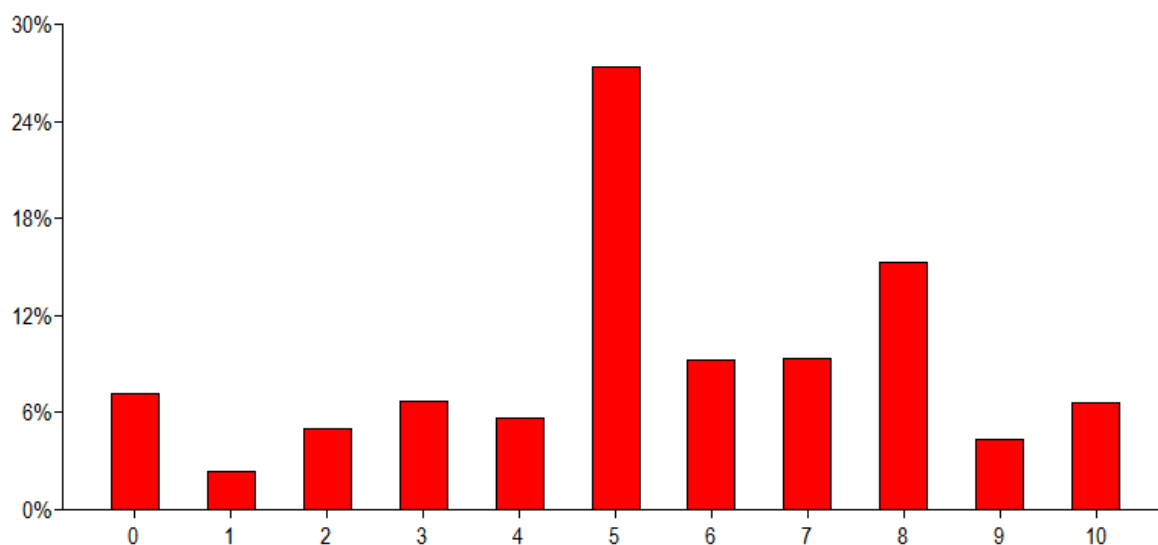
Tento výsledek zcela nekoresponduje s faktem, že ve městě sídlí několik významných zaměstnavatelů, kteří pociťují výrazný nedostatek lidských zdrojů.

Se sítí obchodů je ve Vamberku většina dotázaných nespokojena a hodnotí ji průměrnou známkou 3,6 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo 875 dotazovaných.

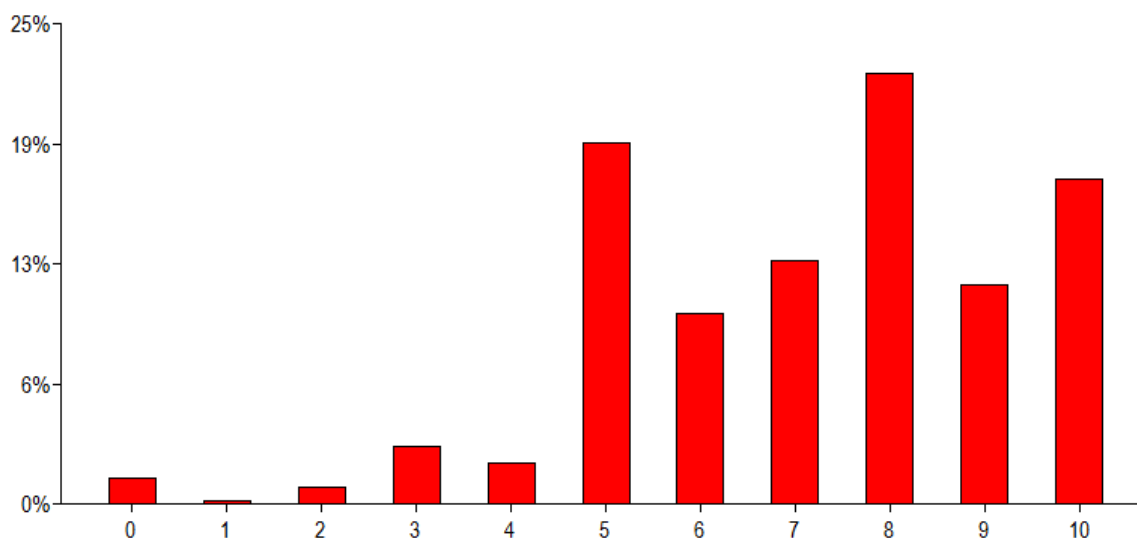
Většina dotazovaných postrádá supermarket nějakého potravinového řetězce, prodejnu elektro zboží, hobby obchod, knihkupectví, drogerii a textil.

Síť služeb hodnotí většina respondentů spíše kladně a hodnotí ji průměrnou známkou 5,4 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo 826 dotazovaných.

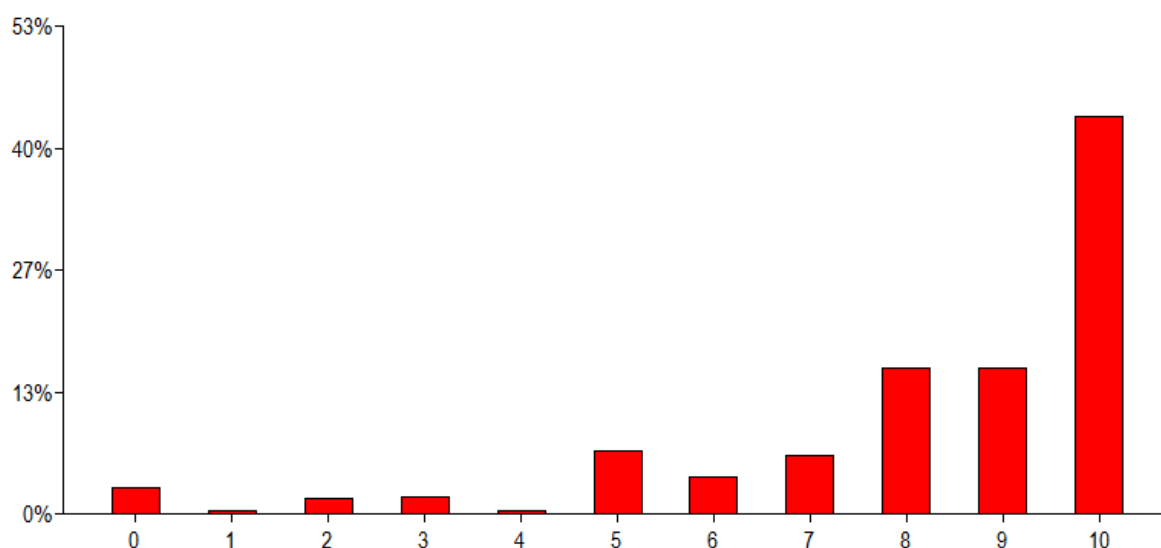
Většina dotazovaných postrádá služby čistírny oděvů, opraven, kadeřnické služby. Dále ve městě chybí bankomaty, telefonní budky a prádelna; dále služby manikúry, pedikúry, kosmetiky a masáže. Velmi často dotazovaní uvádějí, že ve městě chybí informační centrum. Za většinou služeb občané dojíždí do Rychnova nad Kněžnou.

Dostupnost a kvalita zdravotní a sociální péče je dotázanými hodnocena výrazně pozitivně s průměrnou známkou 7,2 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo 795 dotazovaných.

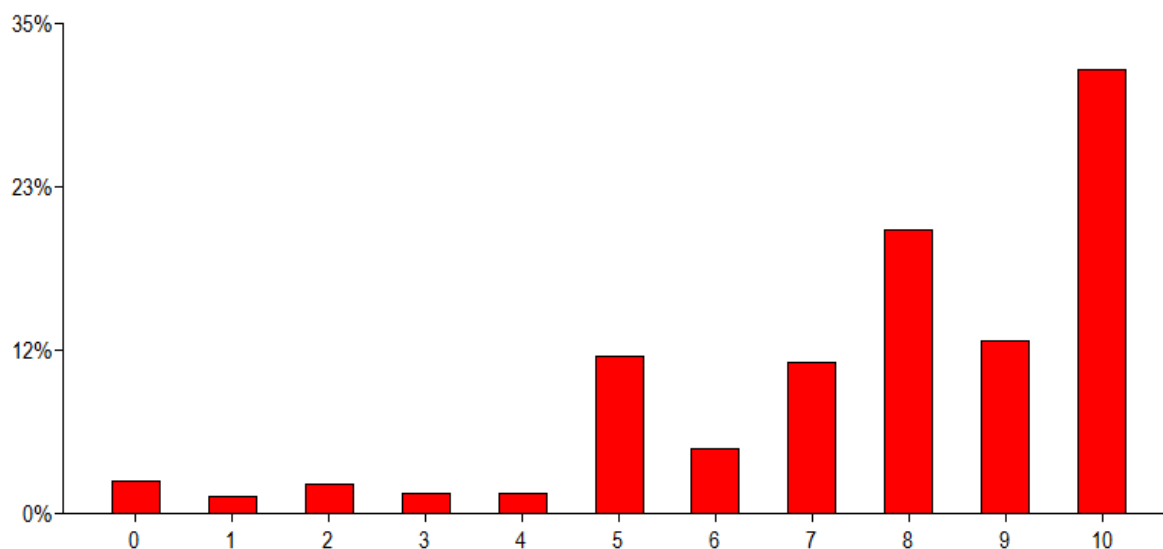
Dotazovaní dále nejvíce postrádají ordinace očního lékaře, zubaře, dětského lékaře, alergologa, psychologa a rehabilitačního zařízení. V oblasti kvality a dostupnosti sociálních zařízení je situace většinou hodnocena velmi kladně.

Mateřská škola je dotázanými hodnocena výrazně pozitivně s průměrnou známkou 8,2 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo pouze 374 dotazovaných.

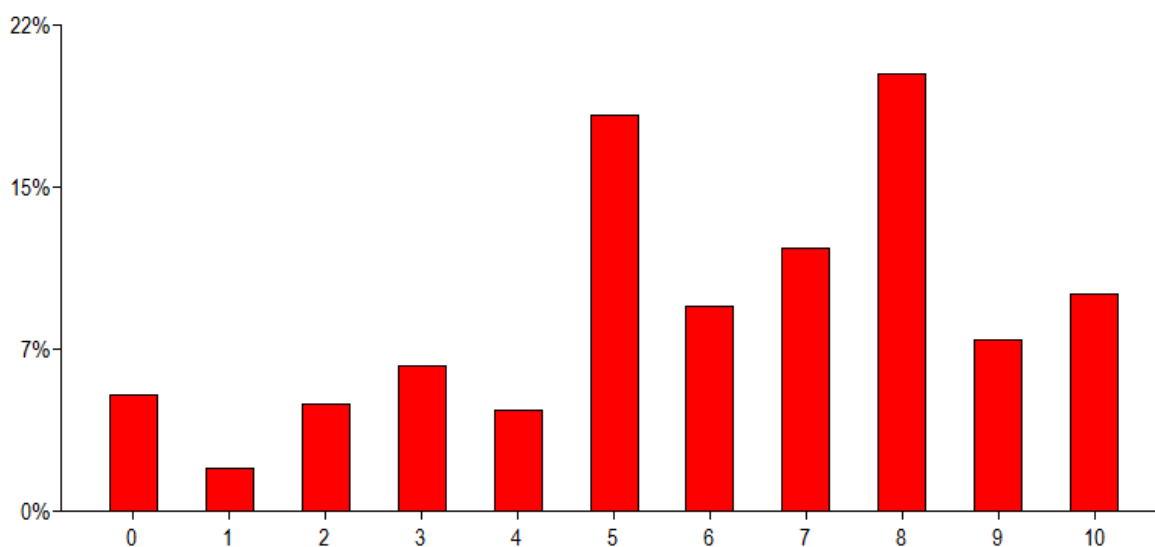
Někteří dotazovaní uvádějí, že problémem je nedostatečná kapacita MŠ a zejména parkování před budovou MŠ.

Podobně i úroveň **základní školy** je dotázanými hodnocena výrazně pozitivně s průměrnou známkou 7,7 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo pouze 426 dotazovaných.

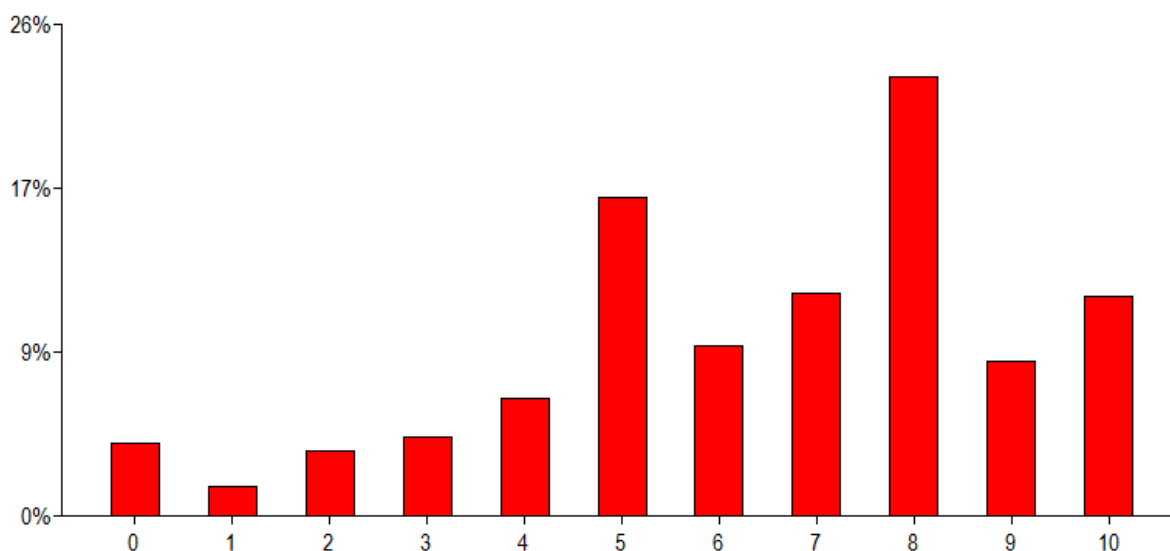

Dotazovaným vadí nejčastěji velký počet žáků ve třídách, nedostatek speciálních pedagogů a ne vždy otevřená a kvalitní komunikace s rodiči.

Vcelku pozitivně je vnímána i úroveň **kulturního a společenského vyžití** ve Vamberku. Průměrná známka ze všech odpovědí byla 6,1 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo 679 dotazovaných. Nejvíce respondentů uvádí chybějící kino, divadlo, koncerty a kulturní akce pro mladé.

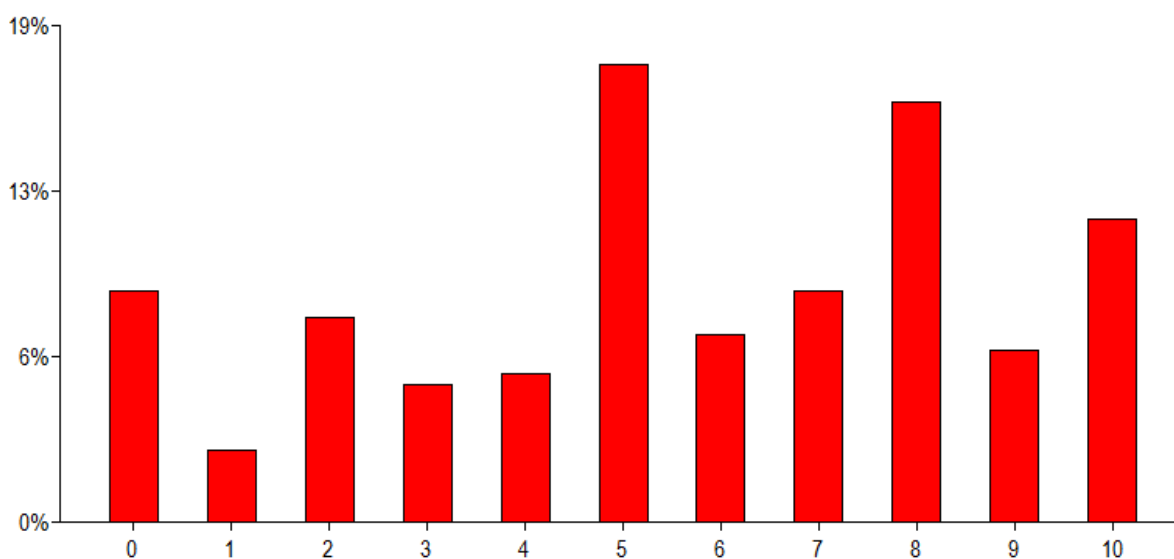

Pozitivně je vnímána i úroveň **sportovního vyžití** ve Vamberku. Průměrná známka ze všech odpovědí byla 6,4 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo 576 respondentů, což bylo 64 % účastníků dotazníkového šetření.

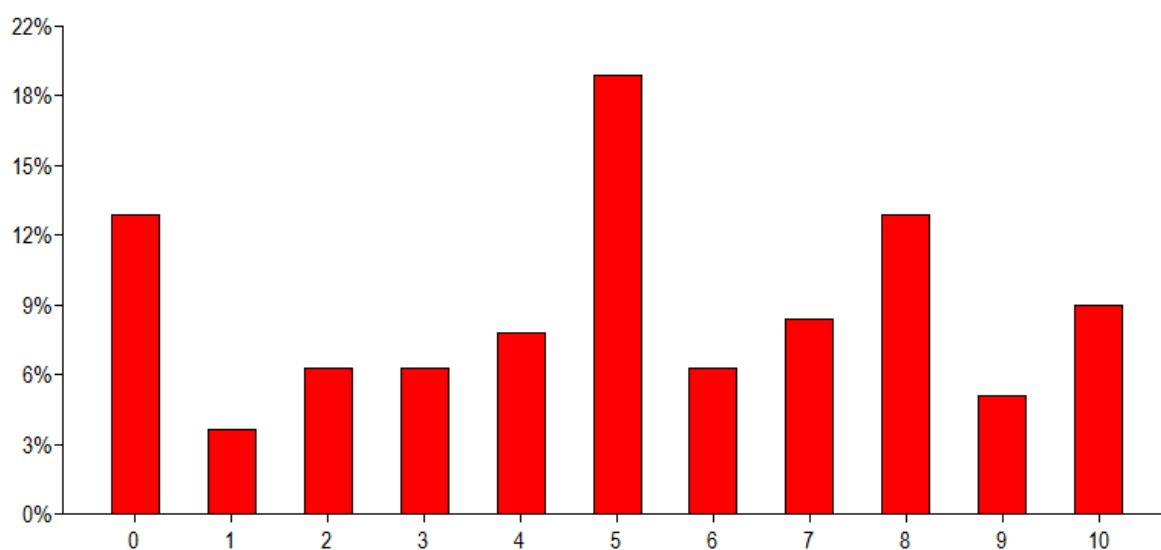
Z odpovědí respondentů plyne, že z hlediska sportovního vyžití ve Vamberku chybí zejména kvalitní cyklostezka (zejména směrem do Doudleb), fitness centrum, posilovna. Velmi často se objevuje požadavek na rekonstrukci koupaliště.

Možnosti **trávení volného času** jsou hodnoceny mírně nadprůměrně známkou 5,6 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo pouze 465 respondentů, což byla pouze polovina dotázaných.

V odpovědích respondentů se velmi často objevuje požadavek na kvalitní dětské hřiště a park, kde by bylo možné trávit volný čas.

Průměrně je vnímána i úroveň **nabídky služeb a vyžití pro rodiny s dětmi**. Průměrná známka ze všech odpovědí byla 5,1 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost). Na otázku odpovědělo 325 respondentů, což bylo pouze 36 % všech účastníků dotazníkového šetření.

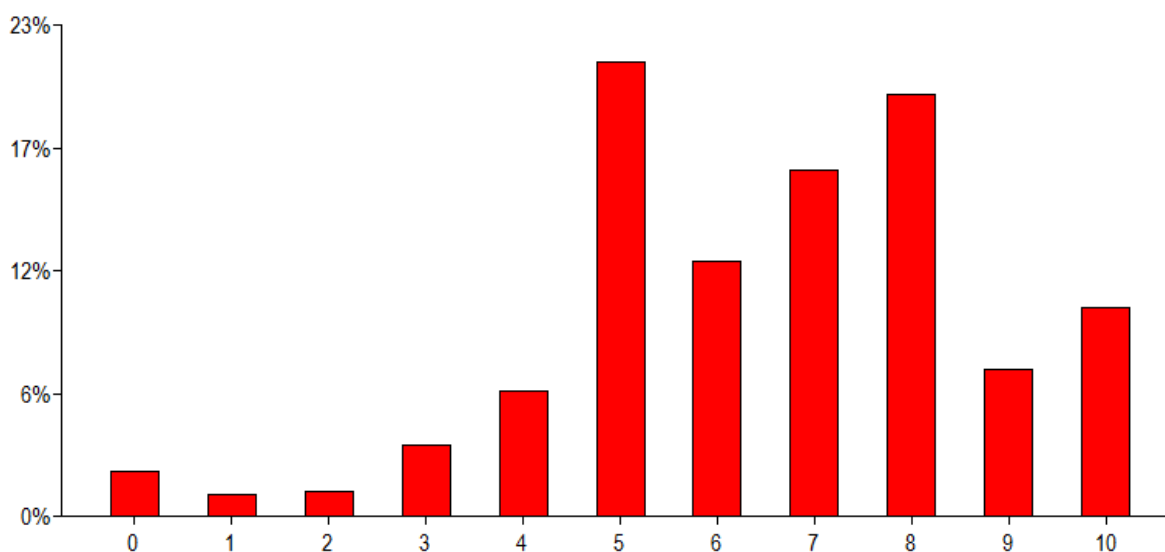

Dotazovaní často uvádějí, že v oblasti nabídky služeb a vyžití pro rodiny s dětmi postrádají kvalitní, oplocené dětské hřiště s herními prvky a také víc dětských zájmových kroužků.

Další otázky se týkali obecné spokojenosti s těmito **oblastmi**:

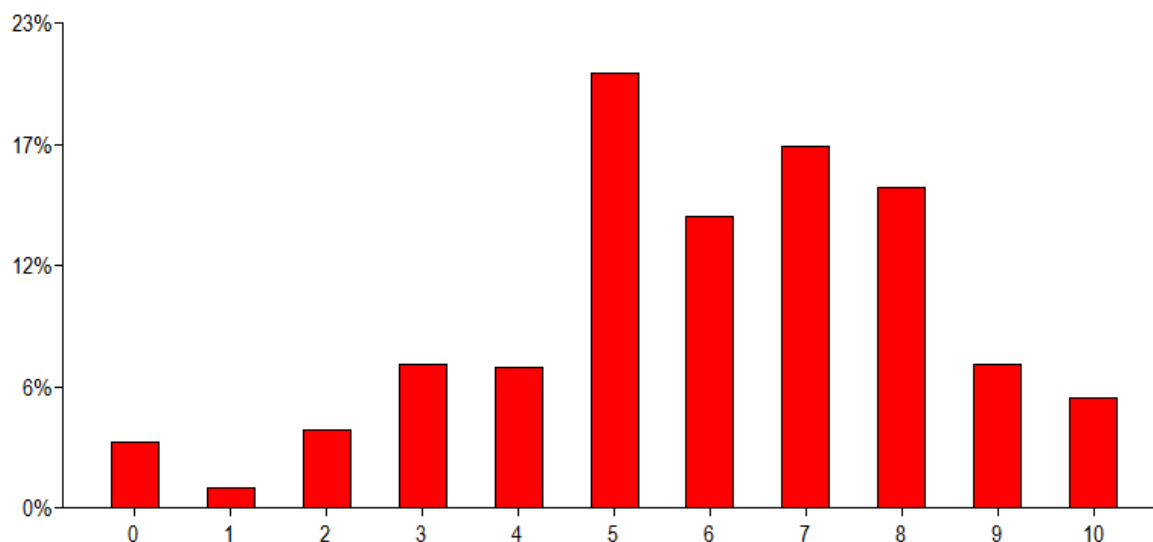
Životní prostředí

- známka 6,5 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

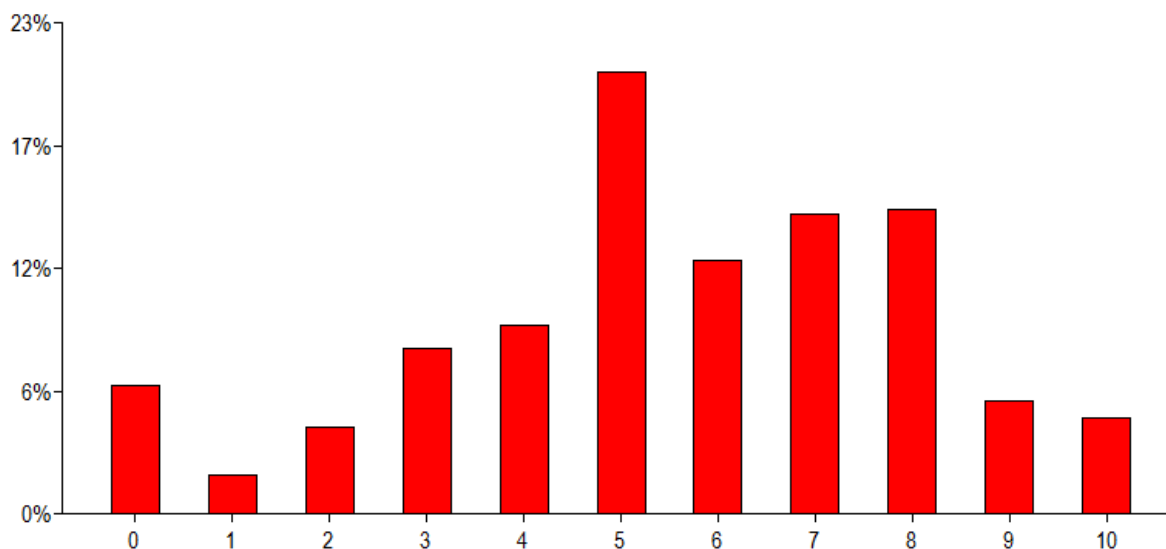
Čistota a vzhled veřejných prostranství

- známka 6,0 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

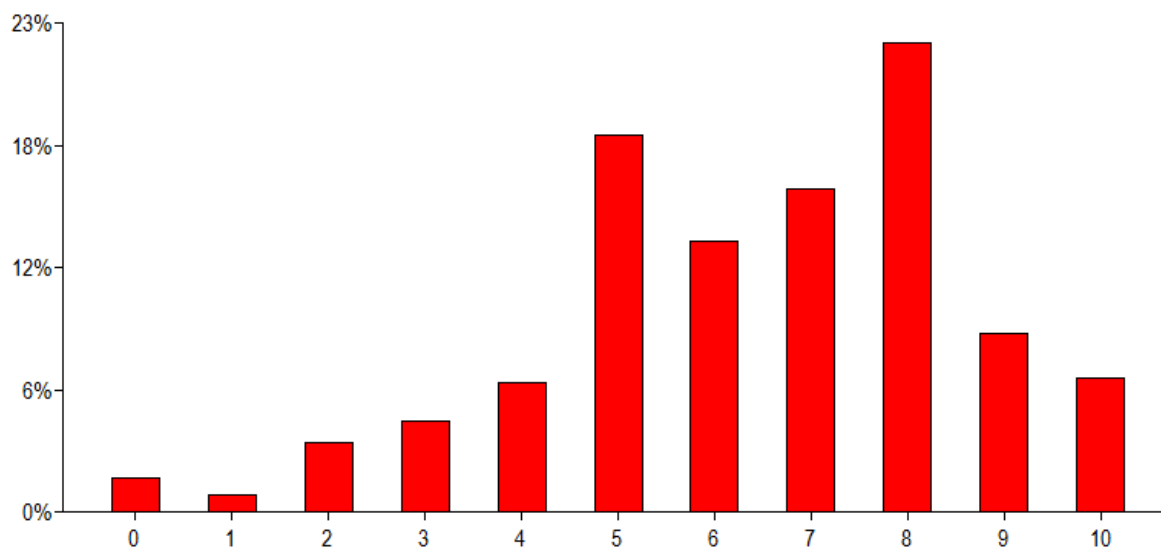
Péče o majetek města (např. vzhled budov, atp.)

- známka 5,5 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

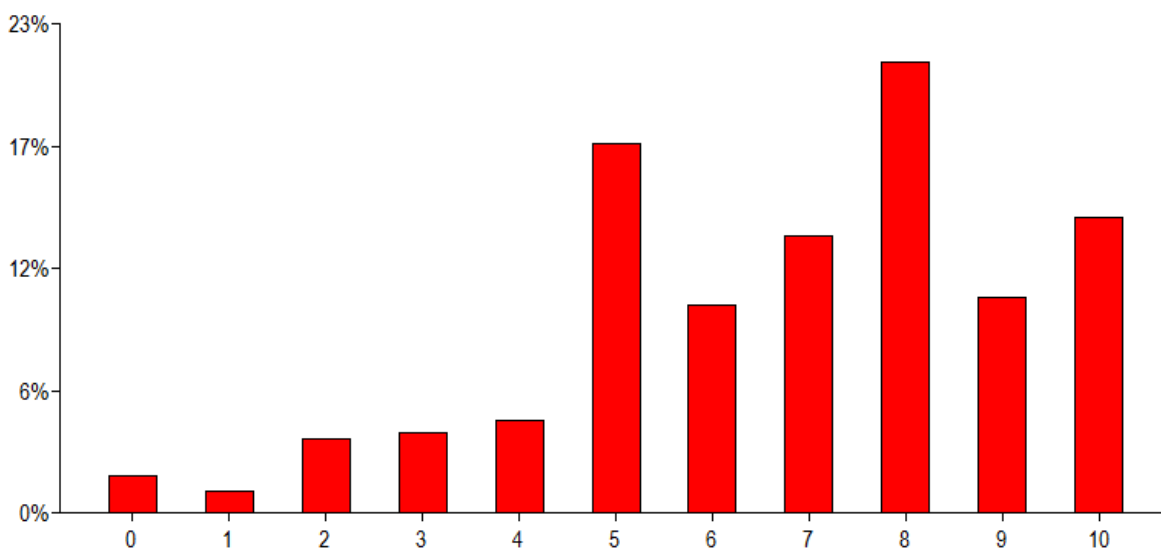
Znečištění ovzduší exhalacemi, prachem a hlukem

- známka 6,4 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

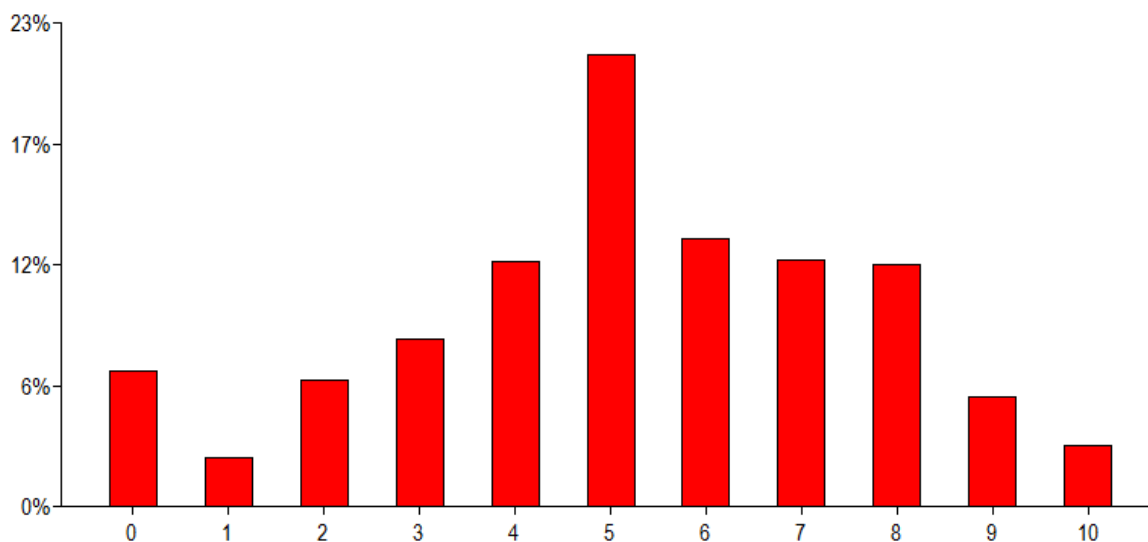
Veřejné osvětlení

- známka 6,7 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

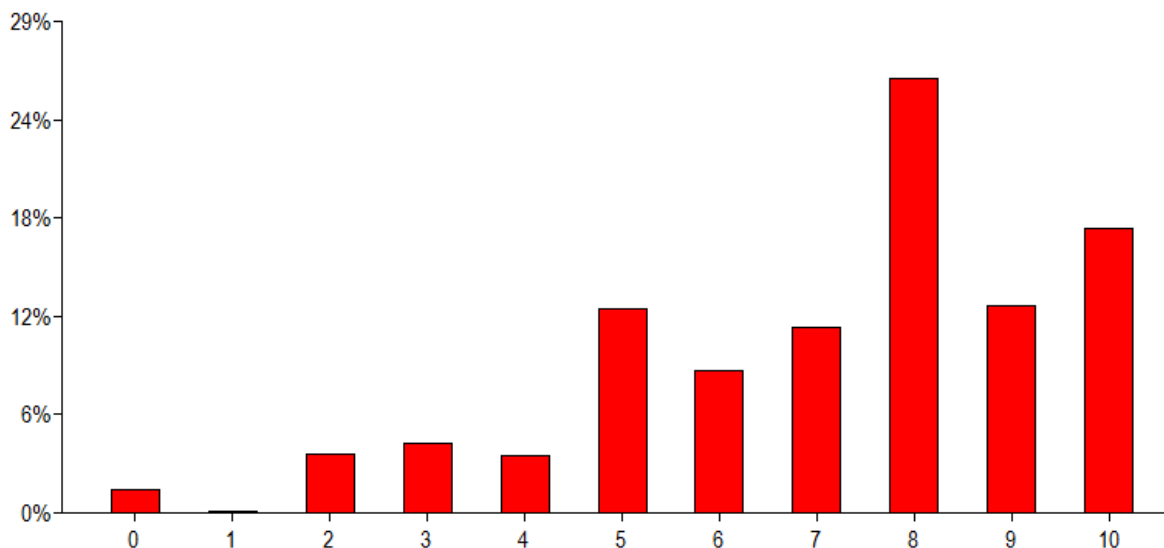
Kvalita cest a chodníků v ulicích

- známka 5,2 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

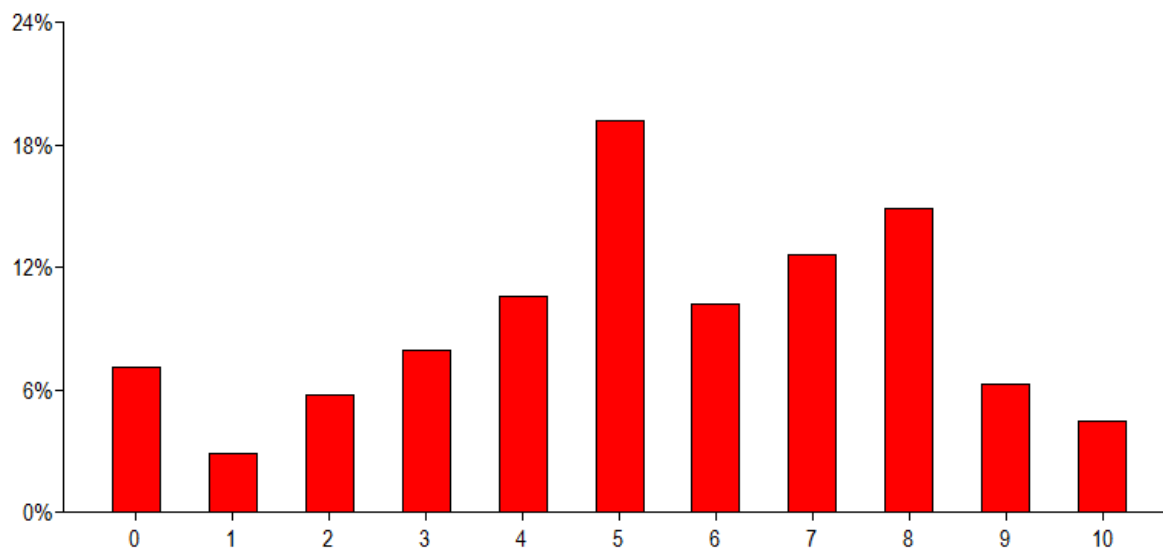
Dostupnost města hromadnou autobusovou a železniční dopravou

- známka 7,1 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

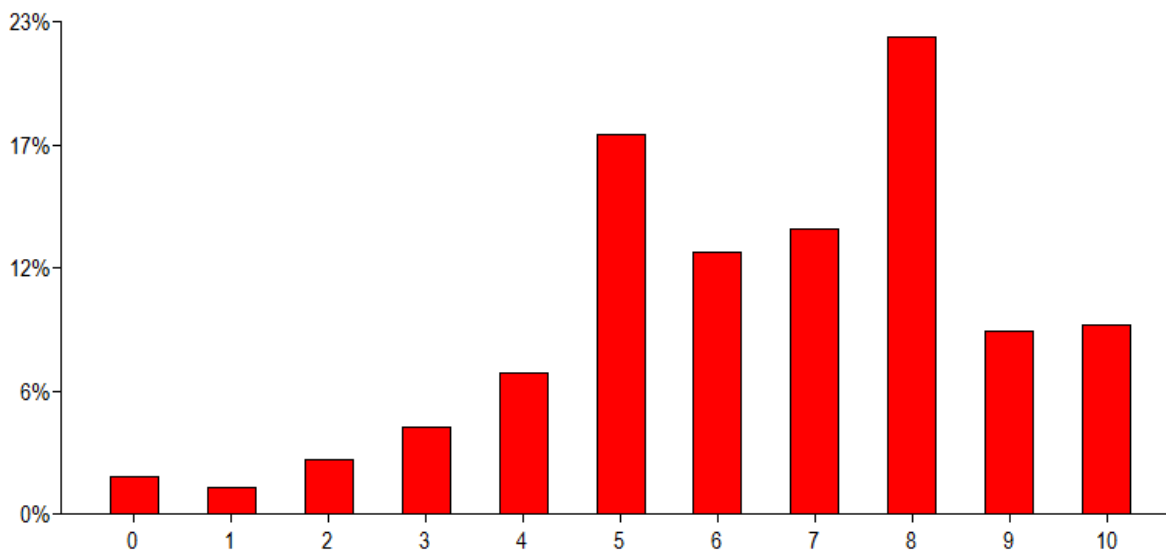
Bezpečnostní situace ve městě (kriminalita)

- známka 5,4 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

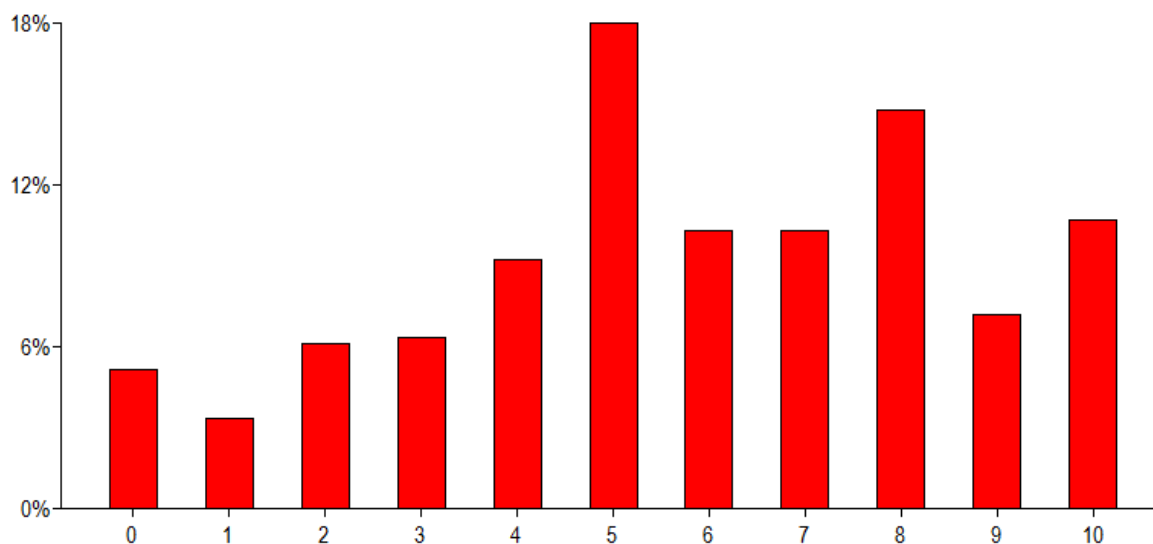
Bezpečnost silničního provozu ve městě

- známka 6,5 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

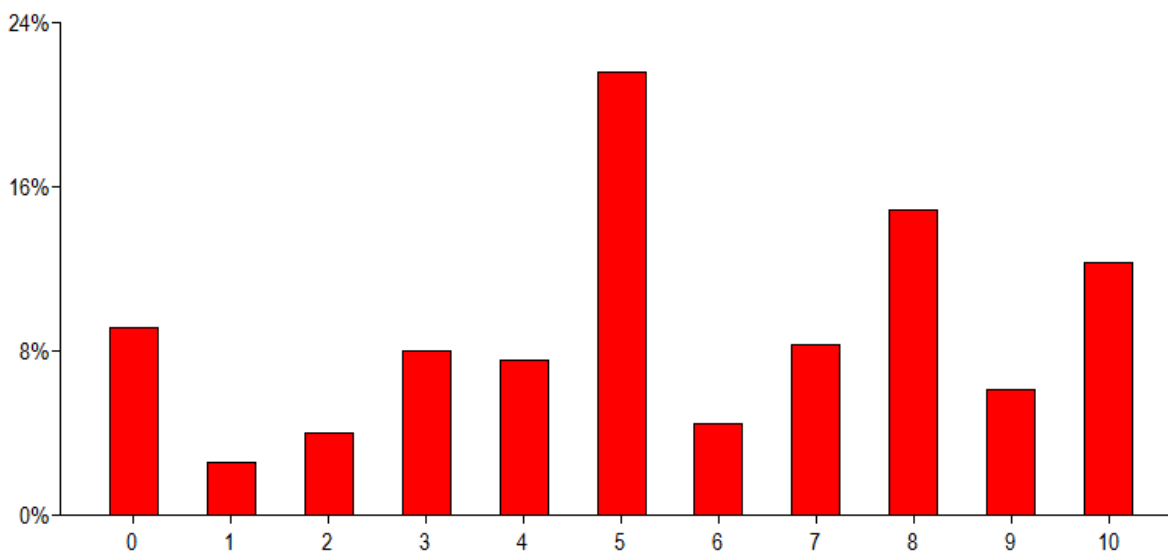
Dostupnost parkování

- známka 5,8 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

Možnost účastnit se místního plánování, rozhodování či veřejných projednávání

- známka 5,6 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

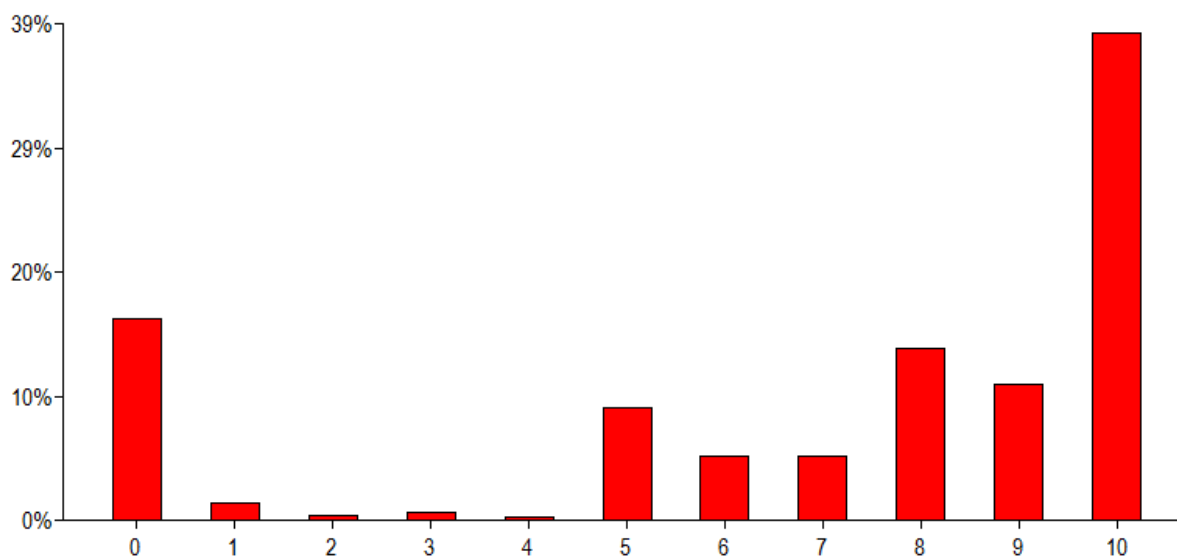
K tomuto bloku otázek dotazovaní často připojovali komentáře, ze kterých plyne, že absolutně nejčastějším zmiňovaným problémem je neřešení areálu bývalých kasáren a areálu bývalé masny.

Dále často zmiňují stav veřejných budov, prostranství a obecního majetku. Současné velmi často poukazují na znečištění ovzduší z lokálních topenišť a také časté sociopatologické jevy, páchané zejména nepřizpůsobivými obyvateli (drogová problematika, drobná kriminalita, konzumace alkoholu na veřejnosti, atp.). Kromě špatného stavu chodníků a komunikací, vlakového a autobusového nádraží a nedostatku parkovacích míst, občané často také zmiňují, že jim ve městě chybí veřejný rozhlas, či jiný způsob hromadného informování občanů.

Další otázky se týkaly obecné spokojenosti s těmito **službami**:

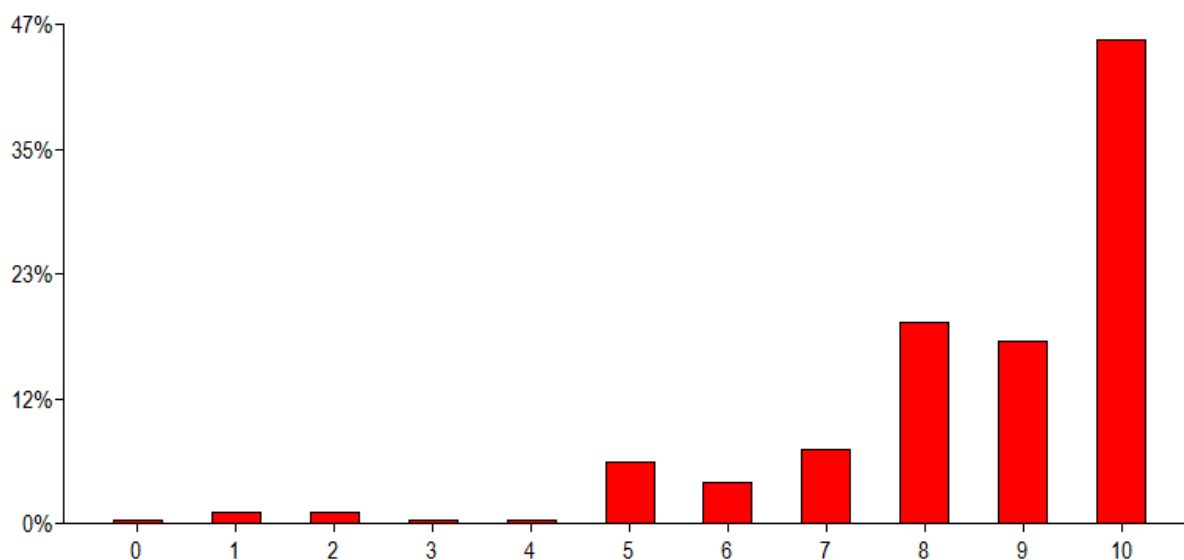
Dodávka plynu

- známka 7,0 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

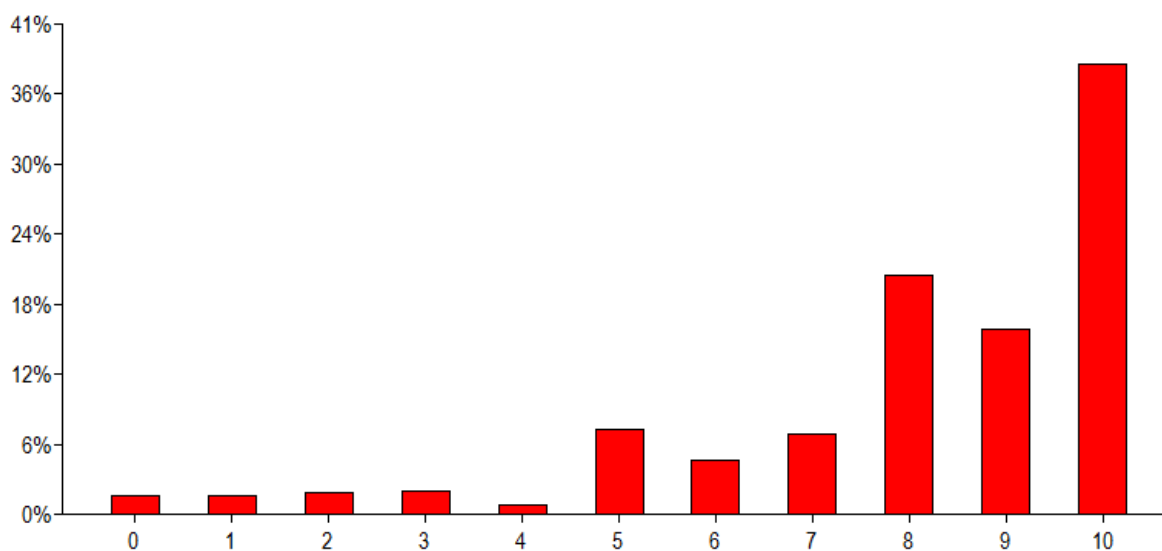
Dodávka elektřiny

- známka 8,6 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

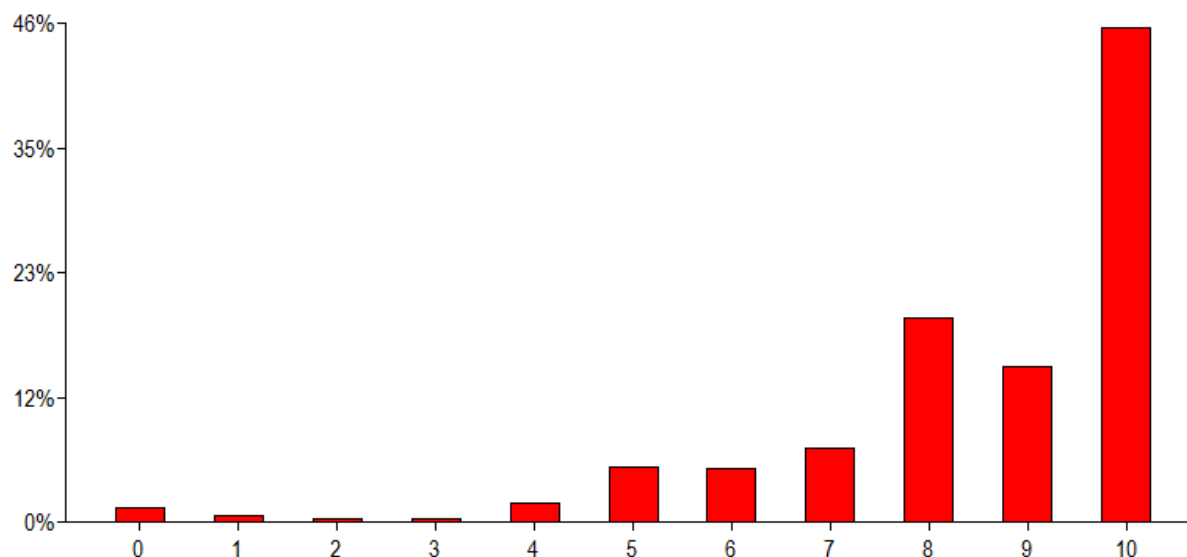
Dodávka vody

- známka 8,1 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

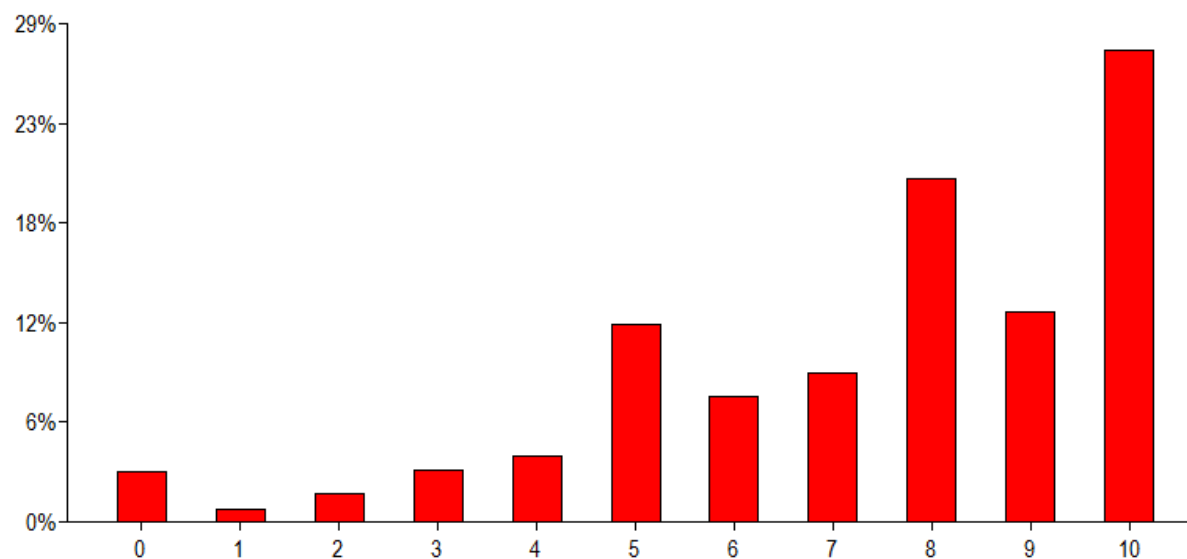
Odvoz odpadů

- známka 8,5 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

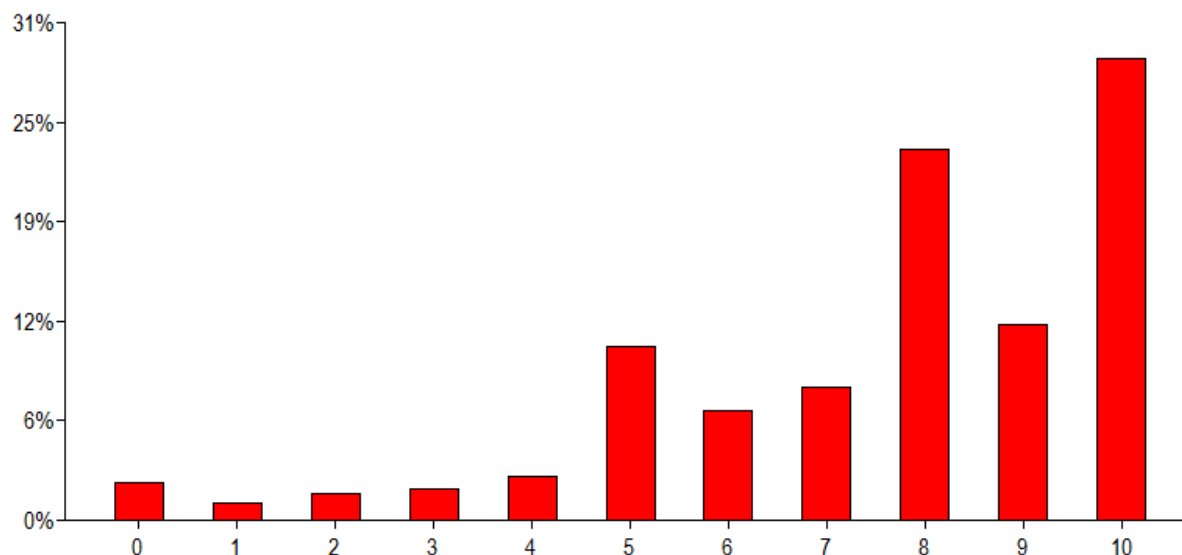
System třídění odpadů

- známka 7,4 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

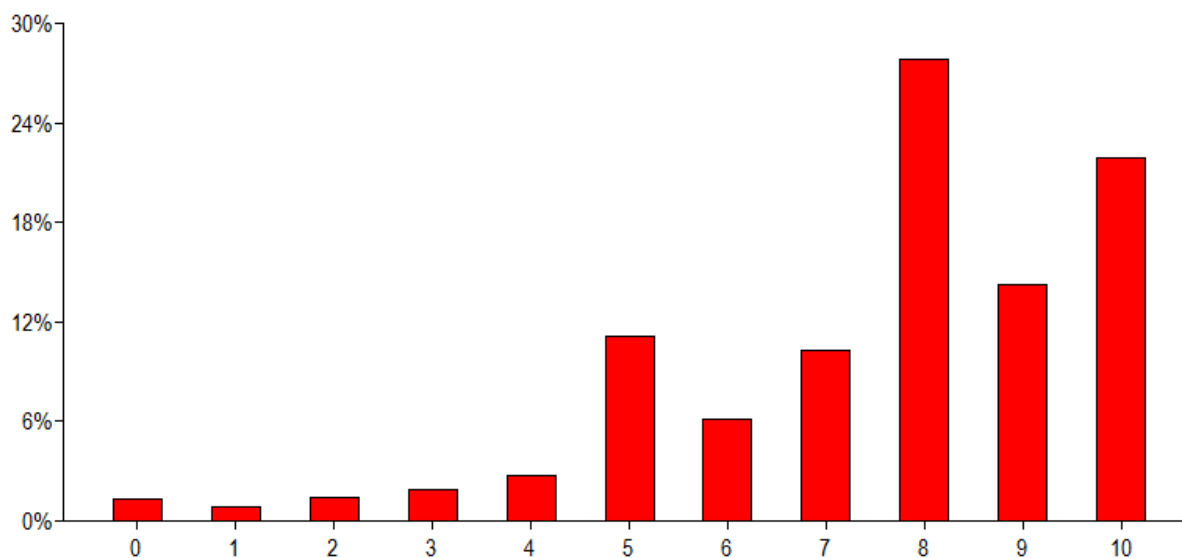
Telekomunikace, včetně připojení k internetu

- známka 7,6 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

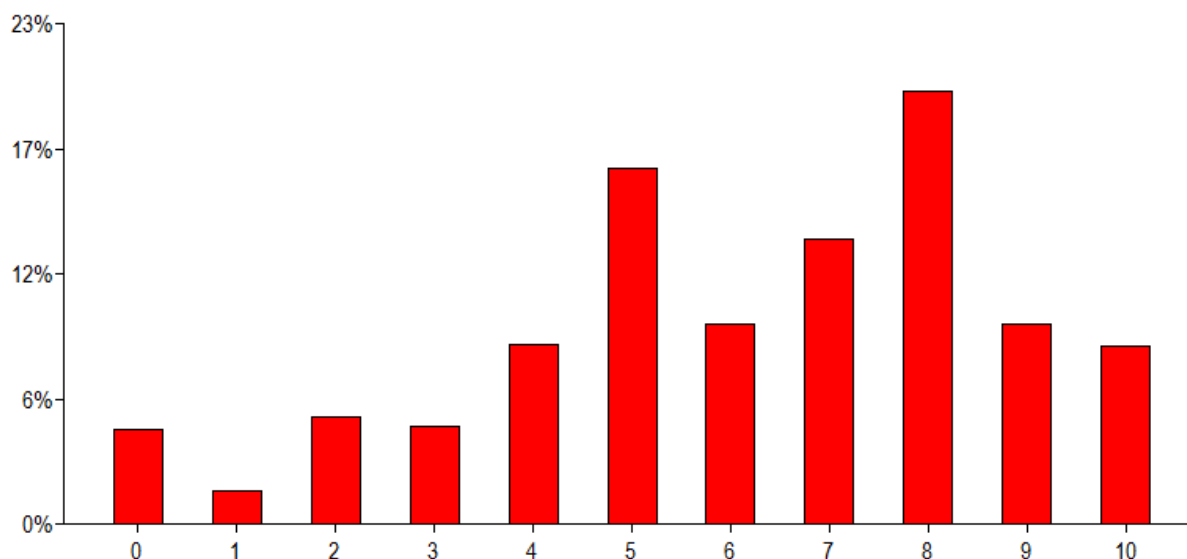
Dopravní obslužnost (četnost a trasy linek hromadné dopravy)

- známka 7,6 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

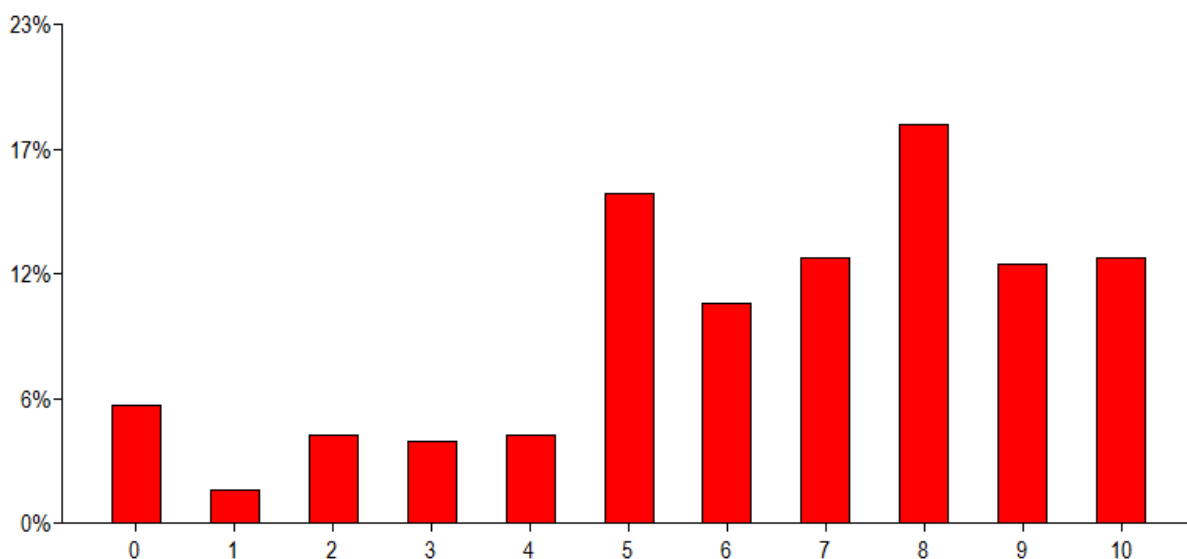
Údržba komunikací a chodníků

- známka 6,1 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

Údržba veřejné zeleně

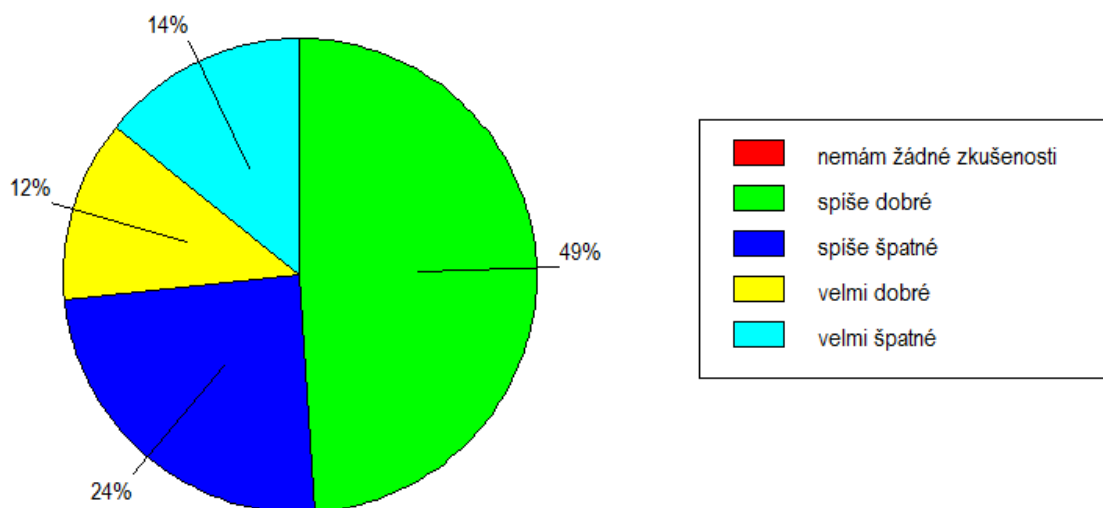
- známka 6,4 (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost)

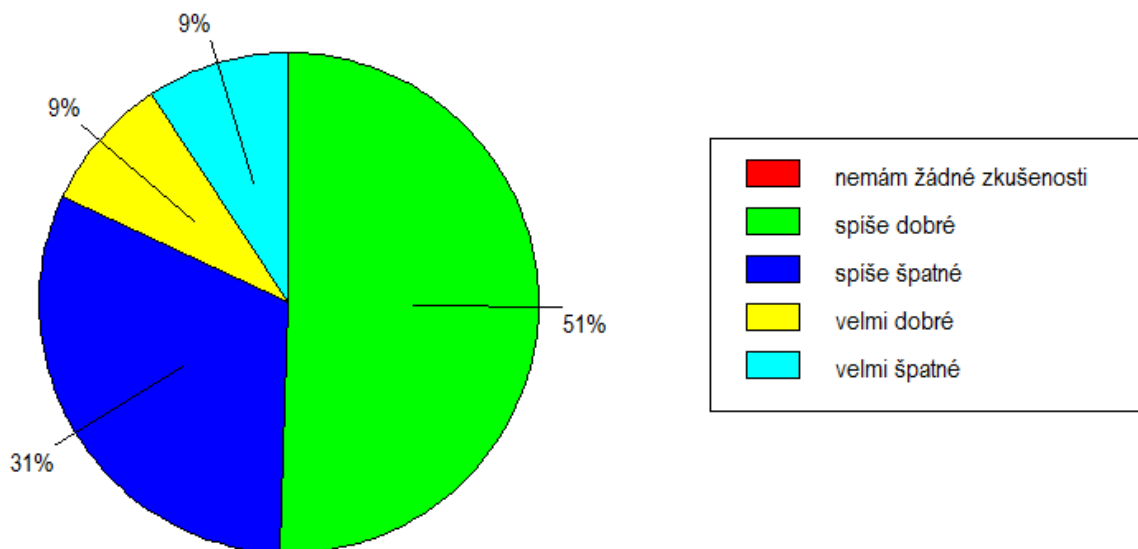
V oblasti služeb občanům nejvíce vadí nedostatečná údržba veřejných prostranství a zeleně, včetně hřbitova, často nenavazující autobusové spoje, nedostatek kontejnerů, nedostatečná plynofikace a kvalita vodovodního řádu.

Následující otázky se zabývaly **úrovní spokojenosti respondentů s různými institucemi a organizacemi ve městě**. Občané měli vyjádřit úroveň své spokojenosti (pomocí této škály: velmi dobrá – 1, spíše dobrá – 2, spíše špatná – 3, velmi špatná – 4, nemám žádné zkušenosti – 0). Na níže uvedené otázky odpovědělo průměrně cca 65 % respondentů.

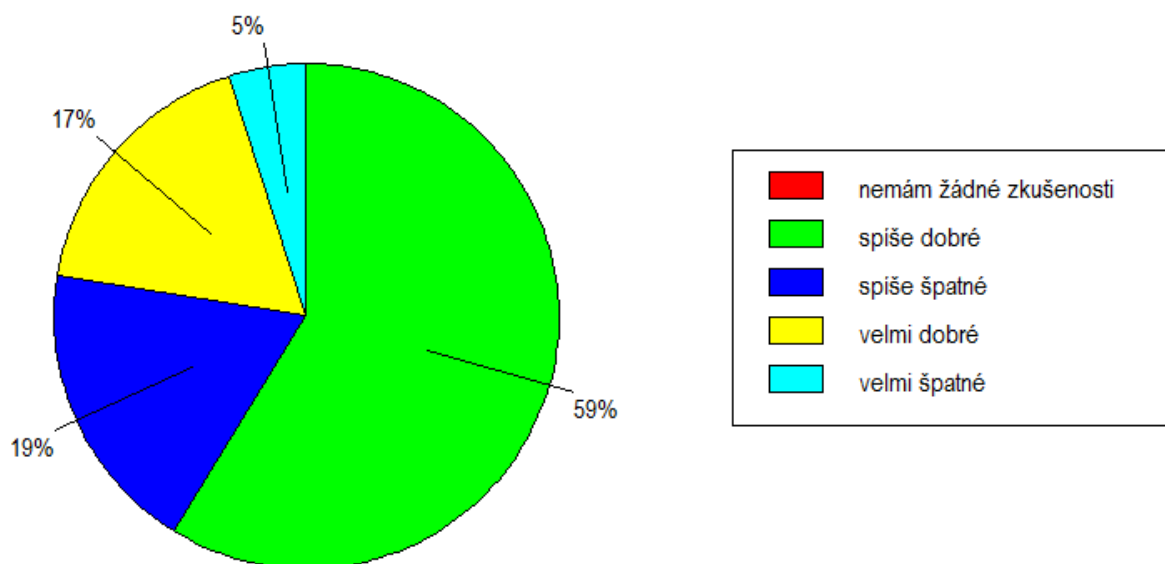
Vedení města (starosta, místostarosta, tajemník) - průměrná známka 2,4

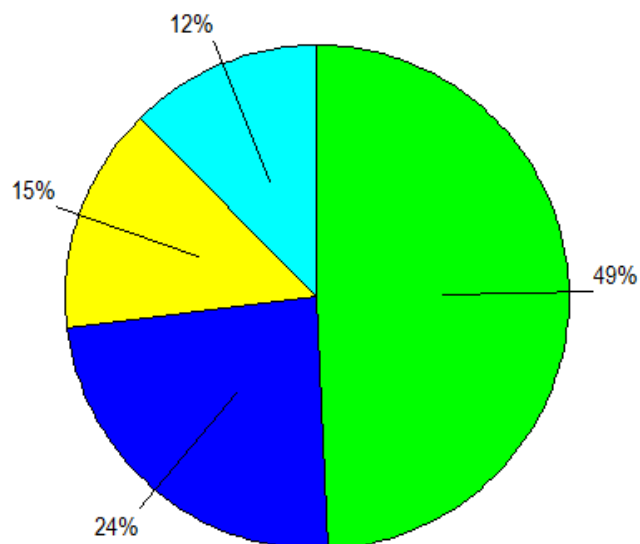
Hromadné orgány vedení města (zastupitelstvo, rada města) - průměrná známka 2,4

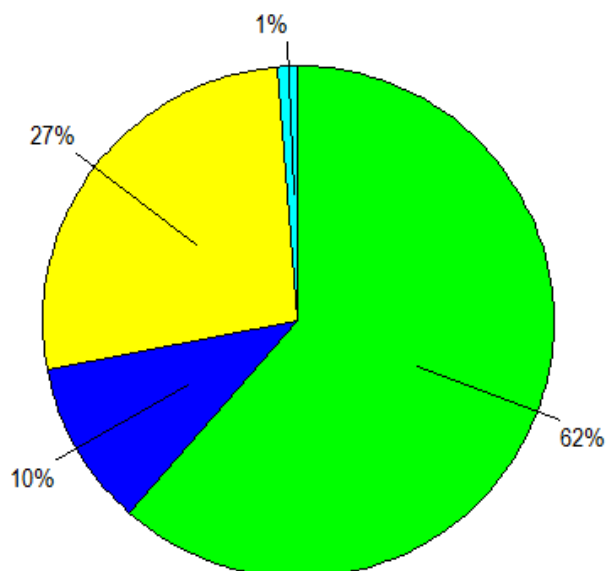
Městská policie - průměrná známka 2,1

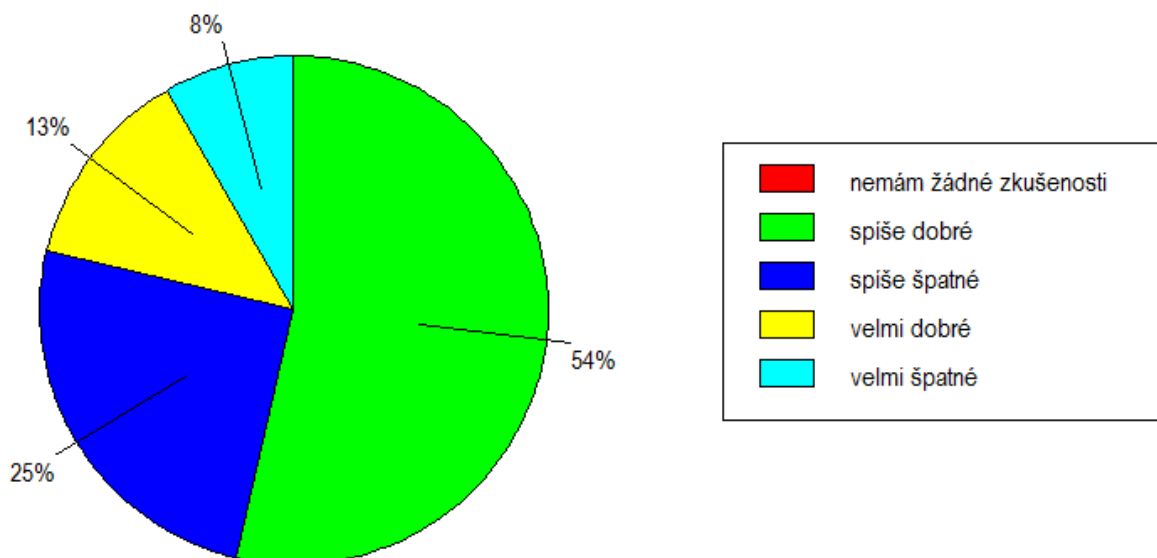
Stavební úřad - průměrná známka 2,3

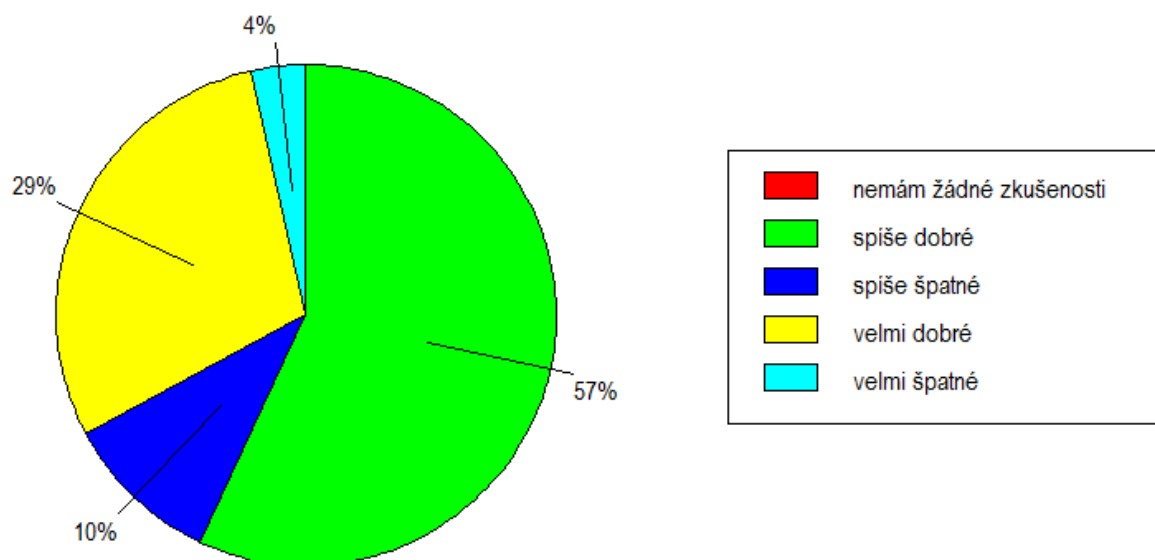
Podatelna - průměrná známka 1,9

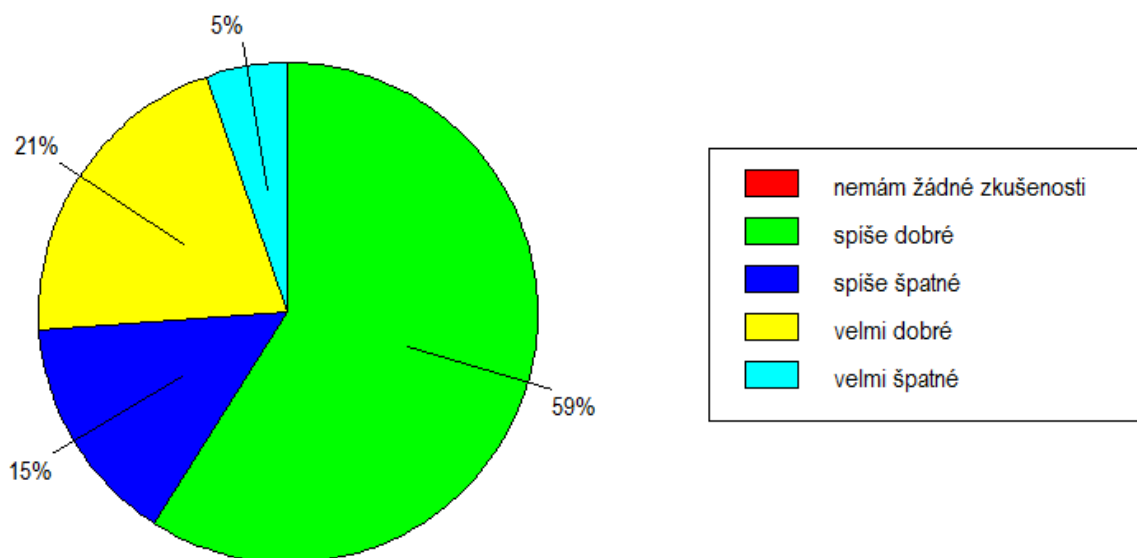
Odbor správy majetku a rozvoje města - průměrná známka 2,3

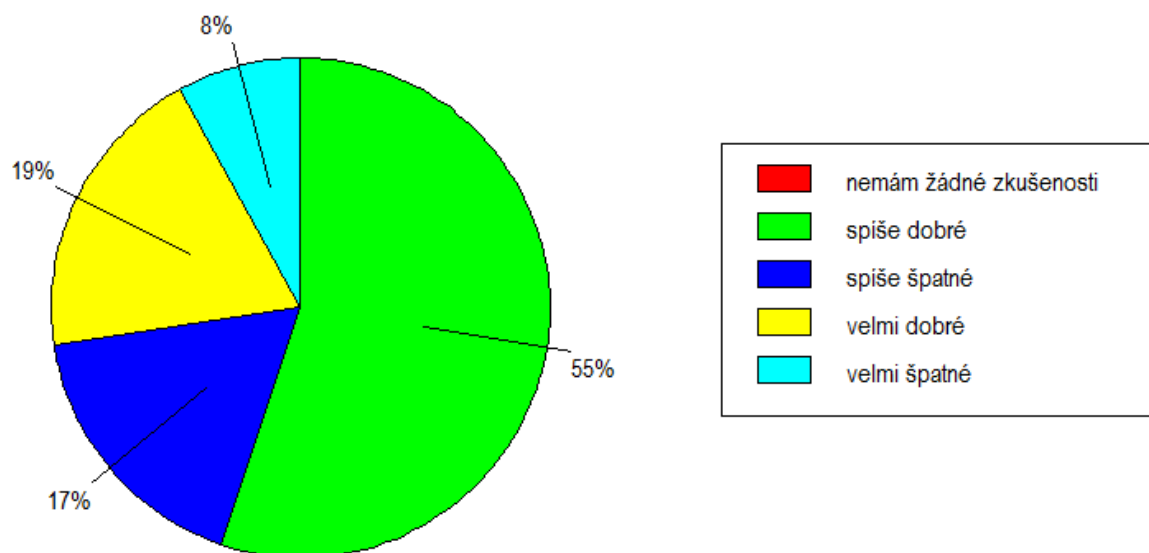
Finanční odbor - průměrná známka 1,9

Vambekon, s.r.o. - průměrná známka 2,0

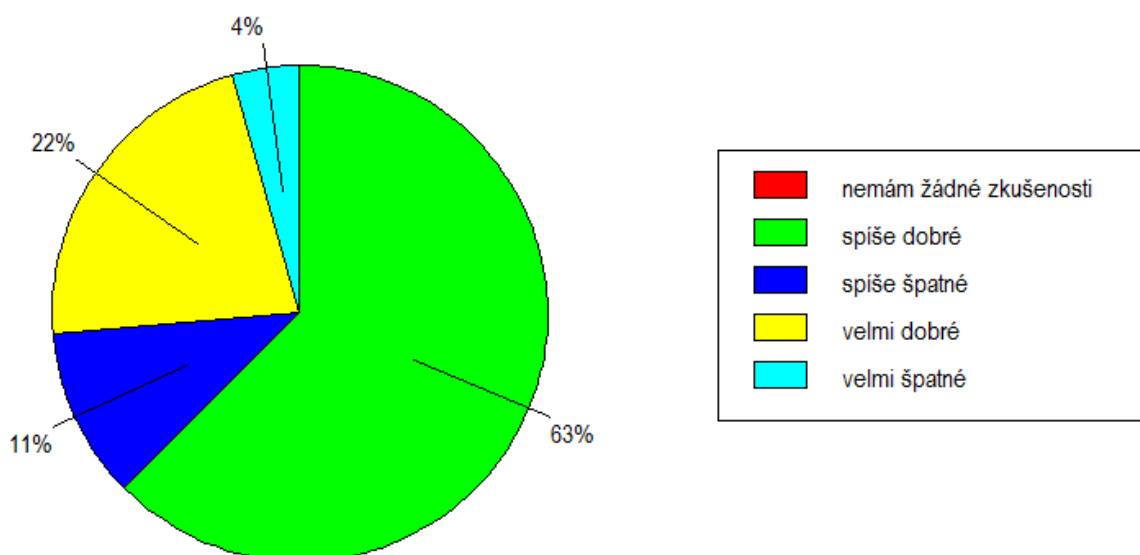
VAMBERECKÁ VODA, s. r. o. - průměrná známka 2,1

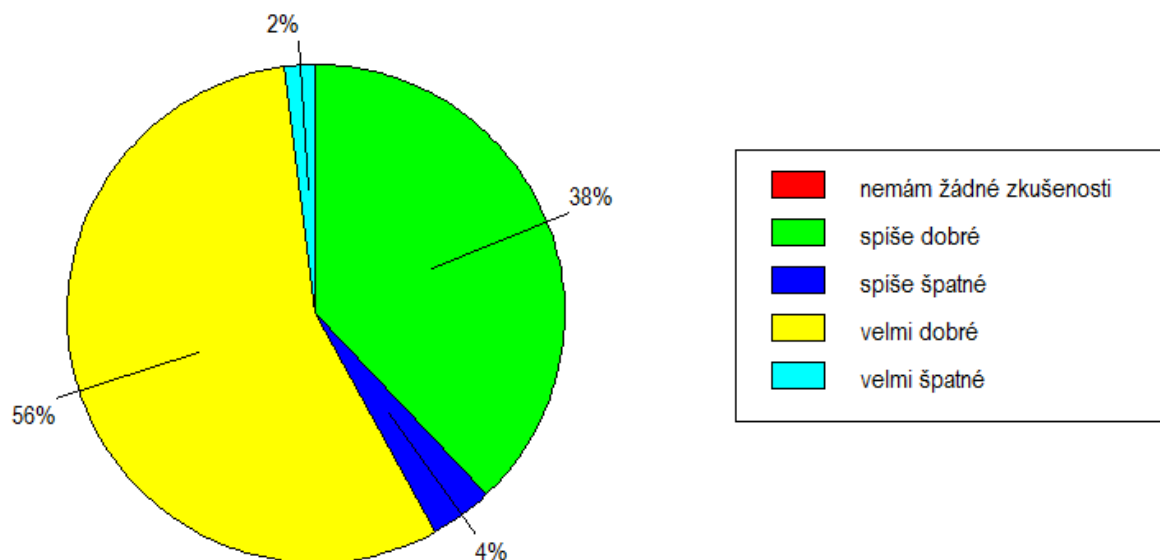
Pro tuto oblast otázek respondenti často uváděli rezervy města v čerpání dotací z EU fondů, zájem o výrazné posílení činnosti městské policie a zkvalitnění práce Vamberecké vody, s.r.o.

Další otázky se rovněž zabývaly úrovní spokojenosti respondentů, tentokrát s **činností organizací poskytujících veřejné služby občanům**. Dotazovaní měli vyjádřit úroveň své spokojenosti (pomocí této škály: velmi dobrá – 1, spíše dobrá – 2, spíše špatná – 3, velmi špatná – 4, nemám žádné zkušenosti – 0). Na níže uvedené otázky odpovědělo průměrně cca 85 % respondentů.

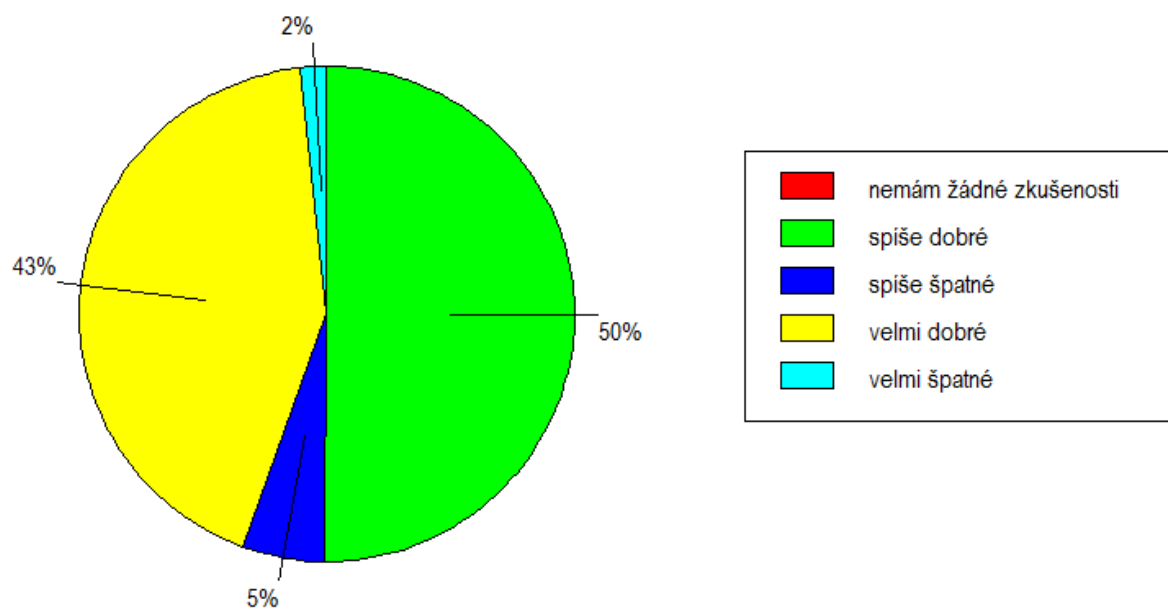
Městský klub Sokolovna - průměrná známka 2,0

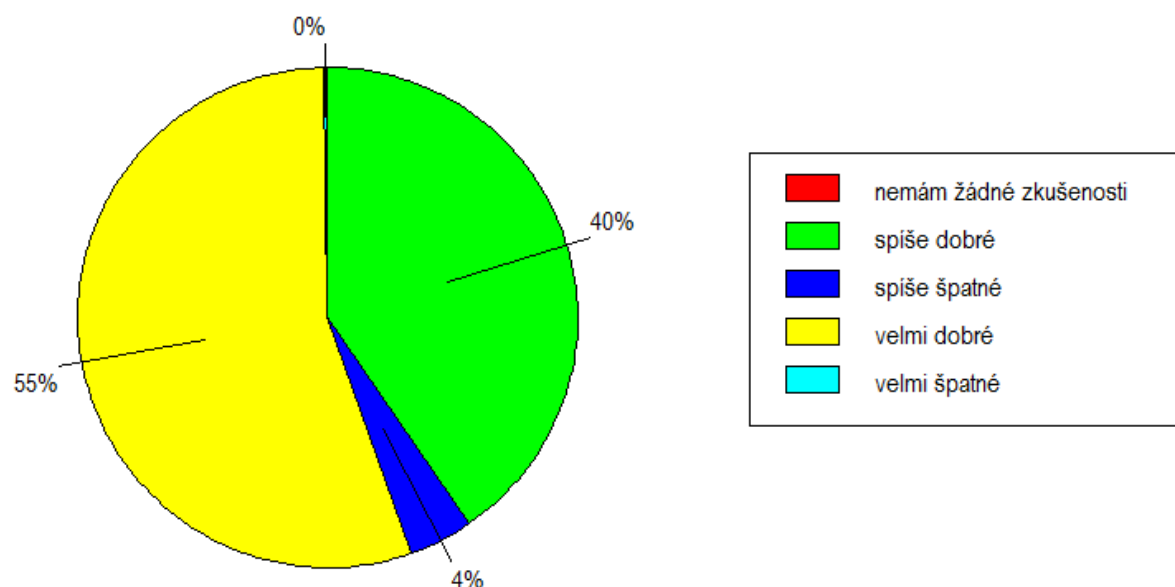
Knihovna - průměrná známka 1,5

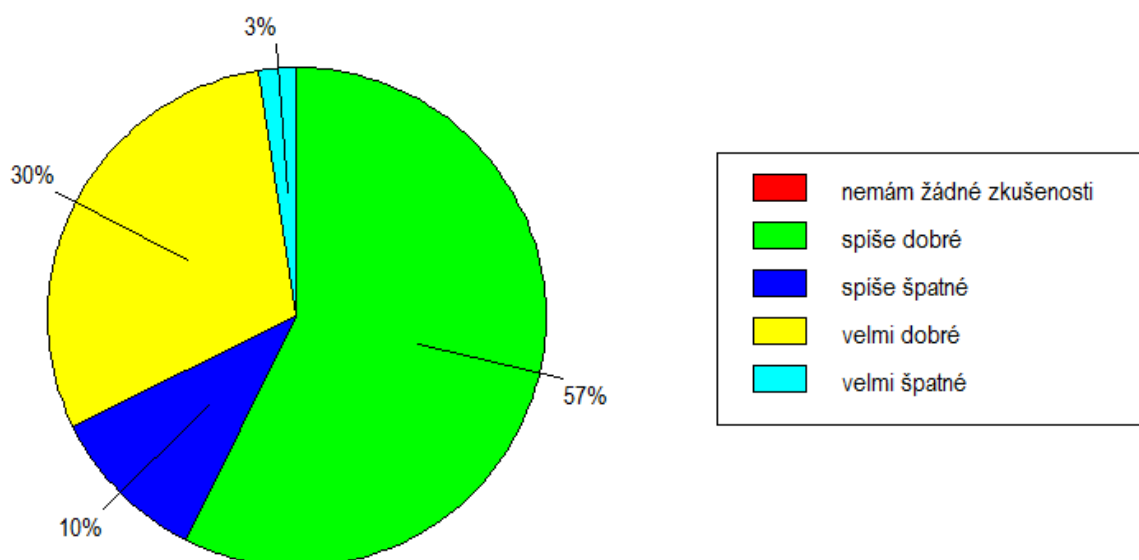
Dům dětí a mládeže - průměrná známka 1,7

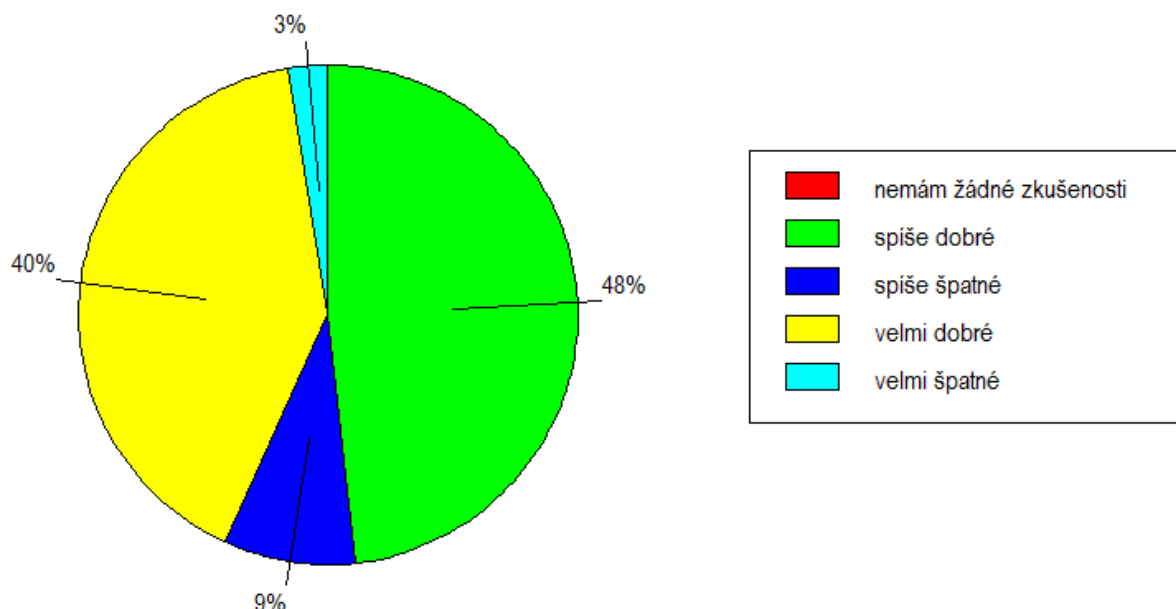
Mateřské centrum - průměrná známka 1,5

Muzeum krajky - průměrná známka 1,9

Pečovatelská služba - průměrná známka 1,7

Dále se otázky týkaly způsobu získávání informací o činnosti městského úřadu. Téměř 90 % všech respondentů uvedlo, že informace nejčastěji čerpají z Vambereckého zpravodaje, zároveň 20 % uvedlo, že informace hledají na úřední desce, třetina respondentů za tímto účelem současně používá internet (webové stránky města) a pouze 9 % respondentů uvedlo, že navštěvuje veřejná zasedání zastupitelstva města. Zajímavý je fakt, že odpověď „nezajímám se o činnost městského úřadu“ uvedlo pouze minimum respondentů (3 %).

Většina obyvatel je spokojena i s obsahem webových stránek města (známka 6,7*) a s informovaností o práci městského úřadu a pořádaných akcích (známka 6,5*). Většina dotazovaných zároveň vyjádřila spokojenost s dostupností městského úřadu (lokalita, úřední

* (0 = hluboká nespokojenost, 10 = velmi velká spokojenost).

hodiny, bezbariérovost) – známka 7,9*. I když v komentářích se objevoval požadavek na zlepšení bezbariérového přístupu a zvýšení počtu úředních hodin pro veřejnost.

K webovým stránkám města většina dotazovaných uvedla, že by uvítali kompletní přepracování (podrobnější informace o práci vedení města, kulturním a společenském dění, zprehlednění sekcí, atp.), jejich zatraktivnění (více fotografií, on-line kamera náměstí, atp.) a jejich pravidelnou aktualizaci.

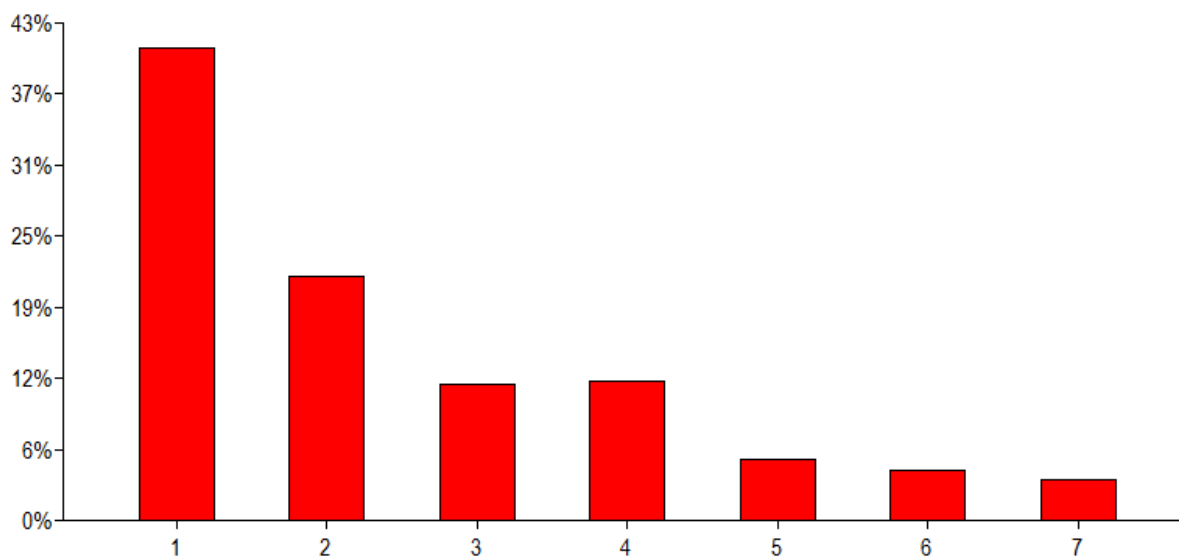
ROZVOJ MĚSTA

Další okruh otázek se týkal názorů občanů na budoucí rozvoj města. Na otázku „Jakým městem by se Vamberk podle Vás měl stát v budoucnu“ měli dotazovaní vybrat z nabízených variant tři možnosti. Níže jsou uvedeny odpovědi, včetně procentního vyjádření počtu respondentů, kteří příslušnou odpověď zvolili (na otázku odpovědělo téměř 100 % dotazovaných)

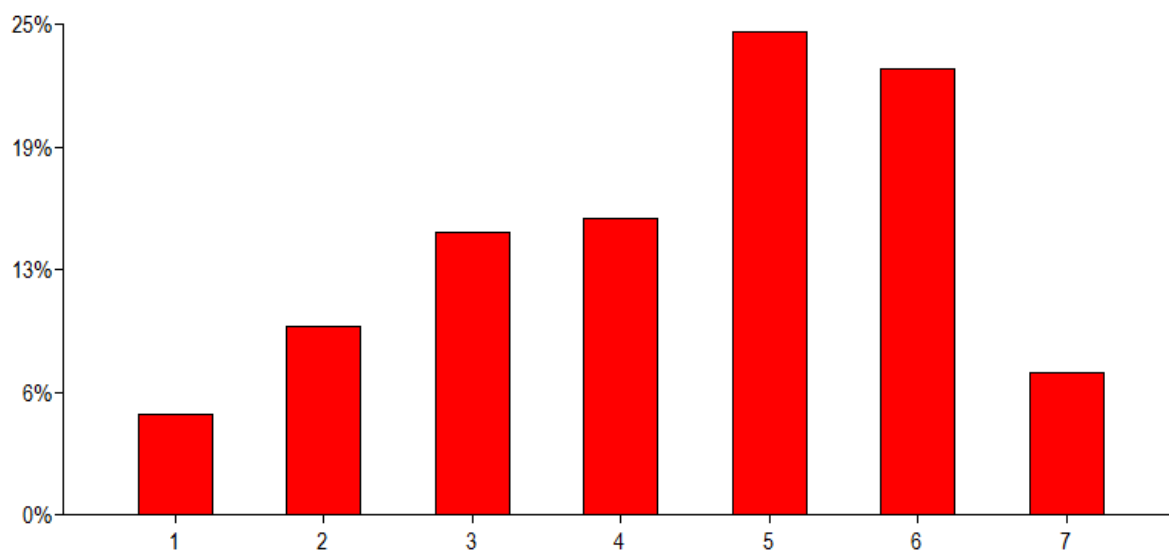
ODPOVĚD	Kolik % respondentů odpověď zvolilo
Čistým a bezpečným městem	57
Klidným městem pro příjemné bydlení	48
Městem tradic a lidové kultury (např. krajkářství)	41
Městem s kvalitními službami občanům	29
Městem zeleně a kvalitního životního prostředí	25
Městem průmyslu a podnikání, městem kvalitních pracovních příležitostí	25
Městem sportu a volnočasových aktivit	17
Městem cestovního ruchu (např. jako brána do Orlických hor)	11
Městem s bohatým společenským životem	11
Městem otevřeným (otevřeným pro nové obyvatele a spolupracujícím s místními i zahraničními obcemi a městy)	6

V další části dotazníkového šetření měli dotazovaní vyhodnotit význam oblastí, ve kterých by se měl Vamberk primárně rozvíjet (**1 – nejvýznamnější oblast, 7 – nejméně významná oblast**).

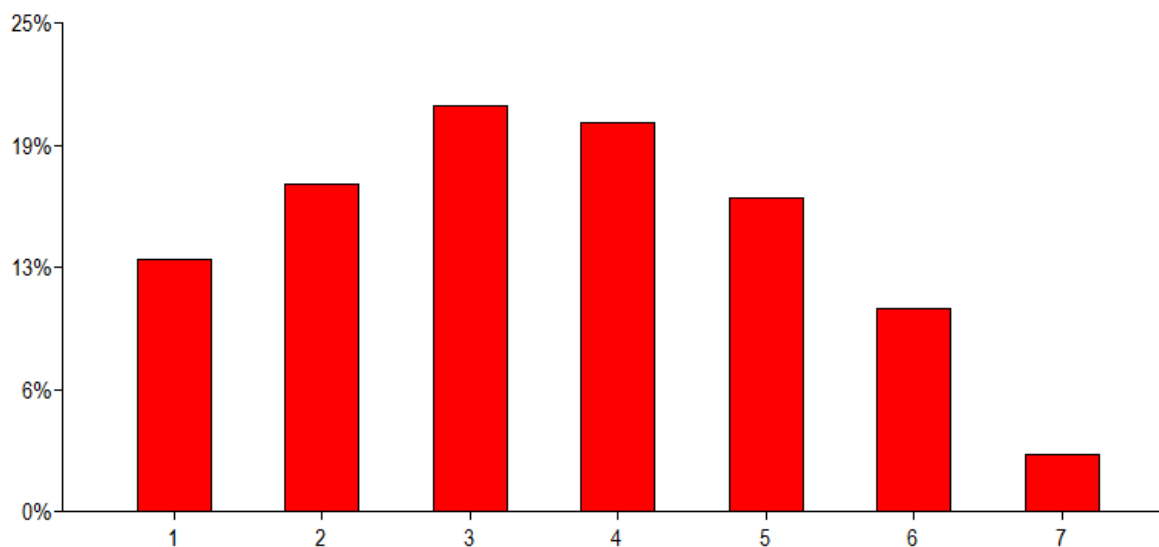
Podmínky k bydlení (dostupnost, kvalita, cena) a životní prostředí města - průměrná známka 2,5

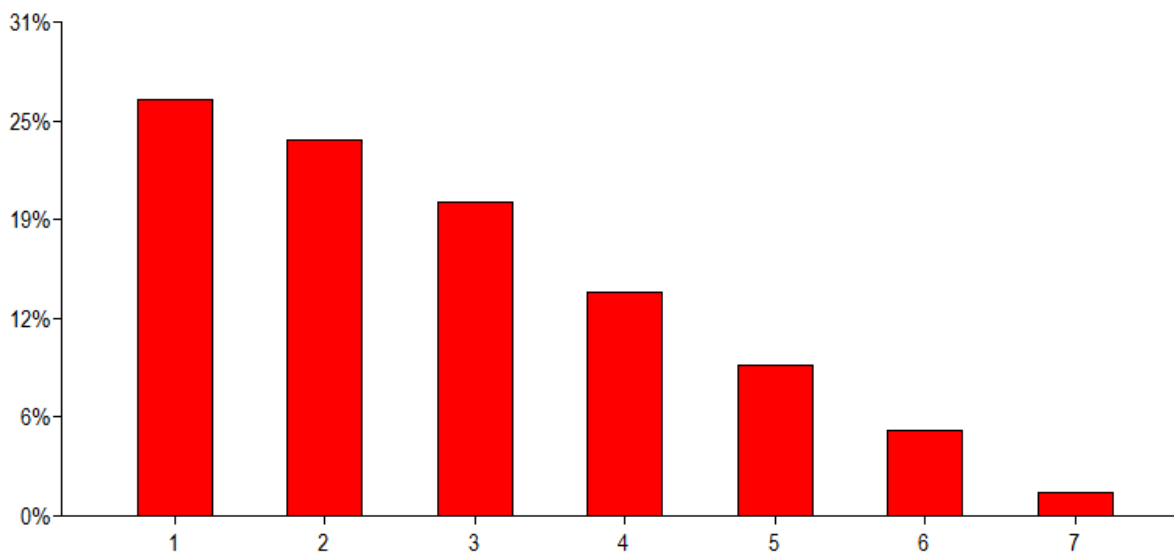
Možnosti trávení volného času, sport, kultura, spolkový život - průměrná známka 4,4

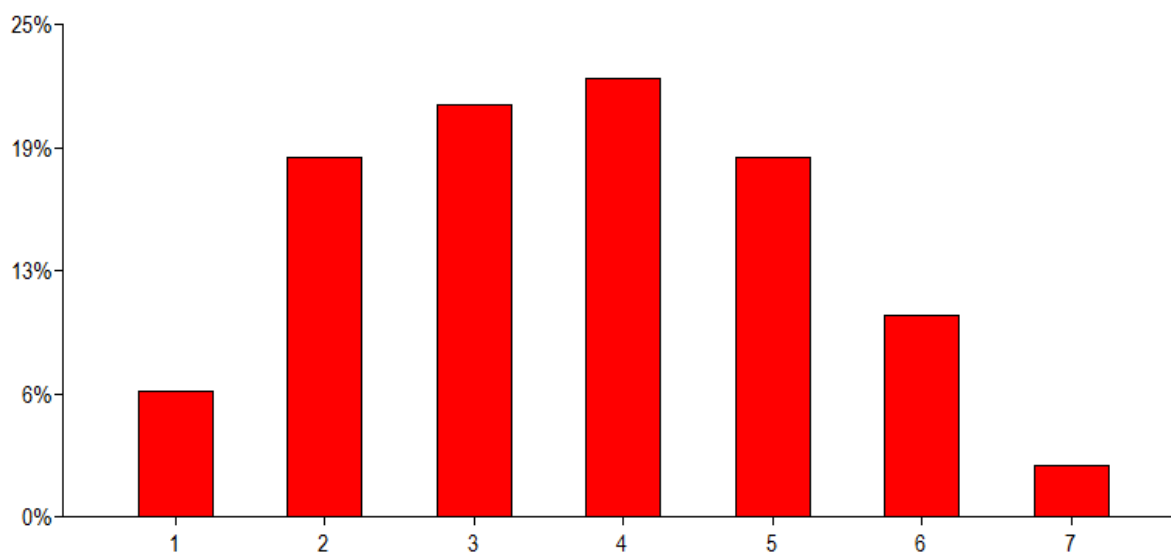
Infrastruktura města (místní komunikace, chodníky, parkovací plochy, hromadná doprava, kanalizace, inženýrské sítě, odpadové hospodářství, atp.) - průměrná známka 3,5

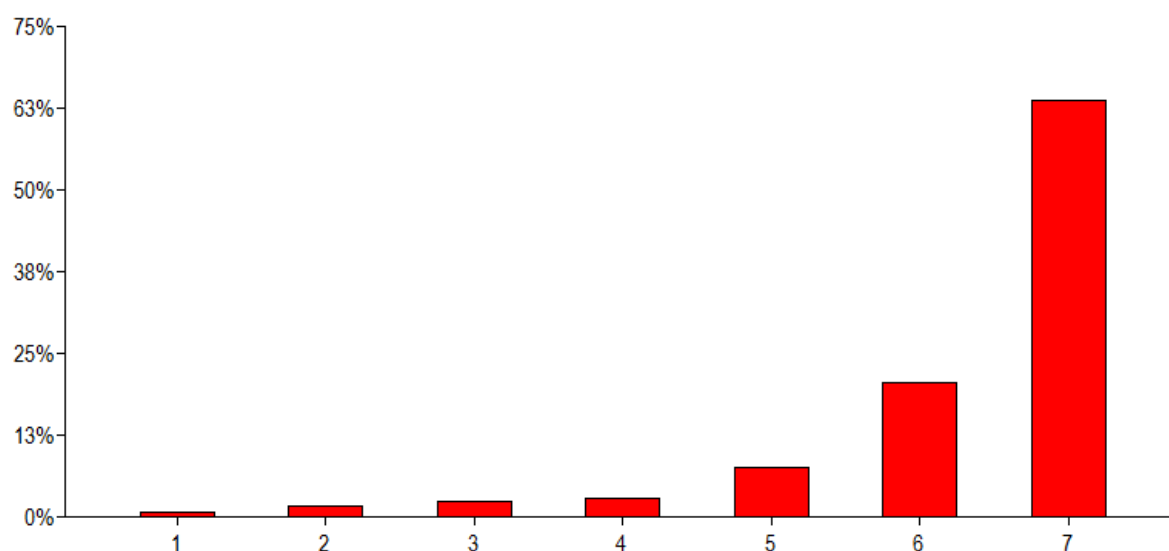
Bezpečnost a veřejný pořádek - průměrná známka 2,8

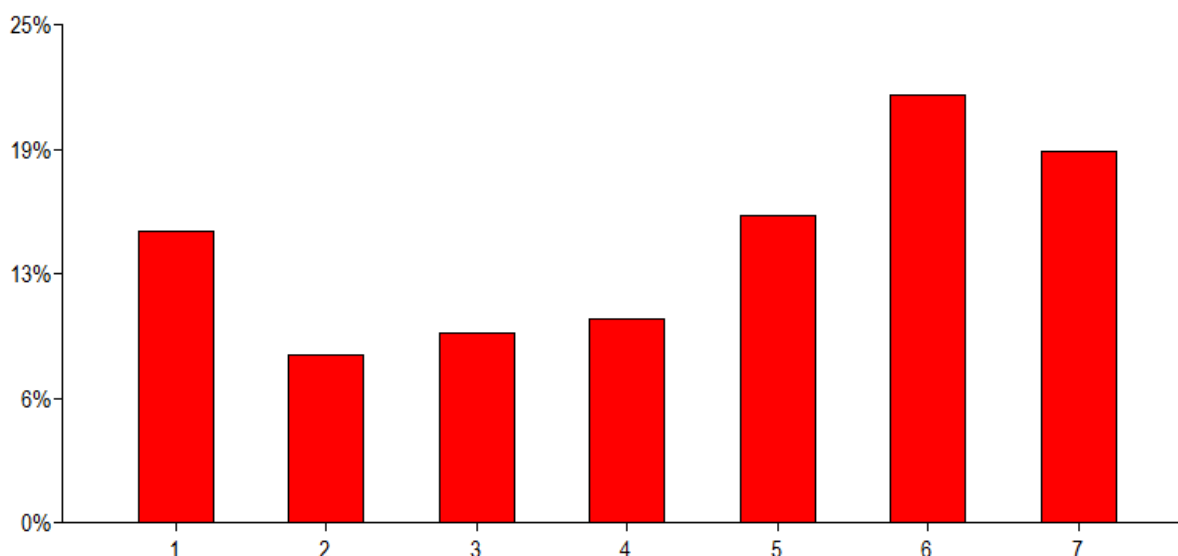
Úroveň a dostupnost veřejných služeb (zdravotnictví, školství, sociální služby, atp.) - průměrná známka 3,7

Cestovní ruch - průměrná známka 6,3

Podnikání a tvorba nových pracovních míst - průměrná známka 4,4

Dále měli dotazovaní uvést, **čeho je ve městě nedostatek/nedostatečná kapacita**. Níže jsou uvedeny odpovědi, včetně procentního vyjádření počtu respondentů, kteří příslušnou odpověď zvolili (na otázku odpovědělo téměř 100 % dotazovaných; bylo možné uvést několik odpovědí).

ODPOVĚĎ	Kolik % respondentů odpověď zvolilo
Obchodů	59
Pracovních míst	58
Zeleně a odpočinkových míst	36
Parkovacích míst	35
Ordinací ambulantních specialistů	28
Kulturního vyžití	24
Veřejných stravovacích zařízení	23
Volnočasových aktivit	18
Sportovního vyžití	18
Atraktivit z hlediska cestovního ruchu	16
Kontejnerů na tříděný odpad	15
Volných bytů/domů	13

ODPOVĚĎ	Kolik % respondentů odpověď zvolilo
Veřejných ubytovacích zařízení	11
Kroužků pro děti	8
Předškolních zařízení	7
Ordinací praktických lékařů	5
Školských zařízení	4
Ordinací veterinářů	2

Jedna z klíčových otázek dotazníkového šetření zněla „Navrhněte konkrétní akce (projekty, záměry) města, které by mělo město co nejdříve připravit a realizovat, a které patří podle Vašeho názoru k nejdůležitějším z hlediska jeho rozvoje“.

Mezi nejčastější odpovědi patřily tyto (seřazeny dle počtu odpovědí sestupně):

- **Důsledná péče o majetek města** (obecní budovy a objekty města) - efektivní využití zejména areálu bývalých kasáren (bytová výstavba, obchodní centrum) a objektu bývalé masny, rekonstrukce sokolovny.
- **Infrastruktura pro sport a volný čas** (cyklostezka do Doudleb, areál koupaliště, dětská hřiště).
- Konkrétní opatření k **posílení a zajištění bezpečnosti a snížení kriminality** (posílení činnosti městské policie, kamerový systém, městský rozhlas).
- Kvalitní veřejný prostor – projekty k **zajištění čistoty a kvality veřejných prostranství a zeleně** (rekonstrukce náměstí, autobusového a vlakového nádraží, vybudování a rekonstrukce parků, zeleně a dalších „míst pro setkávání“).
- **Veřejná infrastruktura města** – dokončení plynofikace, kanalizace a modernizace vodovodního řadu, rekonstrukce chodníků a komunikací, vybudování a zkapacitnění veřejných parkovacích míst.
- **Projekty „otevřeného města“** – modernizace webu města, instalace veřejného rozhlasu (případně „SMS hlásné služby“) a znovuzprovoznění informačního centra.

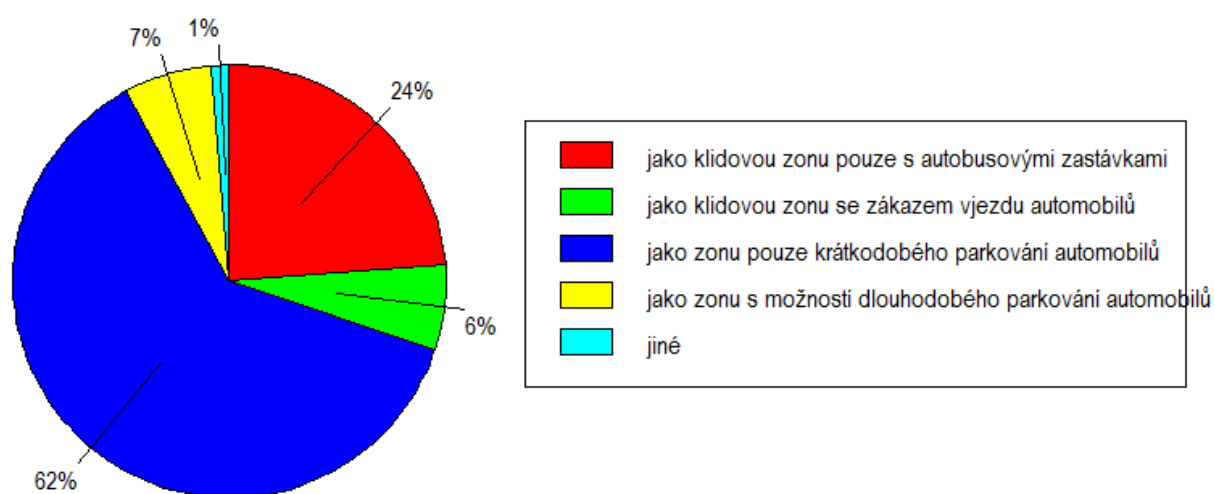
- **Posílení tradic a kulturně-historického potenciálu města** – oživení činnosti Muzea krajky a posílení tradice krajkářství

Jedna z posledních otázek se týkala konkrétního návrhu **koncepce náměstí ve Vamberku**.

Dotazovaní vybírali z těchto návrhů řešení:

- jako „klidovou zónu“ se zákazem vjezdu automobilů
- jako „klidovou zónu“ pouze s autobusovými zastávkami
- jako zónu s možností pouze krátkodobého parkování automobilů
- jako zónu s možností dlouhodobého parkování automobilů

Na otázku odpovědělo více než 95 % všech respondentů.

Na otázku „Konkretizujte, co vnímáte jako největší problémy (negativa, slabé stránky) života ve městě, co Vám nejvíce vadí“ odpověděli dotazovaní nejčastěji takto (seřazeno dle počtu odpovědí sestupně):

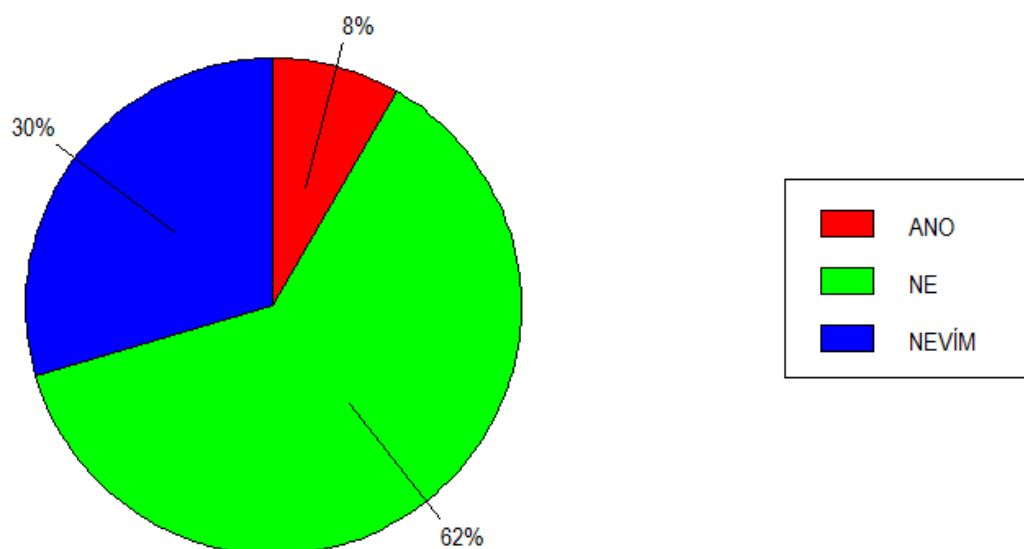
- Sociopatologické jevy (kriminalita, drogová problematika, nepřizpůsobiví občané)
- Nedostatek obchodů a služeb ve městě

- Stav infrastruktury (chodníky, parkování) a obecního majetku (bývalá kasárna)
- Nedostatek sportovního a kulturního vyžití, nevyužitý potenciál v této oblasti

Na otázku „Konkretizujte, čeho si naopak nejvíce ceníte na místě, kde žijete, co pokládáte za největší pozitiva (silné stránky), co se Vám na životě ve Vamberku „líbí“ odpověděli dotazovaní nejčastěji takto (seřazeno dle počtu odpovědí sestupně):

- Klidné město s odkloněnou dopravou,
- Krásné okolí a příroda
- Tradice, kultura, „genius loci“ (krajkářství)
- Poloha města, resp. blízkost velkých měst (Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové)
- Pracovní příležitosti
- Kvalitní (veřejné) služby občanům
- Čistota a odpadové hospodářství
- Sousedské vztahy

Smyslem závěrečné otázky bylo obecně vyhodnotit spokojenost obyvatel města pomocí dotazu, zdali plánují se v budoucnu z **Vamberka odstěhovat**. Na otázku odpověděli všichni dotazovaní.

Pozn.

V rámci uskutečněného dotazníkového šetření měli dále obyvatelé města možnost vyjádřit se rovněž prostřednictvím elektronického dotazníku umístěného na webových stránkách města, který bylo možné elektronicky vyplnit a odeslat. Tento způsob šetření se uskutečnil až po realizaci terénního dotazníkového šetření a zájem o tento způsob vyjádření názorů na rozvoj města občany se ukázal jako minimální. Bylo přijato pouze 23 elektronických dotazníků, z nichž některé dotazníky byly vyplněny se zjevnou snahou „zanadávat si“ a značná část anonymních odpovědí byla vulgární.

Nakonec se podařilo získat pouze 12 relevantně vyplněných dotazníků, jejichž odpovědi byly zaznamenány a vyhodnoceny spolu s údaji z terénního šetření.

9.2 Dotazníkové šetření mezi podnikateli ve městě Vamberk

Dotazníkové šetření se uskutečnilo v měsíci březnu 2014 a bylo provedeno formou strukturovaného rozhovoru s nejvýznamnějšími podnikateli. Dalším vytipovaným podnikatelským subjektům byl zaslán dotazník k vyplnění a následnému vyhodnocení.

Z vyhodnocených dotazníků a výsledků strukturovaných rozhovorů plyne několik zajímavých závěrů z hlediska budoucího rozvoje města Vamberka:

- dotazované firmy zaměstnávají zcela převážně občany z Vamberka, případně okolních obcí a na Vamberku si cení zejména dostupnou a kvalitní pracovní sílu (kvalitní lidské zdroje), výhodnou lokalitu a dobrou dopravní dostupnost, průmyslovou „tradici“ města.
- Nevýhodu spatřují ve velké konkurenci na poli zaměstnavatelů (automobilka Kvasiny, FAB, atp.), nedostatečnou infrastrukturu (stav místních komunikací a parkovacích míst) a nedostatečně rozvinutý sektor obchodu a služeb.
- Dotazované firmy od města očekávají rozvoj podmínek pro bydlení a aktivní trávení volného času, včetně doprovodné infrastruktury, zajištění bezpečnosti a kvality života s cílem stabilizovat populační vývoj a zajistit dostatek kvalitních lidských zdrojů.
- Většina firem by uvítala pravidelná setkávání s vedením města s diskuzí nad aktuálním a budoucím rozvojem města a řešením strategických záměrů města i firem; většina firem zmínila zájem společného postupu vůči regionálním dopravcům s cílem zkvalitnit dopravní obslužnost tak, aby se zvýšil komfort zaměstnanců.

9.3 Dotazníkové šetření mezi neziskovými organizacemi ve městě Vamberk

Dotazníkové šetření se uskutečnilo v měsíci březnu 2014 a bylo provedeno formou elektronického dotazníku, který byl zaslán zástupcům neziskových organizací působících ve městě.

V kontextu budoucího rozvoje města vyplynuly z dotazníků tyto závěry:

- neziskové organizace (kam byly, pro potřeby tohoto šetření, zahrnuty i základní a mateřská škola jako městem zřízené organizace) mají ve městě dlouhou tradici a patří ke zdejším významným „hybatelům dění a rozvoje města“.
- Spolupráci a komunikaci s městem hodnotí jako velmi dobrou (neziskovým organizacím město poskytuje každý rok finanční příspěvek a/nebo poskytuje bezplatný nájem prostor, apod.).
- Podle jejich názoru ve městě nejvíce schází pro neorganizované trávení volného času rodičů s malými dětmi, další příležitosti pro trávení volného času (např. kino) a nevyřešená dopravní situace v exponovaných lokalitách (např. na náměstí a před základní školou).
- Neziskové organizace zajišťují náplň aktivního trávení volného času dětí a mládeže a připravují několik projektů prevence rizikového chování a zdravého životního stylu, včetně popularizace technických a přírodovědných oborů a témat.
- Od města by organizace uvítaly např. pomoc s agendou EU fondů a realizaci některých konkrétních akcí jako např. zateplení budovy MŠ v Jugoslávské ulici, obnovu a modernizaci herních prvků na dětských hřištích, apod.

ČÁST C – SWOT ANALÝZA MĚSTA

1. 10. SWOT analýza města

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
+ Klidné město s odkloněnou dopravou + Nízká úroveň nezaměstnanosti + Dostatek pracovních příležitostí + Krásné okolí a příroda + Poloha města (blízkost velkých měst) + Tradice, kultura, „genius loci“ (krajkářství) + Kulturní a historické zajímavosti + Péče o seniory (kvalita a kapacita) + Dostatek sportovního vyžití	- Sociopatologické jevy (kriminalita, drogová problematika, nepřizpůsobiví občané) - Nedostatek obchodů a služeb ve městě - Stav vnitřní infrastruktury (chodníky, parkování) - Stav obecního majetku a budov (bývalá kasárna) - Nedostatek společenského a kulturního vyžití - Nedostatek parkovacích míst
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
? Významní zaměstnavatelé sídlí ve městě ? Dostatek rozvojových ploch pro bydlení	! Populační vývoj - odliv lidí ! Stav životního prostředí